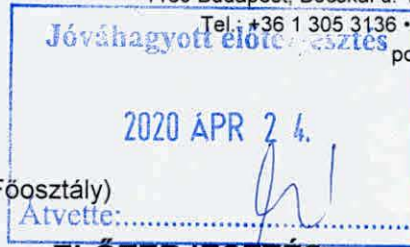

Hiv. szám: 5/1317-30/2020.

(Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály)

az Önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelésről

Tisztelt Népjóléti Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzatoknak minden év május 31. napjáig átfogó értékelést kell készíteniük a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról, és azt a képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeni a gyámhatóságnak. Az értékelés kötelező tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 170/A. §-a értelmében a 10. sz. mellékletében rögzíti.

Eszerint az éves értékelésnek tartalmaznia kell:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

A Gyvt. a gyermekek védelme és a gyermeki jogok biztosítása érdekében a települési önkormányzat számára kötelező alapfeladattá teszi a helyi ellátórendszer kiépítését és működtetését. Kerületünkben a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek az ellátórendszer zökkenőmentes működtetése érdekében meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel nyújtanak segítséget a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetéséről illetve megelőzéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

2013. január 1-jétől megváltozott a gyermekvédelmi ellátórendszer struktúrája. A járási hivatalok létrejöttével a jegyzői hatáskörben végzett gyámhatósági feladatok egy része a járási hivatalok feladatkörébe került (pl.: védelembevétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, stb.).

A Gyvt. vonatkozó szakasza szerint az önkormányzatoknak a hatáskörükbe tartozó gyermekjóléti illetve gyermekvédelmi feladatokról kell beszámolniuk, azonban az éves értékelés tartalmazza a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Hivatala Gyámügyi és Igazságügyi Osztályának hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi feladatokról szóló beszámolót is. Gyermekvédelmi feladataink számos ponton kapcsolódnak egymáshoz, ezért a Gyámügyi és Igazságügyi Osztály által 2019-ben elvégzett gyermekvédelmi munka megismerése elengedhetetlen az átfogó értékelés teljességéhez.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében a korábban az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) keretén belül külön szervezeti egységként működő Újpalotai Családsegítő Szolgálat és Fióka Gyermek- és Ifjúságjóléti Központ egyesítésével létrejött új intézmény 2016. január 1. napján kezdte meg működését. A jogszabályváltozás alapján létrejött egy szociális és gyermekjóléti alapellátást biztosító szolgálat, valamint egy kizárólag gyermekvédelmi, hatósági ügyekre szakosodott központ.

Az integrációt követően létrehozott Család- és Gyermekjóléti Központ által kialakított szakmai protokoll szerint elkülöníthető a telephelyek különböző feladat- és ügyfélköre. Az összes telephelyen különböző feltételek szerint, de azonos alapelvek, szabályok és keretek között folyik a segítő tevékenység.

A családsegítők, esetmenedzserek, tanácsadók és az ő tevékenységüket segítő szociális asszisztensek minden rászoruló számára elérhetőek, igyekeznek a kliensek lakóhelyéhez legközelebb biztosítani a szolgáltatások széles körét.

Kiemelt szerepet kapnak a megelőzésre és a veszélyeztetettség felismerésére irányuló tevékenységek. Az önálló státuszban tevékenykedő ún. jelzőrendszeri koordinátor feladata lett a jelzőrendszer tagjaival (egészségügyi, nevelési-oktatási intézmények, társintézmények, hatóságok) való folyamatos együttműködés.

Az óvodai, iskolai szociális segítő tevékenységhez szükséges személyi feltételek biztosítása az elmúlt év egyik legfontosabb feladata volt. A korábbi évek előkészítő munkájának köszönhetően az új feladatellátás bevezetése sikeresnek bizonyult, az egyedi igények felmérését követően 37 nevelési, oktatási intézménnyel és azok fenntartóival kötöttek együttműködési megállapodást.

Az Önkormányzat, valamint a gyermekvédelem területén a XV. kerületben feladatot ellátó szervezetek, 2019. január 1. és 2019. december 31. közötti időszakban végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenysége az előterjesztés mellékletében kerül bemutatásra.

Kérem a tisztelt Bizottságot, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és hagyja jóvá a határozati javaslatokat.

Budapest, 2020. április ²⁴ „...”

Cserdiné Németh Angéla
Cserdiné Németh Angéla
polgármester

1. **Témafelelős:** Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály

2. **Melléklet:**

- az önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés.

3. **Jegyzői láttamozás:** 2020. április „...”

Aláírás: *[Handwritten signature]*

4. **Háttéranyag** a Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztályon található.

5. **Meghívandók:** az érintett intézmények vezetői

Határozati javaslatok:

A Népjóléti Bizottság úgy dönt, hogy

(1) az önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést a melléklet szerinti tartalommal jóváhagyja.

Határidő: 2020. április 29.

Felelős: polgármester

(2) felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon az önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés megküldéséről a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Határidő: 2020. május 13.

Felelős: polgármester

Vonatkozó jogszabályhelyek:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdése,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 170/A. §-a, 10. sz. melléklete,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 13. § a) pontja.

A határozathozatalhoz egyszerű szavazattöbbség szükséges!

.....
felülvizsgálatra érkezett:.....

2020. APR 22.hón

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET
ÖNKORMÁNYZATÁNAK**

2019. ÉVI

**GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

Átfogó értékelés 2019. évről¹

1. A település főbb demográfiai mutatói

1.1 Kerületi népesség alakulása (december 31-én):

év	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
fő	78.982	78.915	78.842	78.338	78.111	79.441	78.808

1.2 Korcsoportok szerinti állapot (december 31-én):

Korcsoport	2015	2016	2017	2018	2019
	fő	fő	fő	fő	fő
0 – 3 éves (bölcsődés korú)	2.640	2.573	2564	2.484	2.574
4 – 6 éves (óvodás korú)	1.862	1.773	1819	1.847	1.842
7 – 14 éves	5.290	5.332	5211	5.144	5.187
15 – 18 éves	2.614	2.561	2632	2.580	2.701

0 – 14 éves korosztály	9.792	9.678	9.594	9.475	9.603
0 – 18 éves korosztály	12.406	12.239	12226	12.055	12.304

¹Az anyag összeállításában a XV. kerületi Polgármesteri Hivatal (Egészségügyi és Szociális Osztály, Köznevelési, Közművelődési és Sport Osztály), az önkormányzati intézményei, (Egyesített Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék, a XV. kerületi óvodák, Egészségügyi Intézmény), a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Észak-Pesti Tankerületi Központ, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi Tagintézménye, illetve a BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányság, a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya és a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Gyámügyi Osztályának munkatársai vettek részt.

1.3 Házasságkötések száma (év/fő):

év	2015	2016	2017	2018	2019
Házasságkötések száma	194	251	224	232	331

1.4 Születések száma (év/fő):

év	2015	2016	2017	2018	2019
Születések száma	661	636	606	649	655

2. Pénzbeli ellátások

2.1 Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A Budapest Főváros XV. ker. Önkormányzat Képviselő-testülete, a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. tv-ben (továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt.) 18. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - az egyének és családok szociális biztonságának megőrzése és elősegítése érdekében – megalkotta a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015.(II. 5.) önkormányzati rendeletet.

A törvénymódosítás következtében 2015-ben megváltozott a támogatások rendszere, a Gyvt.-ből kikerült a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, mint támogatási forma, ezért kerületünkben, 2015. március 01-től a Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás került bevezetésre.

Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás kifizetése

év	2018	2019
kérelmező	312	261
gyermek	562	470
eset	775	588
összeg (eFt)	13. 216	10.717

A Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatást igénylők elutasítására legtöbbször a család egy főre eső magasabb jövedelme, vagy az éves megállapított forintkeret összegének felhasználásán túl benyújtott kérelem, valamint a kérelmező együtt nem működése miatt került sor.

Elutasított Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatások száma

év		2018	2019
Elutasított száma	kérelmek	37	14

2.2 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

A gyermek szociális helyzete alapján jogosult lehet *rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybe vételére*, vagyis a bölcsődékben, óvodákban és oktatási intézmények 1-8. osztályában térítésmentesen, később 50 %-os kedvezménnyel étkezhethet, évente 2 alkalommal Erzsébet utalványban részesül, valamint a közoktatásban ingyenes tankönyvellátásra jogosult.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásra is jogosult a Gyvt. 20/B. § (1) bekezdése szerint, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül. A kiegészítő pénzbeli ellátásra való jogosultságot a gyám lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője a Gyvt. 67/A § (5) bekezdése alapján egy évre állapítja meg. A Gyvt. szerint a támogatás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 %-a. Ez az összeg 2019-ben havonta 6.270 Ft-ot jelentett a gyámszülőknek.

Emellett a gyámul kirendelt hozzátartozók – jogosultsági feltételek fennállása esetén - még évente kétszer - augusztus és november hónapban - pótlékban is részesülnek. 2019. évben a pótlék összege esetenként 8.400 Ft/gyermek volt. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

A törvény értelmében a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője évente felülvizsgálja.

Kerületünkben, tekintettel a tartásra kötelezettség megállapításának törvényi bevezetésére, minden pénzbeli ellátás megszüntetésre került, mert a gyermekek elhelyezése után is a szülő marad a tartásra kötelezett, a gyámszülő csak a szülők halála esetén válik tartásra kötelezetté.

3. Természetbeni és egyéb támogatások

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív

kedvezményének, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A feltételek fennállása esetén a jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt határozattal egy évre állapítja meg a jogosult számára, amely elsősorban gyermekétkeztetési kedvezmény igénybevételét teszi lehetővé.

2011. január 1-től a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, az 1-8 évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-t kedvezményként kell biztosítani.

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg egyedülálló szülő, tartósan beteg és fogyatékos gyermek esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2018-tól) 145%-át (41.325Ft). Ha a gyermek családban nevelkedik, akkor a jövedelemhatár - gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege - nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének (2018-tól) 135%-át (38.475 Ft).

Emellett minden kérelem esetében vizsgálni kellett a család vagyoni helyzetét, melynek felső határát a Gyvt. határozza meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal augusztusban és novemberben a központi költségvetésben meghatározott összegű támogatást kapnak. A támogatás összege 2017. augusztus hónaptól a hátrányos helyzetűek esetében 6.500 Ft/alkalom, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez társuló támogatás esetében 6.000 Ft/alkalom. A gyermekek nagyobb szociális biztonságát garantálja a törvény azzal, hogy a Gyvt. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez társuló természetbeni támogatást 2019-től újra pénzügyi támogatás formájában folyósítja.

Az utalvány értékét a Magyar Államkincstár a jelzett igénylés alapján az önkormányzatnak utalja, amit az ügyfelek felé továbbít, így az önkormányzatot csak a kézbesítési költség terheli.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma és a kifizetett támogatás összege:

Év	2017	2018	2019
Ellátottak száma (fő)	610	435	332
Összesen (eFt)	7. 664	5.497	4. 198

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérő és védelembe vett családokra vonatkozóan a jegyzőnek egy évben két alkalommal (május, október) jelentési kötelezettsége van a kerületben élő hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekekről.

A gyámhatóság 2013. szeptember 1-jétől, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben-, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időszakra megállapítja a gyermek, a nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a Gyvt.-ben meghatározott körülmények közül (alacsony iskolai végzettség, alacsony foglalkoztatottság, elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a Gyvt.-ben meghatározott körülmények

közül legalább kettő fennáll. A hátrányos helyzetet 2013. szeptember1-jétől külön határozatban kell megállapítani.

Hátrányos helyzetű gyermekek száma:

év	2018	2019
fő	237	163

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:

év	2018	2019
fő	41	19

3.2 Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díj, mint támogatási forma számos esetben érintheti a 18 év alatti fiatalokat is, mint ápolott személyt. 2013. évtől az ápolási díjak hatósági ügyintézése és nyilvántartása átkerült a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Hivatala Hatósági Osztályához. A Hatósági Osztály tájékoztatása szerint

2019. évben a gyermekek otthongondozási díja

- 18 év alatti súlyos fogyatékos gyermek ápolása címén 57 fő számára
- 18 év alatti tartós beteg gyermek ápolása címén 25 fő számára került folyósításra.

2019-ben ápolási díj

- 18 év alatti súlyos fogyatékos gyermek ápolása címén 2 fő számára,
- 18 év alatti tartós beteg gyermek ápolása címén 6 fő számára került folyósításra.

2018-ban súlyosan fogyatékos nagykorú gyermek ápolása címén 79 fő, súlyosan fogyatékos kiskorú gyermek ápolása címén 58 fő, tartósan beteg 18 év alatti gyermek ápolása címén 33 fő részesült ápolási díjban.

3.3 Gyermekétkeztetés támogatása

A gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést szükséges biztosítani, az intézményi gyermekétkeztetés keretében, a bölcsődei ellátási napokon, az óvodai nevelési napokon, iskolai tanítási napokon. A Gyvt. 21/B. § -a határozza meg azon gyermekek körét, akik számára az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen vagy kedvezményesen kell biztosítani. A szünidei gyermekétkeztetést – déli meleg főétkezést - a Gyvt. 21/C §-a alapján a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére kell ingyenesen megszervezni. A normatív kedvezmények biztosításához normatív állami hozzájárulás igényelhető, melynek összege az éves központi költségvetésben kerül meghatározásra.

A XV. kerületi Önkormányzat 5/2015. (II.5.) ök. rendelete szerint a gyermekek egyéni rászorultsága alapján további kedvezményben részesülhetnek.

Palota intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény igényelhető azon gyermekek részére, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, de ingyenes étkezésben nem

részesülnek. A Gyvt. szerint ingyenes vagy kedvezményes étkezésben nem részesülő, iskolai oktatásban részt vevő gyermekek, az egy főre jutó havi jövedelem figyelembevételével jogosultak kedvezményre.

A Palota szünidei gyermekétkeztetés keretében a nyári szünetben az önkormányzat által fenntartott nyári napközis táborban, gyermektáborokban és az évközi szünetekben, a kijelölt étkezési helyen, ugyanazt a kedvezményt vehetik igénybe, melyre az intézményi gyermekétkeztetés keretében jogosultak.

Palota gyermekétkeztetési kedvezmény (2017.01.26. - 2018.09.09.)

10.§ (1) A Gyvt. 21. § (1) bekezdés a) - f) pontja szerinti intézményekben a gyermek a gyermekétkeztetés személyi térítési díjából a (2)-(3) bekezdésekben foglaltak szerint Palota intézményi gyermekétkeztetési kedvezményre jogosult.

10. § (2) Ha a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át, a kedvezmény mértéke 40%,
- b) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140%-át, a kedvezmény mértéke 25%

10. § (3) 30% kedvezményre jogosult az általános iskola 1-4. osztályába járó gyermek,

- a) akinek családjában két gyermek jár általános iskolába, vagy
- b) akit egyedülálló szülő nevel, feltéve, hogy egyéb jogcímen étkezési térítési díj kedvezményben nem részesül.

10. § (4) Palota szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény keretében az iskolás gyermek

- a) az évközi szünetekben és nyári szünetben ingyenesen veheti igénybe a napi egyszeri déli meleg főétkezést, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették, és nem minősül hátrányos helyzetűnek, továbbá
- b) az önkormányzati intézmény által szervezett gyermektáborokban, nyári napközis táborban és az iskolai felügyelet ideje alatt – napi háromszori étkezéshez -, illetve az évközi szünetekben az iskolai felügyeleten kívül – napi egyszeri meleg főétkezéshez – ugyanazt a Gyvt. szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire tanév során jogosult.

Palota gyermekétkeztetési kedvezmény (2018. 09.10-től)

10.§ (1) A Gyvt. 21. § (1) bekezdés a) - f) pontja szerinti intézményekben a gyermek a gyermekétkeztetés személyi térítési díjából a (2)-(3) bekezdésekben foglaltak szerint Palota intézményi gyermekétkeztetési kedvezményre jogosult.

10. § (2) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek esetében a kedvezmény mértéke 40%,

10. § (3) Ha az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló családjában az egy főre jutó havi jövedelem a 80. 000 Ft-ot nem haladja meg a gyermek 20% térítési díjkedvezményben részesül.

10. § (3a) A (3) bekezdés szerinti kedvezmény mértéke 25% az egyedülálló szülő által nevelt gyermek esetében.

10. § (4) *Palota szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény* keretében az iskolás gyermek

a) az évközi szünetekben és nyári szünetben ingyenesen veheti igénybe a napi egyszeri déli meleg főétkezést, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, és nem minősül hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek, továbbá

b) ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult

ba) az önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez,

bb) az önkormányzati nyári napközis táborban és az iskolai felügyelet ideje alatt napi háromszori étkezéshez,

bc) az évközi szünetekben az iskolai felügyeleten kívül napi egyszeri meleg főétkezéshez.

10. § (4a) Palotai szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény keretében az óvodás gyermek is jogosult a (4) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti kedvezményre.

Jogcím az 5/2015. (II.5.) ök. rendelet alapján hatályos: 2018.09.09-ig	Kedvezményben részesülők száma (fő)		Támogatás összege (Ft)	
	2018. év	2019. év	2018. év	2019. év
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek jövedelem szerinti 40 %-os kedvezmény				
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek jövedelem szerinti 25 %-os kedvezmény				
Általános iskola 1-4. osztályába járó 2 gyermekes család gyermekei, egyedülálló szülő gyermeke részére biztosított 30 %-os kedvezmény	35		562 017	
Évközi szünetekben, nyári szünetben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére biztosított kedvezmény	55		1 329 482	
Gyermektáborokban és iskolai felügyelet alatt biztosított kedvezmény, valamint az évközi szünetekben biztosított kedvezmény az egyéb normatív kedvezményre jogosult gyermekek részére	185		1 303 746	
Jogcím az 5/2015. (II.5.) ök. rendelet alapján hatályos: 2018. 09.10-től				
<i>Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek esetén 40 %-os kedvezmény</i>				
<i>Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény: az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanuló családjában az 1 főre jutó havi jövedelem a 80.000 Ft-ot nem haladja meg, akkor a gyermek 20 %-os kedvezményre jogosult</i>	4	13	15 612	104 458

<i>Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény: az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanuló családjában az 1 főre jutó havi jövedelem a 80.000 Ft-ot nem haladja meg, akkor a gyermek 25 %-os kedvezménye jogosult (egyedülálló szülő)</i>	7	47	35 525	655 797
<i>Palotai szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény: évközi szünetekben és nyári szünetben, gyermektáborokban és iskolai felügyelet esetén biztosított kedv. - iskolás gyermekek esetében</i>				
ingyenesen veheti igénybe a napi egyszeri déli meleg főétkezést, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, és nem minősül hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek	19	19		461 082
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és az (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult az önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez	160			817 118
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és az (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult az önkormányzati nyári napközis táborban és az iskolai felügyelet ideje alatt napi háromszori étkezéshez	79	160		796 545
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és az (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult az évközi szünetekben az iskolai felügyeleten kívül napi egyszeri meleg főétkezéshez				
Palotai szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény - óvodás gyermekek esetében önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez				
Összesen			3 246 382	2 835 000

A gyermekétkeztetés biztosítását változatlan feltételekkel és összegben szükséges fenntartani, tekintettel a kerületi, rászoruló családok jelenlegi anyagi helyzetére.

3.4 Palota iskolakezdési támogatás

Budapest Főváros XV. kerületének Önkormányzata a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015. (II. 5.) önkormányzati rendelete tartalmazza a XV. kerületben életvitelszerűen lakó családok/személyek részére adható pénzbeli és természetbeni

juttatásokat. Önkormányzatunk évről évre felülvizsgálja, illetve szükség szerint bővíti a már bevezetett szociális ellátási formákat.

A kerületi családok tanévkezdési terheinek csökkentése érdekében **egyszeri 20.000 Ft** összegű támogatás bevezetésére került sor 2018-ban a rendeletmódosítás során. A támogatást olyan kerületi bejelentett lakó, vagy tartózkodási hellyel rendelkező az általános iskola első osztályát kezdő gyermekek nevelő személyek igényelhetik, akiknek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének nyolcszorosát. **2019-ben 158 fő** (2018-ban 128 fő) **első osztályos gyermek részesült iskolakezdési támogatásban, az összes kifizetés 3. 160. 000 Ft volt.**

3.5 Tanulmányi ösztöndíj

Kerületünkben a tehetséges, jól tanuló gyermekek és fiatalok tanulmányi ösztöndíjban részesülhettek. Támogatásuk havi mértéke attól függött, hogy milyen oktatási intézményben folytattak tanulmányokat. Kerületi tanulmányi ösztöndíjként a 2017/2018. tanév második félévében köznevelési valamint felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató 38 fő részére 2. 590. 000 Ft került kifizetésre.

A tanulmányi ösztöndíj rendszere a 2018. évben átalakult: a korábbi tanulmányi ösztöndíj helyét az Önkormányzat által alapított „ **A XV. Kerület Kiemelkedő Tanulója – Pallasz Athéné-díj**” és „**A XV. Kerület Kiemelkedően Fejlődő Tanulója – Halley-díj**” vette át.

A 2018. évben Pallasz Athéné-díjban 51 tanuló, míg a Halley-díjban 121 tanuló részesült, tehát mindösszesen 172 tanuló nyerte el valamelyik ösztöndíjat. Az Önkormányzat a Pallasz Athéné-díj esetében 100.000 Ft, a Halley-díj esetében 50.000 Ft egy összegben kifizetendő ösztöndíjban részesítette a tanulókat, így 2018. évben mindösszesen 11.150.000 Ft ösztöndíj került folyósításra.

Kerületi tanulmányi ösztöndíjként a 2018/2019. tanévben kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő **47** tanuló „A XV Kerület Kiemelkedő Tanulója - Pallasz Athéné-díj”-ban, a kimagasló tanulmányi eredmény javulást elérő **62** tanuló „A XV. Kerület Kiemelkedően Fejlődő Tanulója - Halley-díj”-ban részesült. A díjazottak részére kifizetett támogatás összesen **7.800.000 Ft** volt.

Tanulmányi ösztöndíj (év/fő/Ft)

Év	2018	2019
Fő	38 + 172	47+62
Összeg(eFt)	2.590 + 11.150	7.800

3.6 Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj

Az Önkormányzat második alkalommal csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez, és a 2018. évi kiírásban 100 fő fiatal támogatására biztosított fedezetet 5.000.000 Ft összegben. Az ösztöndíjban kizárólag az Önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező hátrányos szociális helyzetű fiatalok részesülhetnek.

A 2018. évben 19 pályázó nyert támogatást a 2017/2018. tanév második és a 2018/2019. tanév első félévére. Az Önkormányzat minden érvényesen pályázó fiatal számára 5.000 Ft/hó támogatást biztosított, amely alapján a megjelölt időszakban mindösszesen 950.000 Ft támogatás került kiosztásra.

A Bursa Hungarica Felsőfokú Ösztöndíjrendszer keretében a **2019. évben 17 hátrányos szociális helyzetű hallgató** részesült 5.000 Ft/fő/hó támogatásban, mely összesen **850.000 Ft** kiadást jelentett Önkormányzat számára.

3.7 Fiatalok életkezdési támogatása, a Babakötvény

A Magyar Állam támogatást nyújt a fiatal felnőttek önálló életkezdésének anyagi megalapozása céljából minden, 2005. december 31. napját követően született gyermek részére. Az életkezdési támogatás – jelenleg 42.500 forint – igénylésére nincs szükség, a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) automatikusan nyit egy számlát a gyermek részére és azon külön kérés nélkül helyezi el a támogatás összegét. Erről postai úton értesítést küld. A számlán elhelyezett összeget – egészen a gyermek nagykorúságáig – a Kincstár évenként növeli az előző évi, hivatalosan közzétett éves átlagos fogyasztói árindex mértékével megegyező támogatással. Az így felhalmozott megtakarítást a 18. életévét betöltött gyermek veheti fel és azt jogszabályban meghatározott célokra - többek között tanulmányokra, lakhatásra, pályakezdésre, gyermekvállalásra - fordíthatja.

A gyermek családi pótlékra jogosult szülője, törvényes képviselője, vagy a gyermek hozzátartozója Kincstári Start-értékpapírszámlát nyithat a gyermek részére a Kincstárban az állam által nyújtott életkezdési támogatás és elért hozamok összegének további befizetésekkel történő gyarapítására. Az egyéni befizetésekre az állam évente további támogatást nyújt, ezzel is ösztönözve a hosszú távú megtakarítási szándékot.

Kerületünkben is 2006. évben került bevezetésre - az állami támogatáshoz kapcsolódóan - a **START PLUSZ XV. kiegészítő befizetés** elnevezésű - a gyermekek születésekor adható támogatás. Amennyiben a szülő Start-számlát vezető pénzügyi szolgáltatót választ, vagy (2008-tól) a Magyar Államkincstárnál vezetett Start-számlára fizet be, a befizetések után minden évben a befizetett összeg 10%-ának megfelelő, de legfeljebb évi 6.000 Ft, befizetések utáni állami támogatást kap.

2012. október 1-jétől Start-értékpapírszámla nyitásra csak a Magyar Államkincstárnál van lehetőség, melynek nyitása és vezetése díjmentes, a befektetett összeg adómentes. Egy gyermeknek egy számla nyitható, amelyre adott esetben a települési önkormányzatok is teljesíthetnek befizetést.

A **XV. kerületi Önkormányzat 2019-ben is biztosította** ezt a támogatást, így **61** újszülött kaphatott egyenként **10.000 Ft** összegű támogatást. E támogatási forma iránti érdeklődés az elmúlt évben jelentős mértékű növekedést mutat. (2018-ban 66 újszülött kapott támogatást.)

3.8 Újszülöttek születési és oltási támogatása

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 10. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 1. § (2) bekezdése és 26. §-a további felhatalmazást ad arra, hogy a helyi önkormányzatok az Szt.-ben szabályozott ellátásokon túl, saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthassanak.

A Képviselő-testület 2013. február 20-i ülésén megalkotta az újszülöttek támogatásáról szóló 11/2013. (III. 13.) önkormányzati rendeletét.

Első lépésben természetbeni támogatásként minden kerületi újszülött szülője babakelengye csomagot kapott 6.600 Ft értékben, melyet ünnepélyes keretek között vehettek át. A babakelengye csomagot minden kerületünkben élő bejelentett lakóhellyel rendelkező szülő további rászorultsági kritérium vizsgálata nélkül kapta gyermeke születésére tekintettel. A 2013. évi költségvetésben a támogatás finanszírozására 6.000.000 Ft előirányzat került biztosításra, amely 600 babakelengye csomag összeállításához volt elegendő.

Az önkormányzati rendelet módosítása során az újszülöttek támogatásának formája az előző évi tapasztalatokból kiindulva a természetbeni támogatás helyett 20.000 Ft összegű pénzbeli támogatássá alakult át. A módosításban a szociális rászorultságot szükséges volt a rendeletben meghatározni. Abból a célból, hogy minél szélesebb kör részesülhessen az újszülöttek támogatásában, az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének nyolcszorosát meg nem haladó mértékű jövedelem került meghatározásra. (228.000 Ft/fő)

A Képviselő-testület 2015. január 1-től támogatja és finanszírozza a kerületben bejelentett lakóhellyel rendelkező szülők 0 és 2 éves kor közötti gyermekei részére, választásuk szerint a rotavírus elleni védőoltás, varicella (bárányhimlő) elleni védőoltás, meningococcus (agyhártyagyulladás) elleni védőoltások finanszírozását, összesen 20.000 Ft gyermekenkénti összegben.

A 2018. évben az újabb módosítások által a támogatottak körének további bővítése vált lehetővé. A korábbi szabályozás megkövetelte, hogy a gyermek születésekor és az azt megelőző egy évben folyamatosan bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezzen a kérelmező. Az új szabályok szerint a kérelem benyújtásakor és az azt megelőző egy évben folyamatosan bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek is benyújthatnak kérelmet. A rendelkezés kiterjeszti a támogatott oltások körét. A nem kötelező oltások közül célszerű a szülőknek megadni a választás lehetőségét, ezért az új szabályozással minden Magyarországon törzskönyvezett védőoltás térítési díjához igényelhető a támogatás. A valódi választási lehetőség akkor él, ha tovább bővítve a feltételeket, a gyermek 6 éves korának betöltéséig beadott oltásokra igénybe vehető a támogatás. Jelentős változás az is, hogy a kérelem benyújtására vonatkozóan az előző szabályozás szerinti 30 napos jogvesztő határidő helyett hosszabb határidő (60 nap) került megállapításra. A két támogatás az újszülöttek támogatása gyűjtőfogalom alatt működve két külön kérelemnyomtatványon igényelhető 20-20.000 Ft keretösszegben. A támogatás fedezetéül szolgáló tervezett keretösszeg 20.000.000 Ft.

Újszülöttek születési támogatása

Év	2018	2019
Fő	228	214
Összeg (eFt)	4. 560	4. 280

Újszülöttek oltási támogatása

Év	2018	2019
Fő	178	202
Összeg (eFt)	3. 356	4. 007

4. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

4.1. Védőnői ellátás

Budapest XV. kerületében a **védőnői ellátás** a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Dr Vass László Egészségügyi Intézménye szervezeti egységeként működik. A védőnői ellátás az egészségügyi alapellátás részeként két, feladataiban eltérő részre tagolódik: a **területi ellátásra** valamint az **iskola-egészségügyi ellátásra**. A védőnői ellátás során a területi és az iskola-védőnők 2019. évben mindennapi munkájuk részeként látták el a gyermekvédelmi feladatokat.

A XV. kerület közigazgatási területén **19 területi védőnői körzet** működik. A védőnői körzetek **4 Védőnői Tanácsadó** köré csoportosulnak (Őrjárat utcai Tanácsadó, Rákos úti Tanácsadó, Sződliget utcai Tanácsadó, Zsókvár utcai Tanácsadó).

A területi védőnői ellátás a védőnők illetékességi területén lakcímmel rendelkező, vagy életvitelszerűen ott tartózkodó és a védőnői gondozás iránti igényt írásban bejelentő várandós és gyermekágyas anyákat, újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekeket valamint az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekeket, fiatalokat érintette.

A területi védőnői gondozás 2019. évben a gyermek törvényes képviselőjével előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatások és védőnői tanácsadás keretében valósult meg. A védőnői gondozás során a területi védőnők elvégezték az életkorhoz kötött, kötelező szűrővizsgálatokat, nyomon követték a gyermekek pszichoszomatikus fejlődését, segítették a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását valamint a gyermek nevelkedését és szocializációját. Eltérés vagy annak gyanújának észlelésekor megtették a szükséges intézkedéseket.

A gondozott család részére átadták az egészséges életmódhoz szükséges ismereteket, és figyelemmel kísérték, hogy a gyermek családban történő ellátása az adott tanács szerint történik-e. A környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében segítséget nyújtottak a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához. A családlátogatások és a védőnői tanácsadás során célzott és szükséglet szerinti gondozást végeztek. A családokkal kialakított jó kapcsolatnak köszönhetően gyakori, hogy váratlan probléma jelentkezésekor a szülő keresi meg személyesen, telefonon, vagy online a védőnőt, és kéri a segítségét. A védőnő mindennapos feladatai közé tartozik, hogy ha szükséges, a szülő előzetes tájékoztatása után más szakemberek segítségét is kéri (Család- és Gyermekjóléti Központ, Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály, gyámhatóság, rendőrség, házi gyermekorvos, óvoda, iskola, stb.).

A **területi védőnők** 2019-ben is **nagy hangsúlyt** helyeztek arra, hogy a gondozott családban nevelkedő gyermek testi, lelki és szociális fejlődésének nyomon követése, az egészséges életmóddal és táplálkozással kapcsolatban adott tanácsok, valamint a szűrővizsgálatok elvégzésén kívül tájékoztatást adjanak a családtámogatási ellátási formákról is. **Szakmai segítséget nyújtottak** a helyes életmód, az egészséges táplálkozás, a megfelelő környezet kialakításához, a gyermekek harmonikus testi és lelki neveléséhez. Az utóbbi években egyre nagyobb szükségét látják a nevelési tanácsoknak, kiemelve a korán (akár 1-2 hónapos korban) elkezdett médiafogyasztás csökkentését.

A család harmonikus életvitelét bármilyen formában veszélyeztető helyzet felismerése és a rendezéshez mielőbbi segítségnyújtás érdekében a gondozottakkal olyan kapcsolatot alakítottak ki, hogy a rizikófaktorok mielőbb felismerhetőek legyenek. Ehhez a munkához

2017.09.01-vel bevezetésre került a rizikó kérdőívet is használgák. A családokat tájékoztatták az újszülött, oltási és szociális ellátásokról, valamint segítséget nyújtottak ezek igénybeviteléhez.

A területi védőnők a területi gondozási munkájukon és a kerületi rendezvényeken túl (Egészségnap), az Egészséges Tanácsadóknban is szerveztek és végeztek egészségnevelő munkát, melyre az általuk szervezett klubfoglalkozások (Baba-Mama klub, szülésre felkészítő tanfolyam, stb.) keretein belül van lehetőség.

A területi védőnői ellátás mutatószámai:	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
A gondozott családok száma									
(éves/12hó):	3812	3935	3788	3723	3488	3595	3668	3629	3512
Családlátogatási alkalmak száma:	14.693	15.010	15.178	13.347	14.015	13.567	12.955	11.858	8.817
Védőnői tanácsadón megjelentek száma (0-3-é):	7789	8450	9455	7346	8801	8051	8108	7040	8291
Újonnan nyilvántartásba vett csecsemők száma:	615	719	644	622	684	665	666	649	645
Védőnői fokozott gondozásban részesült gyermekek száma:	4177	4292	4157	4008	4510	5208	3009	2280	3706
Újonnan nyilvántartásba vett várandós anyák száma:	697	715	721	677	713	661	724	695	702
A gondozott családokban észlelt gyermekelhanyagolások száma	26	5	2	2	0	2	0	0	1
A gondozott családokban észlelt gyermekbántalmazások száma	3	0	0	0	0	1	2	1	0
Védőnők által megtett intézkedések száma	54	45	25	19	24	20	31	27	28

2019-ben a XV. kerület oktatási intézményeiben az **iskola-egészségügyi feladatokat 8 fő iskolavédőnő** látta el. Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló rendeletben előírt szűrővizsgálatok és egészségnevelési feladatok ellátásán valamint a védőoltások szervezésén és azok lebonyolításában történő közreműködésen kívül az iskola-védőnők kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy jó és folyamatos együttműködésükkel segítsék az oktatási intézményeket gyermekvédelmi feladataik ellátásában.

Az iskolák vezetésével, a tantestülettel, adott esetben az iskola pszichológusával, a logopédussal, a fejlesztő pedagógussal, a gyógy-testnevelővel, a gyermek- és ifjúságvédelem szakembereivel kialakult kapcsolat egyre hatékonyabb. Az iskola-védőnők tapasztalatai, jelzései alapján az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelőseivel történő együttműködés gyors problémamegoldást eredményez.

Az iskola-egészségügyi miniszteri rendelet által a kampányoltás keretében **oltásra kötelezett** tanulók többsége részesült az előírt védőoltásokban, az akut megbetegedés/ek miatti hiányzók pótoltatása folyamatos. Az oktatási intézményekben történő oltások folyamatát a BFKH Budapest XIV. Kerületi Népegészségügyi Intézete Járványügyi Csoportja rendszeresen ellenőrizte. A tisztasági szűrővizsgálatokat a módszertani utasítás szerint, folyamatosan végezték/végzik az iskola-védőnők. A pediculosis (tetvesség) miatt kiszűrt tanulókat egyénileg tájékoztatják, figyelembe véve a gyermekek jogait, nagy hangsúlyt helyezve az újrafertőződés megelőzésére. Az iskolai egészségnevelés egyéni, személyre szabott és csoportos formában egyaránt megvalósult.

A Védőnői Szolgálat és az érintett intézmények együttműködése 2019. év során zökkenőmentes volt. Az eredményes munka elengedhetetlen feltétele a személyek (védőnő, családgondozó) *állandósága és elérhetősége* az adott eset megoldásánál, **a kétirányú információáramlás** (szóban és írásban is), a rendszeres kapcsolattartás illetve az esetmegbeszélő csoportok működtetése.

A védőnők is fontosnak tartják a gyermekek, fiatalok részére a szabadidő helyes eltöltéséhez a megfelelő intézmények és programok kialakítását kerületünkben.

4.2. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi Tagintézménye

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. alapján 2013. január 1-től fejlesztő felkészítést, fejlesztő iskolai oktatást csak pedagógiai szakszolgálat láthat el.

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény alapján mind a fejlesztő felkészítő, mind a fejlesztő iskolai oktatást végző, valamint a gyermekvédelmi feladatokat ellátó közalkalmazottak a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ állományában végzik tovább tevékenységüket. Az átszervezések következtében sem az érintett szakemberek, (pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok) sem a gyermekek érdekei nem sérültek.

A szakszolgálat, mint intézménytípus 0-tól 23 éves korig láthatja el a kerület gyermekeit, fiataljait. Arra szeretnének építeni, hogy a nagyon korai életszakasztól kezdve legyen lehetőségük a gyermekek segítésére, nyomon-követésére egészen a felnőtté válásig. További fontos szempontjuk, hogy több szakma képviselőit is be tudják vonni a munkába, hiszen tanító, gyógypedagógus, konduktor, logopédus, pszichológus egyaránt tagja szakmai csapatuknak.

Feladat-ellátási kötelezettségeik közül a nevelési tanácsadás, és a szakértői tevékenységi körük összes gyermeke tulajdonképpen a gyermekvédelmi probléma tárgykörébe tartozhatna, ami nagyon nagy számot jelentene. Azonban az évek során kialakultak a problémafajták, melyek mentén a gyermekvédelem körében gondolkoznak.

A 2019-es évben az előző évekhez képest kevesebb kategóriában, de elég magas számban dolgoztak a gyermekvédelem szempontjából is érintett gyermekekkel a következők szerint:

probléma	esetszám
kiskorú veszélyeztetése	24
<ul style="list-style-type: none"> • ebből vizsgálatra kötelezés 	19
a fentiekből + esetkonferencia	2
pszichológiai vélemény írása	3

A fenti táblázat mutatja az eset jellegét is. A megoldásban részt vevő szakemberük jellemzően pszichológus, így azt is mondhatjuk, hogy pszichológiai jellegűek. Kivételt a veszélyeztetés, vizsgálatra kötelezés alpontja jelent, ebben az esetben jellemzően gyógypedagógusok az esetgazdák, ám feladatuk a vizsgálat elvégzésével részükről le is zárul.

A 2019-es évben is minden rendelkezésükre álló eszközzel igyekeztek segíteni. Lehetőségeik a terápiás esetekben szélesebbek, itt egyértelműen a gyermek igényéhez tudják igazítani terápiás eszköztárukat, melyek szakmai eljárásrendjükben, az FPSZ protokolljában meghatározottak. A további esetekben igazodnak a jog és az eljárásrend adta kereteikhez.

A tavalyi évben öt alkalommal értesültek a veszélyeztetés kategóriájába sorolható tényről, melyek során minden esetben egyeztettek a Család-és Gyermekjóléti Központ munkatársaival. Az egyeztetéseik általában a gyermek/ek pszichés megsegítésének lehetőségeiről szóltak, hiszen ez fő profiljuk is.

A pszichoterápia - különösen a gyermekvédelem körébe tartozó esetek-, hosszan tartó megsegítést igényelnek. Mivel a Pedagógiai Szakszolgálat a gyermekek nyomon követését nem végzi, ezért nehéz lenne a lezárt esetekről, elért eredményekről egy év viszonylatában beszélniük. Szeretnék azt hinni, hogy az együttműködés területeinek csökkenése valóban a problémák megszűnését jelzi.

4.3. A gyermekek napközbeni ellátása

4.3.1. XV. ker. Önkormányzat Egyesített Bölcsődék

Ellátási területe: Rákospalota – Pestújhely - Újpalota.

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alapterveként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára. A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi, vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde feladata a 3 éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-lelki fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

A családban nevelkedő gyermekek napközbeni gondozását, nevelését ellátó intézményként működő **Egyesített Bölcsődék** 6 tagintézményben látja el a gyermekeket.
Férőhelyek száma 2019. december 31-én: **644**.

A 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet 40. § szabályozza a bölcsődei férőhelyek számát, amely szerint a bölcsődei csoportban nevelhető, gondozható gyermekek száma 12 fő. Abban a bölcsődei csoportban, melyben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. A sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó bölcsődei csoportban (teljes integrációban) legfeljebb 11 (4/2019.(II.27) Emmi rendelet 5.§) a kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó bölcsődei csoportban (speciális) legfeljebb 6 gyermek nevelhető, gondozható.

Férőhelyek alakulása 2019. évben

Sorszám	Bölcsőde neve	Bölcsőde címe	Férőhelyek száma
1.	XV/2	1158 Budapest, Bezsilla N. utca 17.	40
2.	XV/3	1152 Budapest, Fő út 33.	100
3.	XV/5	1157 Budapest, Kavicsos köz 6.	140
4.	XV/6	1154 Budapest, Wesselényi utca 31.	84
5.	XV/10	1156 Budapest, Kontyfa utca 6.	140
6.	XV/12	1156 Budapest, Nádastó park 1.	140
Összesen			644

Összesítő statisztika a 2019. évről

Bölcsődék címei	Engedélyezett férőhely	Beíratott gyermekek száma (gondozási nap)	Gondozott gyermekek száma (gondozási nap)	Beíratott gyermekek %	Gondozott gyermekek %
2. sz. Bezsilla N. u. 17.	40	8531	6130	95,63	68,72
3. sz. Fő út 33.	100	21464	14489	96,25	64,97
5. sz. Kavicsos köz 6.	140	22204	15205	71,44	48,92
6. sz. Wesselényi u.31-33.	84	15037	10118	80,63	54,25
10. sz. Kontyfa u. 6.	140	20604	13946	66,29	44,87
12. sz. Nádastó park 1.	140	21231	14903	67,40	47,31
Összesen:	644	109071	74791	75,87	52,02

Jellemzően a januártól – májusig terjedő időszakban a feltöltöttség és kihasználtság magasabb, a nyári időszakban ezek a mutatók alacsonyabb értéket mutatnak, valamint szeptembertől egy alacsonyabb feltöltöttségről induló, de egyre növekvő feltöltöttség és kihasználtság jelenik meg.

Felvett gyermekek száma 2019. december 31-én

Bölcsődék címei		Engedélyezett férőhely	Felvett gyermekek száma	Feltöltöttség %
2. sz.	Bezsilla N. u. 17.	40	40	100
3. sz.	Fő út 33.	100	98	98
5. sz.	Kavicsos köz 6.	140	79	56,42
6. sz.	Wesselényi u.31-33.	84	64	76,19
10. sz.	Kontyfa u. 6.	140	86	61,42
12. sz.	Nádasztó park 1.	140	86	61,42
Összesen:		644	453	70,34

A 2019. december 31-én beíratott gyermekek száma az előző év ugyanezen időszakához viszonyítva alacsonyabb, ami 5,23 % csökkenést jelent. A csökkenés mértéke leginkább a Kavicsos közű bölcsődénél tapasztaltuk. A többi intézménynél minimális csökkenés vagy minimális emelkedés volt tapasztalható. Mivel egy közkezdvelt intézményükről van szó, ezért ezt a fajta létszámváltozást egyelőre nem tudják mivel indokolni, valószínűsíthető, hogy a területben csökkenő gyermekszám befolyásolja a változást. Annak ellenére, hogy a területi születések száma emelkedést mutatott a 2018. évben, a bölcsődés korosztály száma visszaesett, melynek egyik oka feltételezhetően az, hogy nem minden területben született gyermek él itt életvitelszerűen, valamint az óvodába kerülő gyermekek szeptembertől év végéig, majd januártól tovább csökkentik a létszámot leginkább az újjalotai bölcsődék tekintetében.

A gyermekek életkori megoszlása 2019. december 31-én

Kor	Fő	%
1 – 10 hónapos	0	0
11 – 18 hónapos	26	5,74
19 – 36 hónapos	389	85,87
37 – és több hónapos	38	8,39
Összesen	453	100

Az idei évben tovább csökkent a 18 hó alatti gyermekek száma.

A kétévesnél fiatalabb gyermekek aránya:

2018. december 31-én 19,45%

2019. december 31-én 17,66%

Összes gondozott gyermek a 2019. évben

Bölcsőde	Összes gondozott gyermek
XV/2-es bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	73
XV/3-as bölcsőde, Fő út 33.	169
XV/5-ös bölcsőde, Kavicsos köz 6.	121

XV/6-os bölcsőde, Wesselényi u.31-33.	117
XV/10-es bölcsőde, Kontyfa u. 6.	171
XV/12-es bölcsőde, Nádastó park 1.	199
Összesen	850

Az Egyesített Bölcsődék alapvető célkitűzése a magas szintű, a lakossági és szakmai igényeknek mind jobban megfelelő nevelői - gondozói munka biztosítása a kerület valamennyi bölcsődéjében. A bölcsődék rendelkeznek azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, melyek biztosítják a mindezt elősegítő magas szintű nevelő-gondozó munkát.

A korszerű táplálkozásnak megfelelő élelmezést két központi konyhán keresztül biztosítják a gyermekek számára. A speciális étkezést (liszt, cukor, tej érzékeny stb.) igénylő gyermekek számára továbbra is a szükségleteknek megfelelő élelmezést nyújtják. A HACCP előírásainak betartását folyamatosan ellenőrzik minden konyhában. A takarékos gazdálkodás érdekében a mosodai tevékenységet két mosókonyha látja el.

A bölcsőde vállalhatja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű gyermek nevelését, gondozását, amennyiben az ellátáshoz szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik. Ezen gyermekek számára 18 férőhely áll rendelkezésre a XV/12-es Bölcsődében.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nktv.) 4. § 25. pontja szerint sajátos nevelési igényű „*az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.*”

A sajátos nevelési igényű gyermekek *korai fejlesztése*, fejlesztő felkészítése az Nktv. 96. § (5) bekezdésének bölcsődére vonatkozó átmeneti rendelkezése szerint – *2012. december 31-ig folyhatott bölcsődéi nevelés-gondozás keretein belül.* 2013. január 1-től kizárólag külön erre a célra létrehozott köznevelési intézmény – Klebelsberg Intézményfenntartó Központ – irányításával végezhető. Ennek értelmében 2013. január 1-től a bölcsőde a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációját és rehabilitációját nem, kizárólag nevelését-gondozását végezheti.

Változatlanul 18 férőhely áll rendelkezésre a sajátos nevelést igénylő gyermekek számára 6 éves korig. A Nádastó parki bölcsőde nyújt lehetőséget a szociális rehabilitációra, egy másfajta inger-gazdag környezet megismerésére, nagyobb fokú önállósodásra. Az integrált fejlesztés, gondozás az egészséges gyermekek esetében a másság elfogadását és a toleranciát fejleszti, a szülők számára lehetővé teszi a munkavállalást, csökkenti a kirekesztettség érzését, tanácsot ad a sajátos igényű gyermek neveléséhez.

2019-ben 23 sajátos nevelési igényű gyermeket gondoztak, neveltek, az elvárásoknak megfelelően, speciális csoportban a részleges integráció módszerét alkalmazva, illetve teljes integrációban. 22 gyermeket a Nádastó parki központi bölcsődében, 1 gyermeket a Fő utcai bölcsődében láttak el. Az egyéni foglalkozások mellett csoportfoglalkozások keretében történt a gyermekek fejlesztése, melyeken az ép fejlődésmentű gyermekek biztosítják a húzóerőt. Biztosított volt a TSMT (tervezett szenzomotoros tréning), a kognitív fejlesztés és a zenei foglalkozás heti rendszerességgel. Szülői szervezés által kutyaterápiát tudnak biztosítani heti egy alkalommal, melyet már sikerült a saját költségvetésükbe betervezni, így a szülőket nem terheli ennek a költsége. Nagy gondot fordítottak a szülőkkel való kapcsolattartásra. 2019. évben a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei a törvényben előírt módon és óraszámban biztosították a gyermekek fejlesztését, továbbá partnerek voltak abban, hogy lehetőség legyen az összehangolt fejlesztő munka érdekében team megbeszélésekre. Ezekre a megbeszélésekre részt vett a Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi vezetője, az Egyesített Bölcsődék igazgatója, gyógypedagógusok, pszichológusok,

szakmai tanácsadó, kisgyermeknevelők, gyógypedagógiai asszisztens. A rendszeres megbeszélések által összehangoltabb és eredményesebb lehet a fejlesztő munka.

A tornaszoba továbbra is lehetőséget nyújt arra, hogy a Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógusai délután is tudják fejlesztésre fogadni a gyermekeket, így a szülőkkel közös foglalkozásokat helyben, a bölcsődében tudják megtartani. Ez a szülőknek is nagy segítség, hiszen nem kell a gyermeket elvinni a délutáni fejlesztésre, más intézménybe.

Korai fejlesztés esetén inkább rehabilitációról beszélünk, ami - eltérő fejlődésmenet esetén – a fejlődés útjára való ráhelyezést jelent.

Amikor egy kisgyermek lassabban fejlődik, a szülők gyakran hónapokat eltöltenek azzal, hogy rászánják magukat arra, hogy segítséget kérjenek. Ebben az életkorban az idő azonban létfontosságú, hiszen az első életévek a gyermek fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségűek.

Az idei évben is nehéz volt megtalálni a sajátos nevelési igényű gyermekeknek a megfelelő intézményt, ahol további fejlesztésük biztosított. Ez évről-évre komoly gondot okoz, hiszen nem minden gyermek alkalmas arra, hogy teljes integrációban fejlesszék tovább. A szegregált intézményeknél pedig általában hosszú várólista van. Különösen igaz ez azokra, az autista gyermekekre, akik részleges integrációban még jól fejleszthetők, teljes integrációban azonban a viszonylag magas létszám miatt már nem. Ők általában kerületen kívül találnak megfelelő intézményt, ami nagy terhet ró a családra, ezért sikerült konzultálniuk a kerületi óvónőkkel, akikkel kölcsönösen meglátogatták egymást, megfigyelve és tapasztalatot cserélve az SNI gyermekek ellátásáról, így segítve a bölcsődéből óvodába való integrációt.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében különösen nagy segítség, hogy pszichológust tudnak alkalmazni, s hogy a családok helyben kapják meg a segítséget, támogatást, mely nagyon megkönnyíti az életüket.

Statisztikai mutatók a sajátos nevelési igényű gyermekek 2019. évi gondozásáról

Bölcsőde XV/12	Felvehető SNI gyermekek száma	Beíratott gyermekek száma (felvett)
2019. január	18	13
2019. február	18	14
2019. március	18	14
2019. április	18	15
2019. május	18	15
2019. június	18	15
2019. július	18	14
2019. augusztus	18	9
2019. szeptember	18	11
2019. október	18	11
2019. november	18	13
2019. december	18	14

Teljes integrációban 1 sajátos nevelési igényű gyermeket neveltek-gondoztak a Fő utcai bölcsődében.

Az óvodák és a bölcsődék kapcsolata változatlanul jó, főleg azokban a bölcsődékben, ahol egy épületben működik a két intézmény. Az elmúlt évben is törekedtek a gondozási-nevelési gyakorlatok kölcsönös megismerésére, a nevelési folyamatok egymásra épülésének elősegítésére. A gyermekek - óvodába kerülés előtt - a kisgyermeknevelőkkel meglátogatták a leendő óvodájukat, az óvónők pedig a bölcsődékben ismerkedtek a gyermekekkel, továbbá a szülői értekezleteiken az óvodavezetők is tájékoztatást nyújtottak. Az óvodavezetőkkel, több alkalommal konzultáltak, főleg a sajátos nevelési igényű gyermekek kapcsán, ezen a területen továbbra is szeretnék komolyabb együttműködést kialakítani.

Alapellátáson túli szolgáltatásaik

Sószoba

Öt intézményükben sószobát üzemeltetnek, melyet a gyermekek a 2013 szeptemberétől induló szezonban már valóban alapellátáson túli szolgáltatásként **térítés mentesen** tudnak igénybe venni.

2019. év végén a szülők és a kollégák nagy öröme már a Nádastó parki intézményükben is sikerült kialakítani a só-szobát, így már mind a 6 intézményükben elérhető ez a szolgáltatás.

A sómadrin oldat belégzése jótékony hatással van a légúti megbetegedésben szenvedő gyerekekre, illetve erősíti az immunrendszerüket, növeli szervezetük ellenálló képességét. A csak természetes anyagokat tartalmazó telített sóoldat a nagy párolgási felületnek hála minden motorizáció nélkül átalakítja a helység mikroklímáját, a szoba pedig lényegében az áldásos hatásokról közismert sóbarlangokat "utánozza". A sószoba a Somadrin Klímaoldat folyamatos párolgása során jelentősen emeli a helység relatív páratartalmát, serkenti a légzőszervek aktivitását, a hörgők öntisztulását, mely által csökken a nyálkahártya gyulladása.

Gyerekeknek fél éves kortól ajánlott. Orvosilag bizonyított, hogy a rendszeresen sóbarlangba járó gyerekek ritkábban betegszenek meg, és hamarabb gyógyulnak.

A felsőlégúti megbetegedések megelőzése céljából ősztől tavaszig előre meghatározott ütemterv és igény szerint rendszeresen látogatják bölcsődéseik ezeket a sószobákat, melyekben a jótékony hatás mellett számos tevékenységre is nyílik lehetőség.

A sószobában eltöltött idő ősztől – tavaszig szerves része a napirendnek, a gyerekek 3-5 fős csoportokban, heti 2-3 alkalommal ½ - ½ órát tartózkodnak ott.

A szülők nagy örömmel fogadják ezt a külön szolgáltatást, mellyel kompenzálni tudják a fizetendő gondozási díjat, hiszen ez minden gyermek számára térítésmentesen elérhető, amennyiben a szülő igényli.

Tanácsadás

Gondozási-nevelési kérdésekben a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezetők is rendelkezésre állnak. Lehetőség van négy szemközti beszélgetésre és kiscsoportban a szülőcsoportos beszélgetésen is választ kaphatnak a szülők felmerülő kérdéseikre. Témaválasztásnál kikérik a szülők véleményét.

2015 szeptemberétől a bölcsőde pszichológusa nyújt segítséget igény esetén a családoknak, különösen fontos ez a sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő szülők esetében.

Családi nevelést segítő külön szolgáltatásaik

Időszakos gyermekfelügyelet

A napközbeni ellátást igénybe nem vevő, kisgyermeket nevelő családok közül többen jelezték, hogy nehezen tudják megoldani gyermekük felügyeletét, hivatalos ügyeik intézése

és munkahelykeresésük időtartamára. Az igény erősítette és alátámasztotta az ez irányú szakmai elképzeléseket.

A Gyvt. 42. § (4) bekezdése értelmében, ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, a bölcsőde, térítési díj ellenében, külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet működtethet, mely szolgáltatást a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni. Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg az e rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát. A szülők alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára is előzetes igénybejelentés alapján kérheti gyermeke felügyeletét a szolgáltató egységben térítés ellenében.

A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a kisgyermeknevelőktől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel.

Az időszakos gyermekfelügyelet igénybevétele esetén is ajánlatos előzetesen, lehetőleg a szülővel együtt ismerkedni a leendő új környezettel és a kisgyermeknevelőkkel.

A tagbölcsőde vezetője a gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételenek napját, időtartamát, és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben.

Az időszakos gyermekfelügyeletet két telephelyen valósították meg. Figyelembe véve a bölcsődék elhelyezkedését, a XV/3-as Fő úti bölcsődében a felújítás során kialakított babamama szobában, vagy az üres férőhelyeken, illetve a XV/10-es Kontyfa utcai bölcsődében az üres férőhelyeken.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében mindkét bölcsőde a gyermekek számára az alábbiakat biztosítja:

- szakszerű gondozás-nevelés,
- testi-lelki szükségletek kielégítése,
- a fejlődés és a szocializáció segítése,
- igény szerinti étkezés, az itt töltött időszaknak megfelelően,
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem egészségnevelés,
- kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,
- egyéni bánásmód,
- a gyermek korának megfelelő játékeszközök.

Az időszakos gyermekfelügyelet lehetőséget nyújt arra, hogy intézményi felvétel nélkül - a szülők igényeinek megfelelően - a gyermek néhány órát töltsön a bölcsődében. Mindkét intézmény személyi és tárgyi feltételei a feladat biztosítására megfelelőek.

Az időszakos gyermekfelügyelet biztosítása az Önkormányzat részéről többletkiadással nem jár. A szolgáltatás díja: 300 Ft/óra + étkezés

A többéves tapasztalat azt mutatja, hogy ez a szolgáltatás nagy segítség a családoknak, és azok a gyermekek, akik időszakos gyermekfelügyelet alkalmával megismerkednek a bölcsődei élettel, sokkal könnyebben alkalmazkodnak majd ahhoz a helyzethez, amikor ténylegesen is bölcsődéssé esetleg már óvodássá válnak.

A szolgáltatást 2019-ben a két intézményben összesen 39 család vette igénybe, ami 9 családdal kevesebb, mint az előző évben.

Játzócsoporthoz

A Gyvt. 42. § (4) bekezdése értelmében, ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, a bölcsőde, térítési díj ellenében, külön szolgáltatásként játzócsoporthoz működtethet, mely szolgáltatást a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

A bölcsődében, külön játszócsoport kialakításával, a szülőkkel vagy hozzátartozókkal együtt fogadják a gyermekeket a hét bizonyos napjain. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik: ő a háziasszony a csoportban, a gyermekeket a kísérőik gondozzák.

A játszócsoport lehetőséget teremt arra, hogy:

- A szülő és gyermeke kedvező körülmények között játszasson együtt,
- a gyermekek barátkozhassanak egymással,
- a szülők beszélgethessenek egymással, kicserélhessék tapasztalataikat,
- a szülők tanácsot, segítséget kérhessenek a kisgyermeknevelőtől
- klubszerű foglalkozások keretében beszélgethessenek (a kisgyermeknevelés és gondozás, az egészséges életmód, stb.) a terület szakembereivel.

A Játszócsoporthoz szolgáltatás jelentősége abban van, hogy a szülők jobban megismerik gyermekük életkori sajátosságaiból adódó reakcióit, a szülő-gyermekkapcsolat, az örömteli együttlét alatt mélyül, a szülők szerepeikben megerősödnek, barátságok szövődnek, kialakul egy önkéntes segítőkör.

A gyermekek számára ebéd is igényelhető. A szülők megismerhetik azokat az ételféleségeket, melyek a 0–4 éves kisgyermeknek egészséges fejlődését biztosítják, ételrecepteket kérhetnek, cserélhetnek.

A Játszócsoporthoz háziasszonya segítségével közösen szervezik a gyermekek napirendjét, megtapasztalják, hogy az adott korú gyermekek értelmi fejlődését milyen típusú játékok segítik. Ez a szolgáltatás alkalmas a bölcsődei, illetve óvodai közösség előkészítésére, hiszen itt a gyermekek olyan társas viselkedésekről szerezhetnek élményt a mamák biztonságát nyújtó jelenléte mellett, melyeket a későbbi szocializációs helyzetekben már önállóan kell átélniük.

A játszócsoport a bölcsőde külön erre a célra kialakított helyiségében működik, ezért ezt a szolgáltatást a XV/3-as Fő úti bölcsődében tudták megvalósítani, mert ebben az intézményben van ilyen helyiség.

A bensőséges hangulat kialakításához nagyon fontos a létszámhatárok figyelembevétele. A helyiség méreteit tekintve maximum 8 gyermek és szülője számára tudják biztosítani alkalmanként a szolgáltatást.

A 2019. évben heti három alkalommal:

- kedd: ½ 10 – ½ 12 óráig
- szerda ½ 10 – ½ 12 óráig
- csütörtök: ½ 10 – ½ 12 óráig

A növekvő igényekkel a gyakoribb foglalkozásokat is meg tudják oldani. Az intézmény személyi és tárgyi feltételei a feladat biztosítására megfelelőek. A szolgáltatás díja: 600 Ft/alkalom (1 alkalom 2 óra). A gyermek számára ebéd is igényelhető.

A szülők visszajelzései alapján elmondható, hogy ez a legnépszerűbb szolgáltatásuk. Örülnek ennek a lehetőségnek, a gyermekek szeretik a foglalkozásokat. Tapasztalataik alapján elmondható, hogy az ide járó gyermekek nagy része később igénybe veszi az időszakos gyermekfelügyeletet is, majd később bölcsődések illetve óvodások lesznek. Szakmai véleményük szerint ez a folyamat mind a gyermek mind pedig a szülő számára a legbarátságosabb módja az intézményes nevelés megkezdésének. A szolgáltatást 2019-ben 86 család vette igénybe, ami 24 családdal több, mint az előző évben.

Sószoba használat

Az egészséges életmódra nevelés része a bölcsődei életnek. Az intézményünkbe járó gyermekek hetente több alkalommal is megfordulnak a sószobában. Emellett módot szeretnének biztosítani arra is, hogy a bölcsődébe nem járó családok térítési díj ellenében igénybe vegyék ezt a lehetőséget.

Két bölcsődét találtak alkalmasnak arra, hogy ezt a szolgáltatást bevezessék, az igényektől függően a hét meghatározott napjain. A XV/10-es Kontyfa utcai bölcsődét és a XV/5-ös Kavicsos közti bölcsődét. A szolgáltatás díja: 130 Ft/30 perc.

Érdeklődés van, de konkrét igénybevétel nagyon csekély. Ennek oka, hogy a szülők terápiás céllal kívánják igénybe venni ezt a szolgáltatás. Az igénybevétel feltétele azonban, mivel a bölcsődés gyermekek is ugyanabba a helyiségbe járnak, az, hogy a gyermek egészséges legyen. Tehát ez egy prevenciós szolgáltatás lenne. 2019-ben igénybevétel nem volt.

Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatok területén a bölcsődék vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak a jelzőrendszer többi tagjával, a gyermekorvosokkal, a védőnőkkel, a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival, és a gyámügyi szakemberekkel. A rászoruló családok részére közös megbeszéléseken alakítják ki a hatékony segítség formáit, eszközeit, szükség esetén szakemberhez irányítják őket.

2019-ben 51 gyermek felvételére került sor a gyermekvédelem munkatársainak a javaslatai alapján, ez az előző évhez képest ugyanolyan arányú. A gyermekvédelmi problémák esetében a felmerülő nehézségek sokfélék (szociális problémák, lakhatási problémák, rendezetlen családi jogállás, válás, családba fogadás, egyedülálló szülő, nevelési problémák, veszélyeztetettség).

Fontosnak tartják azokat a preventív feladataikat, melyek a családlátogatás és a beszoktatás által valósulnak meg, mely során betekintést nyernek a családok életébe, ahol felszínre kerülhetnek a problémák. Szükség esetén év közben többször is meglátogatják a kisgyermeknevelők a családokat.

Fokozottan figyelemmel kísérik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a védelembe vett gyermekek fejlődését. Kiemelt feladatuknak tartják, a szociális problémákkal küzdő, vagy periférián élő családok gyermekeinél a hátrányok csökkentését, az egyéni bánásmód, az egyéni szükségletek, a megfelelő személyi-és tárgyi feltételek, valamint a szeretetteljes, derűs légkör biztosításával.

Nagy figyelmet fordítanak a diétás étkezést igénylő gyermekek ellátására, továbbá a különleges bánásmódban részesülő szondatáplált gyermekek gondozására is.

Részt vettek a gyermekvédelmi szakemberek éves tanácskozásán és több alkalommal a Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett konzultáción. Telefonon rendszeresen tájékoztatták egymást adott gyermekek esetében. Tájékoztatással, együtt gondolkodással is segítették a felmerült problémák megoldását.

2019-ben gondozott kedvezményezett gyermekek gondozási díj tekintetében

Bölcsőde	Rendsz. gy.véd.kedv-ben részesülő (fő)	Tartós beteg (fő)	3 és több gyermekes (fő)	SNI gyermek (fő)	Védelembe vett gyermek
XV/2-es bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	0	7	6	0	0
XV/3-as bölcsőde, Fő út 33.	4	2	23	1	0
XV/5-ös bölcsőde, Kavicsos köz 6.	3	10	18	0	0
XV/6-os bölcsőde, Wesselényi u.31-33.	3	6	25	0	0
XV/10-es bölcsőde, Kontyfa u. 6.	11	3	26	0	0
XV/12-es bölcsőde, Nádastó park 1.	2	4	11	22	0
Összesen	35	32	109	23	0

2019-ben gondozott kedvezményezett gyermekek étkezési díj tekintetében

Bölcsőde	Rendsz. gy.véd.ked v.-ben részesülő (fő)	Tartós beteg, és SNI (fő)	3 és több gyermek. (fő)	Nevelő szülő (fő) (2015.09.01-től)	Tartós beteg, vagy fogyatékos gyermeket nevelő (fő)	119.301 Ft/Fő jövedelem alatt (fő) (2018.01.01-től)
XV/2-es bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	0	7	6	0	0	34
XV/3-as bölcsőde, Fő út 33.	4	2	23	2	3	91
XV/5-ös bölcsőde, Kavicsos köz 6.	3	10	18	0	2	117
XV/6-os bölcsőde, Wesselényi u.33	3	6	25	1	0	61
XV/10-es bölcsőde, Kontyfa u. 6.	11	3	26	1	1	109
XV/12-es bölcsőde, Nádastó park 1.	2	26	11	0	1	78
Összesen	23	54	109	4	7	490

A 2018-as évhez viszonyítva a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma további csökkenést mutat. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 5 fő volt hátrányos helyzetű és 3 fő halmozottan hátrányos helyzetű.

Térítési díjat fizetők – nem fizetők aránya 2019. december 31-én

2019. december 31-én nyilvántartásban volt 453 gyermek.

Étkezési térítési díjat fizet: 120 fő (26,49%)

Étkezésben kedvezményezett: 333 fő (73,50%)

Gondozási díjat fizet: 363 fő (80,13%)

Gondozásban kedvezményezett: 90 fő (19,86%)

Az egészségmegőrzés segítése érdekében minden bölcsőde figyelemmel kíséri a védőoltásokat. Gondot fordítanak a vitamin- és ásványi anyag kellő mennyiségű bevitelére. Gyermekfogászati prevenció terén fokozottan figyelnek a korszerű étkezési szabályok betartására, a cukorfogyasztás csökkentésére és a rágásra nevelésre.

A levegőzés, a mozgás a korosztályi testedzés időpontját, mértékét az évszaknak és az időjárási viszonyoknak és a napirendnek megfelelően választják meg.

Bölcsődéik részére 2 központi főzőkonyhában készítik az ételeket, ahol a korszerű táplálkozásnak megfelelő élelmezést biztosítják a kerületi gyermekek részére. A speciális étkezést igénylő gyermekek számára (liszt, cukor, tej érzékeny stb.) a speciális ételeket továbbra is a szükségleteknek megfelelően tudták biztosítani.

Havonta étlap egyeztető megbeszélést tartanak az étkeztetést biztosító GMK szakemberei, az Egyesített Bölcsődék igazgatója, az Egyesített Bölcsődék igazgató helyettese, a bölcsődevezetők, az óvodavezetők, szakácsok, bölcsődeorvos részvételével. Részt vesznek a Közétkeztetési Kerekasztal megbeszélésein.

A törvényi előírásoknak megfelelően folyamatosan működnek a Bölcsődei Érdekképviseleti Fórumok, tagjait a szülői értekezleteken szavazással jelölik ki. A fórum tagjai tájékoztatást kapnak a bölcsőde munkájáról, a gyermekcsoport eseményeiről. Az eddigi tapasztalatok szerint a fórumok eredményesen támogatják a bölcsődei munkát. A Bölcsődei Érdekképviseleti fórum összetétele: szülői, dolgozói és a fenntartói képviselet. A tagok száma függ az adott bölcsőde nagyságától, de minden esetben igaz, hogy a fenntartói oldal és a dolgozói oldal összesen nem haladhatja meg a szülők létszámát. Az önkormányzati Képviselő-testület összetétele 2019. október 13-án megváltozott, ezért új tagok delegálására volt szükség. 2019 decemberében a fenntartó a Bölcsődei Érdekképviseleti Fórumba a Népjóléti Bizottságból delegált tagokat.

- XV/2-es bölcsőde: Gyurkó Dániel helyi önkormányzati képviselő
- XV/3-as bölcsőde: Farkas Edit helyi önkormányzati képviselő
- XV/5-ös bölcsőde: Cserdiné Németh Angéla polgármester
- XV/6-os bölcsőde: Király Csaba helyi önkormányzati képviselő
- XV/10-es bölcsőde: Tóth Veronika alpolgármester
- XV/12-esbölcsőde: Mihály Gergő bizottsági tag

Tapasztalatuk szerint a fenntartó ilyen intenzív jelenléte nagyon jót tesz a fórum munkájának. Ezekon a fórumokon rendszeresen részt vett meghívott vendégként az Egyesített Bölcsődék igazgatója is, így a szülők szakmai kérdésekben válaszokat kaptak kérdéseikre.

A tennivalóikat az Egyesített Bölcsődék szervezeti szintjén 5 évre szóló igen sok szempontot, követelményt és igényt figyelembe vevő szakmai program szerint szervezik, illetve alakítják ki. Az egyes bölcsődei részlegekben az egyéni és helyi sajátosságokat figyelembe véve, évente kiegészítő szakmai program készül, melyek minden évben felülvizsgálatra kerülnek.

Szakmai továbbképzést, illetve tanfolyamot a 2019-es évben az átmeneti gazdálkodásra tekintettel nem tudtak biztosítani, a költségvetés elfogadását követően már nem volt lehetőség akkreditált képzésre jelentkezni. Figyelemmel kísérték egyéb ingyenes képzéseket, így 8 fő vett részt akkreditált szupervíziós tréningen, melyet a Családbarát Ország szervezésében bonyolítottak le.

2019-ben végzettséget szerzett dolgozók

- diplomát kapott: 1 fő

2019-ben tanulmányokat folytat:

- főiskolán: 4 fő
- kisgyermeknevelő képzés: 3 fő
- gyakorlatvezetői mentor: 1 fő

Céljuk a magas színvonalú szakmai munka megtartása, ezért házi továbbképzéseket minden intézményükben rendszeresen tartanak.

Kapcsolataik

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával jól működő kapcsolataik vannak a fenntartóval, a GMK-val, és a társintézményekkel. Sajnos a védőnői szolgálatnak már nem

feladata a bölcsődék látogatása, ezért a kapcsolat lazult, de problémás esetben velük is felveszik a kapcsolatot.

Az óvodák és a bölcsődék kapcsolata változatlanul jó, főleg azokban a bölcsődékben ahol egy épületben működik a két intézmény. Idén is törekedtek a gondozási-nevelési gyakorlatok kölcsönös megismerésére, a nevelési folyamatok egymásra épülésének elősegítésére. A gyermekek - óvodába kerülés előtt - a kisgyermeknevelőkkel meglátogatták a leendő óvodájukat, az óvónők pedig a bölcsődékben ismerkedtek a gyermekekkel. Az óvodavezetőkkel több alkalommal konzultáltak, főleg a sajátos nevelési igényű gyermekek kapcsán, ezen a területen elindult egy közös gondolkodás.

Kerületünk 1987 óta teret ad a sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztésének, habilitációjának és rehabilitációjának. 2013. évtől ezt a feladatot közösen látják el XV. kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal, akivel sikerült kialakítani a jó és hatékony együttműködést.

A Család- és Gyermejjóléti Központ által szervezett konzultációk a gyermekvédelmi feladatok szakszerű ellátásához nyújtanak nagy segítséget. Kapcsolatuk intenzív és folyamatos.

Továbbra is kapcsolatot tartanak a fővárosi bölcsődékkel, negyedévente konzultációra összeülnek a vezetők és szaktanácsadók.

Ünnepek

Hagyományaikhoz híven az elmúlt évben is minden bölcsődében megtartották ünnepeiket, a farsangot, húsvétot, anyák napját, gyermeknapot és elbúcsúztatták óvodába induló gyermekeiket, megünnepelték a mikulást és a karácsonyt. Ültettek virágot a Föld Napján, volt Egészségnap és még sok-sok program a gyermekeknek, illetve családi délutánok közösen a szülőkkel.

Lehetőség szerint igyekeznek a szülőket is bevonni ezért a gyermeknap és a búcsúztató a szülőkkel közös nagy ünnep szokott lenni. A központi bölcsődében Húsvétkor, Karácsonykor az alkalomhoz illő, a gyermekek korának és fejlettségi szintjének megfelelő kis mesét jelenítettek meg a kisgyermeknevelők a gyermekek örömére. Ezt a kezdeményezést folytatta a Fő úti bölcsőde is.

Vállalt feladataik 2019-ben

A Gyvt. 40. § (3) bekezdése értelmében a bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel működtetésével, vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal segítheti a családokat. Ennek a lehetőségnek a tükrében az Egyesített Bölcsődékben három olyan szolgáltatást vezettek be, melyek pontosan ezt a segítő szándékukat fejezi ki a 3 éven aluli gyermeket nevelő családok irányába.

A játszócsoporttal kapcsolatban a szülők visszajelzése pozitív, a gyermekek szívesen jönnek minden alkalommal. Szeretik a készségfejlesztő játékokat és a kreatív foglalkozást egyaránt. A megemelt óraszámmal ki tudták elégíteni a szülők igényét.

Az időszakos gyermekfelügyelet férőhely száma is megfelelőnek bizonyult az elmúlt évben. 2019-ben a játszócsoport szolgáltatásunkat 24-gyel több családdal sikerült megismertetni.

Az egészséges életre, és a környezettudatos életmódra nevelésre nagy hangsúlyt fektetnek, ezért 2019-ben is megtartották hagyományosan, az Egészségnap rendezvényüket.

Szakmai együttműködésük tovább erősödött mind az óvoda, mind pedig a kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal. A Nádastó parki tornaszoba, lehetőséget ad az SNI gyermekek mozgásfejlesztésére, továbbá minden csütörtökön délután itt biztosítanak helyet a „rizikó babák” és szüleik részére a TSMT torna megtartásához.

Tervek

Továbbra is fontosnak tartják a meglévő jó intézményi kapcsolataik ápolását, kapcsolatrendszerük bővítését, valamint a jövőben is figyelemmel kísérik a szakmai és a társintézmények tevékenységét. A jövőben minden intézményük nyílt napot biztosít a leendőbeli bölcsődés gyermekek és családjaik számára, hogy rövid betekintést nyerjenek a bölcsődék mindennapjaiba.

Bölcsődei szinten folyamatos és jó az együttműködés az óvodavezetőkkel, továbbá közös célként tűzték ki a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását óvodai szinten, ahol lehetőség lenne akár kis létszámú integrált, vagy szegregált csoportok kialakítására is, hogy ezzel is segítsék a kerületi családok életét és lehetőséget teremtsenek arra, hogy a bölcsődébe járó óvodás korú halmozottan sérült, vagy súlyosan fogyatékos gyermekeknek is legyen befogadó intézményük a kerületben.

Szolgáltatásaik népszerűek, jól működnek, szükség esetén tovább tudják bővíteni őket. Még mindig cél a sószoba népszerűbbé tétele, melyet minden évben plakátokkal, szórólapokkal és interneten reklámoznak.

Összegzés

A családi nevelést támogató, alapfeladataikon felüli szolgáltatásaikat, vállalt feladataikat teljesítették a 2019. évben.

- Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása.
- Somadrin terápia.
- Diétás étkeztetés.
- Gondozási-nevelési tanácsadás a családok számára

Minden bölcsődei ellátásra vonatkozó igényt ki tudtak elégíteni. Szakmai szempontból ez a férőhely szám egyelőre optimális, hiszen a 100%-os feltöltöttség nem elérhető, mert amennyiben 2 év alatti gyermek van a csoportban, már nem lehet a csoportot maximális létszámra tölteni. Az integráló és speciális csoportjaikban az SNI gyermekek felvételével szintén nem teljesíthető a maximális létszám.

Különös figyelmet szentelnek a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, illetve az őket nevelő családoknak. Büszkéek arra, hogy az SNI ellátás színvonalát meg tudták tartani annak ellenére, hogy a korai fejlesztés kikerült a bölcsődék feladatköréből. Bölcsődéik családbarátok, kompromisszumra készek, rugalmasak. Elsősorban a kisgyermekek igényeit tartják szem előtt, az ő érdekeiket kívánják szolgálni a jövőben is. A halmozottan sérült gyermekek ellátásának a biztosítását ugyanolyan fontosnak tartják, mint az ép fejlődésmentű gyermekekét.

4.3.2. Családi bölcsőde

A XV. kerületben - magánvállalkozás keretében az elmúlt években 6 **családi napközi** működött. A családi napközik országos módszertani feladatellátását 2011. július 29-től törvényi felhatalmazás alapján a *Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet*, illetve ma már a jogutódja végzi - a központi hivatalok és a költségvetési szervi formában működő minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatával kapcsolatos intézkedésekről szóló 1312/2016. (VI. 13.) Korm. határozat értelmében a **Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet** - külső szakértők bevonásával.

A működési engedélyek kiadásával és az ellenőrzésével pedig a Budapest Főváros Kormányhivatal *Szociális és Gyámügyi Osztály* foglalkozik. 2017-től a családi napközik **családi bölcsőde** néven működhetnek tovább és kizárólag 3 év alatti gyermekek ellátásával foglalkozhatnak. A jogszabályváltozásokat követően a magánvállalkozásban, egyházi fenntartásban működő családi napközik átalakultak, illetve nem tudták vállalni a további üzemeltetést.

4.4 Óvodai nevelés

4.4.1. Az Önkormányzat feladata az óvodai nevelésben

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdésének 10. pontja alapján a fővárosi kerületi önkormányzat alapfeladata az illetékességi területén az óvodai ellátás biztosítása.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 8. § (1) bekezdése szerint az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

Az egyes nevelési évek előkészítése során a Képviselő-testületnek meg kell határoznia az óvodai intézményhálózat következő nevelési évre vonatkozó működésének alapvető paramétereit, a fenntartó Önkormányzat által finanszírozott (indítható) óvodai csoportok számát, valamint a szakmai feladatellátást biztosító óvodapedagógus, pedagógus munkát segítő, illetve technika munkát végző közalkalmazottak álláshely keretét.

4.4.2. Az óvodai nevelésben 2019-ben bekövetkezett jogszabályi változások

A 2019- év során az óvodai neveléssel kapcsolatban a következő változások történtek:

- Kötelező óvodai foglalkozáson való részvétel alóli felmentés
Nem 5, hanem 4 éves korig lehet megadni a felmentést, és nem a jegyző, hanem a Fővárosi és Megyei Kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatala dönt a kérelemről.
- Tankötelezettség alóli felmentés
Nem a szülő és az óvoda dönt a tankötelezettség alóli felmentésről, hanem vagy a szakértői bizottság javaslata alapján lehet felmenteni a gyermeket az iskola kezdés alól, vagy az Oktatási Hivatalhoz kell benyújtani egy erre vonatkozó kérelmet.
- Óvodakötelesek nyilvántartása
A települési Önkormányzatok helyett az Oktatási Hivatal végzi az óvodakötelesek nyilvántartását.
- Óvodakötelezettség külföldön történő teljesítésének bejelentése
A települési Önkormányzatok helyett az Oktatási Hivatalnak kell bejelenteni, hogy a gyermek külföldön teljesíti az óvodakötelezettségét.

4.4.3. Az óvodai intézményhálózat jelenlegi helyzete

A kerületi önkormányzati óvodai intézményhálózat 3 intézményből, összesen 19 telephelyből áll. Az önkormányzati óvodai intézményhálózat összes kapacitása 2.370 fő.

A 2019/2020. nevelési évre engedélyezett csoportszámok tagintézményi bontásban

	óvoda neve	A 2020/2021-es nevelési évre engedélyezett csoportok száma	Felvehető maximális gyermeklétszám
1.	Rákospalota Összevont Óvoda	29	693
1.1.	Szövögyár	7	175
1.2.	Vácrátót	4	100
1.3.	Régi Fóti	3	72
1.4.	Klapka	4	100
1.5.	Bocskai	3	62
1.6.	Mozdonyvezető	8	184
2.	Hétszínvirág Összevont Óvoda	31	752
2.1.	Aulich	5	125
2.2.	Mézes (Wesselényi)	3	75
2.3.	Manóvár (József Attila)	4	80
2.4.	Bújócska (Órjárt)	4	100
2.5.	Tóth István	2	50
2.6.	Patyolat	5	122
2.7.	Molnár Viktor	8	200
3.	Újpalotai Összevont Óvoda	37	925
3.1.	Páskom	6	150
3.2.	Kavicsos	5	125
3.3.	Hartyán	8	200
3.4.	Napsugár (Nádastó) 1	6	150
3.5.	Napsugár (Nádastó) 2	4	100
3.6.	Micimackó (Kontyfa)	8	200
Σ		97	2.370

A XV. kerületben a 2018/2019-es nevelési évben 3 Összevont Óvoda 19 Tagóvodájában 97 óvodai csoportban 2.370 férőhelyen 2.053 gyermek nevelése kezdődött meg, mely 86,62 %-os kihasználtságot jelentett.

Óvodai létszámok a 2017-2019. október 1-ei adatok alapján

Óvoda	engedélyezett csoportok száma	maximális létszám (fő)	gyermek létszáma 2017 (fő)	gyermek létszáma 2018 (fő)	gyermek létszáma 2019 (fő)	kihasználtság 2017 (%)	kihasználtság 2018 (%)	kihasználtság 2019 (%)	csoportok átlag létszáma 2017 (fő/csoport)	létszáma 2018	csoportok átlag létszáma 2019 (fő/csoport)
1. Rákospalotai Összevont Óvoda	29	693	652	605	608	94	87,3	87,7	22,48	20,86	20,96
a. Szövögyár	7	175	153	162	169	87,42	92,25	96,5	21,85	23,14	24,14
b. Vácrátóti	4	100	91	95	91	91	95	91	22,75	23,75	22,75
c. Régi Fóti	3	72	74	65	67	102	90,27	93	24,6	21,66	22,33
d. Klapka	4	100	108	97	102	108	97	102	27	24,25	25,5
e. Bocskai	3	62	51	45	41	82,25	72,58	66,1	17	15	13,66
f. Mozdonyvezető	8	184	175	141	138	95,1	76,63	75	21,87	17,62	17,25

2.	Hétszínvirág Összevont Óvoda	31	752	616	652	636	81,9	86,7	84,5	19,87	21,03	20,51
a.	<i>Aulich</i>	5	125	87	117	109	69,6	93,6	87,2	17,4	23,4	21,8
b.	<i>Mézes</i>	3	75	65	67	70	86,66	89,33	93,3	21,66	22,33	23,33
c.	<i>Patyolat</i>	5	122	115	118	115	94,26	96,72	94,2	23	23,6	23
d.	<i>Tóth István</i>	2	50	48	50	46	96	100	92	24	25	23
e.	<i>Bújócaska (Őrjárat)</i>	4	100	74	87	88	74	87	88	18,5	21,75	22
f.	<i>Manóvár (József Attila)</i>	4	80	77	77	73	96,25	96,25	91,2	19,25	19,25	18,25
g.	<i>Molnár Viktor</i>	8	200	150	136	135	75	68	67,5	18,75	17	16,87
3.	Újpalotai Összevont Óvoda	37	925	767	796	805	82,91	86,05	87,02	20,72	21,51	21,75
a.	<i>Páskom</i>	6	150	122	121	123	81,33	80,66	82	20,33	20,16	20,5
b.	<i>Kavicsos</i>	5	125	107	105	104	85,6	84	83,2	21,4	21	20,8
c.	<i>Hartyán</i>	8	200	177	186	181	88,5	93	90,5	22,12	23,25	22,62
d.	<i>Nádastó1</i>	6	150	133	128	119	88,66	85,33	79,3	22,16	21,33	19,83
e.	<i>Nádastó2</i>	4	100	89	90	92	89	90	92	22,25	22,5	23
f.	<i>Micimackó</i>	8	200	139	166	186	69,5	83	93	17,37	20,75	23,25
Σ		97	2.370	2.035	2.053	2.049	85,86	86,62	86,45	20,97	21,16	21,12

A hivatalos, 2018. októberi statisztikai adatszolgáltatás alapján a 2018/2019. nevelési évben a kerületben 97 óvodai csoportban 2.053 gyermek nevelése kezdődött meg. Ez kerületi szinten 86,62 %-os kihasználtságot jelentett.

A 2019/2020-as nevelési év az októberi statisztikai adatszolgáltatás szerint 97 óvodai csoportban 2.049 gyermekkel (86,45 %-os kihasználtsággal) indult el.

4.4.4. Veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az óvodában

A veszélyeztetett gyermekek száma az óvodákban:

- 2019-ben 34 fő (1.65 %)
- 2018-ban 28 fő (1.37%),
- 2017-ben 6 fő (0,2%),
- 2016-ban 8 fő (0.4 %).

A hátrányos helyzetű óvodások száma az óvodákban:

- 2019-ben 29 fő (1,41%),
- 2018-ban 25 (1,22%),
- 2017-ben 32 fő (1,5%),
- 2016-ban 35 fő (1.69%).

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az óvodákban:

- 2019-ben 3 fő (0,14%),
- 2018-ban 8 (0,39%),
- 2017-ben 9 fő (0,4%),
- 2016-ban 14 fő (0,7%).

4.4.5. Az óvodai intézményhálózattal kapcsolatos intézkedések az elmúlt években

A 2017-ben történt átszervezést megelőzően az intézmények legnagyobb problémája a gyermeklétszám folyamatos csökkenése volt. Az adatok egyértelműen mutatják, hogy az önkormányzati óvodákban óvodai jogviszonnal rendelkező gyermekek száma 2012-től jelentősen csökkent (243 gyermek, ami 10 óvodai csoportot jelent), miközben az óvodaköteles gyermekek száma gyakorlatilag állandó. (A kerületi óvodaköteles gyermekek száma évfolyamonkénti bontásban cca. 600-650 fő, egyetlen évben volt kevéssel 600 gyermek alatt a létszám.) Az új intézményhálózat első beiratkozásának adatai a 2018. október 1-jei statisztikában jelentkeztek.

Az óvodai intézményhálózat átszervezését követően az óvodákban tapasztalható gyermeklétszám csökkenés megállítása érdekében a következő szakmai és kommunikációs intézkedéseket tette a szakmai fősztály:

- A Tavaszi Pedagógiai Napok megszervezése 2018-ban és 2019-ben (szakmai előadások, szakmai programok, bemutató órák).
- Az önkormányzati fenntartású óvodákban a korábbi egy nyílt nap helyett legalább 3 nyílt napot kell megszervezni, és ezek közül az egyik nyílt napot kötelezően szombati napon kell megtartani.
2018. március – április során összesen 62 nyílt nap, 2019. március –április során 57 nyílt nap került megrendezésre.
- Óvodai hívogató címmel tájékoztató kiadványt jelentetünk meg 2018-tól az önkormányzati fenntartású óvodákról, amelyet minden óvodaköteles gyermek szüleinek postai úton eljuttattunk.
- Szórólap készült az egyes önkormányzati óvodák nyílt napjairól, amelyet az érintett óvodákra vonatkozóan az óvodaköteles gyermekek szüleinek juttattunk el.
- Minden óvoda esetében készül egy molinó, amelyen a nyílt napok időpontja szerepel. A molinó kikerül az óvodák kerítésére.

Az új intézményhálózat működése óta eltelt két év beiratkozási adatai alapján az óvodai létszám csökkenését sikerült megállítani. (Természetesen következtetéseket levonni csak több év adatai alapján lehetséges.)

4.5 Közoktatás

A XV. kerületben az Észak-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott **12 köznevelési intézményben** folyik nevelés-oktatás.

Az intézményekben **2019-ben összesen 5167 diák** (3972 általános iskolás, 1195 középiskolás) tanult. Alapfokú művészeti oktatásban 837 fő vett részt. 2018-ban 5315 diák, (4095 általános iskolás, 1220 gimnazista és 0 szakközépiskolás) tanult.

A veszélyeztetett gyermekek száma az iskolákban **2019-ben 108, 91 általános iskolás és 0 középiskolás hátrányos helyzetű gyermek járt iskolába, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 2019-ben 17 fő volt.** 2018-ban 467 fő, 84 általános iskolás és 49 középiskolás hátrányos helyzetű gyermek járt iskolába, a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló száma 2018-ban 43 fő volt.

A kerületi iskolások közül **2019-ben 2 gyermek élt állami gondoskodásban**, az intézményvezetők tájékoztatása alapján. 2018-ban 5 gyermek élt állami gondoskodásban.

A tankötelezettségüket magántanulónként teljesítő diákok száma **2019-ben 42 fő (0,81 %)**, 2018-ban 63 fő (1,1%)

Tanulási, magatartási zavarral küzdő iskolások száma **2019-ben 615 fő (11,90 %) volt.**
2018-ban 602 (11,3%)

4.5.1. Napközbeni ellátás, táboroztatás

Ellátottak száma (év/fő)

Tanév	Óvodások létszáma	Általános iskolások létszáma	Középiskolások létszáma	Összesen
2016	2.071	4298	1162	7531
2017	2.040	4219	1204	7463
2018	2.035	4095	1220	7350
2019	2.052	3972	1195	7219

Ellátotti létszám (év/fő)

	2016	2017	2018	2019
Napközis ellátás	1748	1342	1485	1476
Tanulósobai ellátás	199	275	205	231

Iskolaotthonos ellátásban résztvevők száma (fő)

Év	2016	2017	2018	2019
Iskolaotthonos ellátásban résztvevők	917	1153	1135	1199

A **nyári szünidőben** történő gyermekfelügyelet keretében az Önkormányzat önként vállalt feladatként **Nyári napközis tábort** szervez és üzemeltet. A nyári napközis tábor működtetésével kapcsolatos feladatok ellátását a Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztálya és a GMK közösen végzi.

A nyári napközis tábor helyszíne: Budai II. László Stadion (1152 Budapest, Széchenyi tér 8-10.) és a Czabán Általános Iskola (1152 Budapest, Széchenyi tér 13.).

A **2019.** évi táboroztatási feladatokra való felkészülést nagyban nehezítette, hogy a Képviselő-testület nem fogadta el az Önkormányzat 2019. évi költségvetését. Az Önkormányzat azonban ebben a helyzetben is mindent megtett annak érdekében, hogy a kerületi gyermekek idén se maradjanak a nyári szünidő alatt felügyelet és minőségi, a rászoruló gyermek számára is elérhető táborozási lehetőség nélkül.

A nyári napközis tábor az Önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, vagy/és az Önkormányzat közigazgatási területén működő iskolák első - hatodik osztályos (maximum a 12. életévét a tárgyévben betöltő) tanulóinak nyári napközis táboroztatását szolgálja. Egyedi kérelem útján, a polgármester jóváhagyásával vehet részt a nyári napközis táboroztatásban az a gyermek, aki a tárgyévben a 14. életévét még nem töltötte be, de 12 évnél idősebb, illetve aki nem rendelkezik az Önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel, és nem az Önkormányzat közigazgatási területén működő iskola tanulója.

A nyári napközis táborban napi háromszori étkezés (tízórai, ebéd, uzsonna) volt biztosítva a gyermekek részére az iskolában év közben nekik járó kedvezmények érvényesítésével. A kedvezményt kizárólag a XV. kerületben lakó tanulók vehetik igénybe. A táborozók közül 2019-ben összesen 100 gyermek részesült valamilyen gyermekétkeztetési kedvezményben. Sok gyermek több hetet is eltöltött a nyári napközis táborban, ahol színvonalas, gazdag programok várják a táborozókat. A gyermekek minden héten legalább 3-4-szer külsős programokon is részt vettek.

Nyári napközis táborban résztvevő gyermek létszáma:

Év	2018	2019
Fő	345	341

A nyári napközis tábor mellett, az **Önkormányzat által fenntartott táborokban**, a **Bernecebaráti Üdülő és Gyermektáborban** (2639 Bernecebaráti, Szokoly utca 5.) és a **Siófoki Gyermektáborban** (8600 Siófok, József Attila utca 1.) **2019-ben 1161 gyermek**, 2018-ban 1612 fő nyaralhatott/táborozhatott. A létszám csökkenésének oka, hogy 2018-tól eltérően 2019-ben az **Agárdi Üdülő** (2484 Agárd, Névtelen utca 1.) nem fogadott vendégeket.

A **Siófoki Gyermektáborban** a tavaszi időszakban 2019. március 15 és 2019 június 15 között 20 gyermek táborozott. A nyári időszak 2019. június 15-től 2019. augusztus 26-ig tartott és 364 gyermek táborozását tette lehetővé ezen időszak alatt.

A **Bernecebaráti Üdülő és Gyermektábor** összesen 777 gyermek táborozását biztosította. A tavaszi időszakban 2019. március 15. és 2019. június 15. között az erdei iskolában 201 gyermek, a nyári időszakban 2019. június 15. és 2019. augusztus 26. között 576 gyermek táborozott.

A résztvevők számára továbbra sem nőttek meg a táborozás, üdülés költségei az előző évhez képest. A szállítási szolgáltatás továbbra is magas színvonalú a vidéki táborhelyek és a napközis tábor tekintetében egyaránt. A költségvetés hiányának ellenére is javult a táborok felszereltsége, eszköz és sportszer ellátottsága. A táborokat jó színvonalon, felelősségteljesen, gyermekközpontúan, az Önkormányzat elvárásainak és a résztvevők

igényeinek megfelelően működtette a feladatot ellátó költségvetési szerv és a táboroztató pedagógusok.

A táboroztatás tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a kerületi köznevelési intézmények továbbra is igénylik a jelenlegi tábori infrastruktúra fenntartását.

Az **egyéb támogatások** közé kell sorolnunk a szociális és gyermekvédelmi intézmények által adott támogatásokat és közvetve azokat a programokat, amelyeket a gyermekek részére szerveznek. Megállapítható, hogy a XV. kerületi Önkormányzat a Szociális törvényben előírt pénzbeli és természetbeni ellátásokat a **2019. évben** is teljes körűen biztosította a gyermeket (több gyermeket) nevelő családok részére. Ezek mellett jelentős mértékű önként vállalt támogatásokkal is segítette a XV. kerületi rászoruló családokat.

A XV. kerületi Önkormányzat *folyamatosan megújuló* internetes honlapjáról a <http://www.bpxv.hu/> a támogatásokhoz szükséges igénylő nyomtatványok, illetve a területet érintő helyi rendeletek letölthetők, és megtalálható minden információ az egyes támogatások feltételeivel kapcsolatban. A Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály munkatársainak a telefonos és e-mail elérhetőségei is megtalálhatók a honlapon.

Az önkormányzat ingyenes terjesztésű újságjában, az **Életképek**ben gyakran megjelennek a gyermekeknek, fiataloknak, illetve szüleiknek szóló hírek, információk. A kerületi televízió, az **(XVMEDIA)** adásaiban szintén tájékoztatást ad az aktuális eseményekről.

5. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

5.1 Család-és Gyermekjóléti Központ

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében a korábban külön szervezeti egységként működő Újpalotai Családsegítő Szolgálat és Fióka Gyermek- és Ifjúságjóléti Központ egyesítésével létrejött új intézmény 2016. január 1. napján kezdte meg működését. A jogszabályváltozás alapján jött létre egy szociális és gyermekjóléti alapellátást biztosító szolgálat, valamint egy kizárólag gyermekvédelmi, hatósági ügyekre szakosodott központ.

Az integrációt követően létrehozott Család- és Gyermekjóléti Központ által kialakított szakmai protokoll szerint elkülöníthető a telephelyek különböző feladat- és ügyfélköre. Az összes telephelyen különböző feltételek szerint, de azonos alapelvek, szabályok és keretek között folyik a segítő tevékenység. A családsegítők, esetmenedzserek, tanácsadók és az ő tevékenységüket segítő szociális asszisztensek minden rászoruló számára elérhetőek, igyekeznek a kliensek lakóhelyéhez legközelebb biztosítani a szolgáltatások széles körét.

A **Család- és Gyermekjóléti Központ** részeként működik az *Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ*, amely alapszolgáltatást biztosít, a *Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ*, amely a gyermekvédelmi hatósági eljárásokban működik közre, a *Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI)*, valamint a *Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat*.

5.1.2 Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ

Az alapszolgáltatást biztosító központnak rendkívül összetett feladatot kell ellátnia, fő tevékenysége, hogy a szociális és/vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb

krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújt szolgáltatásokat. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését.

Személyi feltételek alakulása:

Egységvezető, családsegítő, tanácsadó, szociális asszisztens, összesen 28 álláshely.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyerekes családok gondjaival való szakszerű foglalkozás a szociális segítő munka eszközeivel. A Család- és Gyermekjóléti Központban a területben élő, gondokkal küszködő családok 60-70%-át a gyerekekkel foglalkozó szakemberek (jelzőrendszeri tagok) küldik, a többiek önként keresik meg a szolgáltatót. A jelzőrendszeren belül még mindig az oktatási intézmények a legaktívabbak, tőlük 2019-ben a jelzések **49,42%**-a érkezett a Központba. A jogszabályi változások vitathatatlan érdeme, hogy kiemelt szerepet kapnak a megelőzésre és a veszélyeztetettség felismerésére irányuló tevékenységek. Ennek legmarkánsabb példája a *jelzőrendszer működtetése*. Az önálló státuszban tevékenykedő ún. jelzőrendszeri koordinátor feladata lett a jelzőrendszer tagjaival (egészségügyi, nevelési-oktatási intézmények, társintézmények, hatóságok) való folyamatos együttműködés. A legnagyobb hangsúlyt 2019-ben továbbra is az óvodai-iskolai szociális segítő munka kapta.

Az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központban 2019-ben **5 017 fő, 9 349 alkalommal** vette igénybe a különböző szolgáltatásokat, tanácsadásokat, amely enyhe csökkenést mutat az előző évhez képest. Az **új igénybe vevők** létszáma **1 116 fő** volt, ami szintén kicsit kevesebb mint 2018-ban. A korosztályi megoszlást vizsgálva elmondható, hogy az aktívkorú lakosság (3 524 fő) és a gyermekkorú kliensek (1 493 fő) aránya hasonló az előző évhez képest, a felnőtt igénybe vevők száma kétszer annyi, mint a gyermekeké. A kapott jelzések (761 levél) túlnyomó többsége (711 levél) gyermekek veszélyeztetettségéről szólt, melyek enyhítése a legtöbb esetben hosszabb segítő kapcsolatot, szélesebb körű szakmaközi konzultációt igényelt. Évről évre növekvő tendenciát mutat a felnőtt korúakra vonatkozó jelzések (2019-ben 50 levél) száma, melyek többsége egyedül élő, alacsony jövedelmű, önellátásában korlátozott, gyakran demenciával küzdő, idős emberekkel kapcsolatban kérte a Központ segítségét. Ezekben az esetekben az ESZI Területi Gondozás munkatársaival való szoros együttműködésben próbáltak támogatást nyújtani a rászorulóknak. Több esetben szükséges volt más társintézmények, elsősorban az egészségügyi szolgáltatók vagy civil szervezetek bevonása. Egyre többen vannak azok a rászorulóknak, akik a legalacsonyabb térítési díjat sem tudják önerőből kifizetni, ezért a szociális étkezés és a házi segítségnyújtás szolgáltatásait önerőből nem tudják igénybe venni. Gyakran előfordul, hogy a jelzésben szereplő kliens bár komoly segítségre szorulna, de mentális állapota már labilis, helyzetét nem látja reálisan, a felajánlott segítséget nem fogadja el. Ezekben az esetekben elkerülhetetlen az illetékes gyámhivatal bevonása, de az eljárások nagyon időigényesek, így sokszor késhet a beavatkozás.

Az **egyéni esetkezelések** során, az élethelyzet javítása érdekében szinte minden megállapodásnak része volt a sok problémára fókuszáló komplex esetenedzselés, vagy a területben működő más segítő szervezetekkel való együttműködés. Szükség szerinti rendszerességgel otthonukban látogatták meg a családokat, összesen **1561 alkalommal**. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételeiben.

Az egyes gyerekek érdekében a családsegítők rendszeresen jártak óvodákba, iskolákba megbeszélésekre, esetkonzultációkra, a hatóságok által összehívott tárgyalásokra.

Munkájuk során folyamatosan egyeztettek a Fióka esetmenedzsereivel. 2019-ben **39 esetben** tartottak úgynevezett **esetkonferenciát**, melyeken családsegítő és esetmenedzser is egyaránt részt vett.

A látóterükbe kerülő gyerekek veszélyeztetettségének háttere a 2018. évhez képest 2019-ben sem változott alapvetően. A gondozott gyerekek veszélyeztetettségének háttere különböző, általában összetett.

A sokféle gond között leggyakrabban előfordulók:

- Az anyagi jellegűek közül a lakhatási, megélhetési problémák vannak túlsúlyban (lakhatás elvesztésétől való reális félelem, kilakoltatás veszélye, magas hitel-, rezsihátralék, albérlés kifizetésének nehézségei, munkanélküliség, napi megélhetési gondok).
- A gyerekek magatartási, viselkedési problémái, tanulási nehézségei hátterében gyakori a család labilis érzelmi működése, a szülők depresszív életszemlélete, kiábrándultsága. A hagyományos családmódel felbomlása olyan bizonytalansági tényező, amely sokféle családi konfliktust, belső diszharmóniát eredményezhet. Ezek a jelenségek a családok felnőtt tagjai számára is megterhelőek, de a gyerekek még inkább megszenvedik e gondokat. Egyre több olyan családdal találkoznak, amelyben valamelyik családtag (szülő vagy gyerek) komoly mentális nehézségekkel küzd. A felnőtt, pszichiátriai betegséggel küzdők esetében nagyon komoly gondot jelent a gyógykezelés önkéntes igénybevétele. A szülők többségének ugyanis nincsen betegségbelátása.
- A kamaszok szabadidő-eltöltési, szórakozási szokásaival összefüggésben gyakran találkoznak a deviancia különböző formáival. 2009 második felétől vált gyakorlattá, hogy a gyermekkorú, vagy fiatalkorú bűnelkövetéséről tájékoztatást kapnak. Ezek egy része a rendőrségtől jövő jelzés, más jelzőrendszeri tag jelzéséből vagy a család elmondásából kiderülő bűncselekmény. A bűncselekményt elkövető fiatalkorú elkövető ügyébe mindenképpen bekapcsolódó pártfogó felügyelővel rendszeres és kiegyensúlyozott az együttműködésük. A bűncselekményeknek kliens-gyerekeik nem csupán elkövetőik, hanem gyakran áldozataik. Ezeket a problémákat a szociális munkásoknak különösen azért volt nehéz kezelni, mert
 - **gyerekkorú** elkövető esetén nyomozás sincs, amely során bebizonyosodna az elkövetés ténye, így nehéz a gyerekekkel felelősségéről beszélni a gondozás során;
 - **fiatalkorú** elkövető esetén pedig legalapvetőbb gondjuk az információhiány, nem tudják, hol tart a nyomozás, és mik a következmények.

A gyermekvédelmi törvény előírja a gyermekjóléti szolgálatok és a hivatásos pártfogó felügyelők szoros együttműködését a büntetőeljárás korai szakaszától. 2015-ben bevezetésre került egy új hatósági intézkedés, melynek elnevezése: megelőző pártfogás, elrendelése a gyámhivatal hatáskörébe tartozik. 2019-ben 21 esetben indult eljárás megelőző pártfogás ügyében, a gyámhivatal 3 esetben rendelte el azt.

2013-ban a Fióka kiemelte, hogy gyermekvédelmi szempontból nagyon veszélyesnek tartják, ha egy gyerek azért „szabadul meg” a mindennapi iskolába járás „gondjaitól” „mert egyébként sem kifogástalan az iskolába járási morálja”. 2015 januárjától a gyermekjóléti szolgálatnak ismét kötelező javaslatot tennie minden egyes magántanulói jogviszonyra vonatkozó kérelem esetén. Erre 2019 első félévében 20 gyermek esetében került sor. A 2019/2020-as tanév szeptemberi kezdetétől a korábban ismert magántanulói jogviszony megszüntetésre került. Azoknak a gyermekeknek az ügye, akik valamilyen oknál fogva egyéni tanrend szerint szeretnének eleget tenni tankötelezettségüknek, az Oktatási Hivatal hatáskörébe került. Esetükről a gyermekjóléti szolgálat automatikusan nem értesül, csak ha a szülő vagy az oktatási intézmény problémát jelez.

A *Jogi tanácsadást* az év folyamán **161 fő** kereste fel, összesen **216** alkalommal. A *Mentálhigiénés tanácsadást* igénylőknél a párkapcsolati problémákkal küzdők mellett a gyermeknevelési gondokkal küszködők is igénybe vették ezt a szolgáltatást. A *Pár- és családkonzultáció* a teljes kapacitáskihasználással működött. A konzultáció a családi kapcsolatokban interakciók, kommunikáció révén igyekszik változást létrehozni, az élmények átélésének és feldolgozásának módjában, a magatartásban. A *Pszichológiai és életvezetési tanácsadást* igénybe vevők **1 288 alkalommal** keresték fel az intézményt. Kiemelkedő problémátípusoknak számítanak a familiáris, kapcsolati konfliktusok, az ezeket kísérő krízisek, életvezetési nehézségek, problémák, illetve az identitás krízis, valamint néhány pszichiátriai kórkép. *Mediációra 42 alkalommal* került sor. *Álláskereső Klub 198 napon* működött, **366 alkalommal** vették azt igénybe. *Adósságkezelési tanácsadásért 681 alkalommal* keresték fel a **családok**, illetve **egyének** a központot. A **Hálózat Alapítványhoz** benyújtott támogatási kérelmek száma **57** volt. Az **adósságkezelési szolgáltatás** keretében **13 kérelmet** továbbítottak adósságcsökkentő támogatás igénybevételére. A tanácsadás elsődleges célja, hogy a lakhatási költségekkel hátrálékba kerülők:

- fizetőképessége helyreállhasson,
- díjtartozása jelentős mértékben csökkenhessen, életvezetési gondjaik megoldásához segítséget kapjanak.

2016 szeptemberében új tanácsadási elemet vezettek be, mely továbbra is nagyon népszerű a szakemberek és a kliensek körében egyaránt. Az *integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzultáció* célja, a nehézségek során támogatást nyújtson a családoknak abban, hogy a szülők megtalálják saját, személyre szabott és mindenki számára elfogadható megoldásaikat. 2019-ben 62 család 225 alkalommal vett részt konzultáción.

Az egyéni esetkezelés mellett továbbra is szerepet kapott a *csoporthoz tartozó végzett szociális munka*, melyeket az év során **445 fő** vett igénybe:

- Napsugár klub,
- Hozzáértő csoport az Alzheimer beteget ápolók számára,
- Kamasz klub,
- Biblia-kör,
- Kanga Klub (az Újpalotai Közösségi Házzal együttműködve),
- Közösségépítő nyári kirándulások,
- Családi konfliktuskezelő, stresszoldó tréning,
- Húsvéti, Karácsonyi kézművesnapok.

A családok átmeneti otthonába a szülő(k) kérésére kerülhetnek be családok. Azokban az esetekben, amikor egy felvétel előtt álló családdal már kapcsolatban áll a Család- és Gyermekjóléti Központ, akkor a helyzetükről, életkörülményeikről tájékoztatást tud nyújtani az intézmény a fogadó szervezet számára. A legnagyobb számban a kerületben lévő **Szociális és Rehabilitációs Alapítvány** fogadja a XV. kerületi családokat. 2019-ben több más szervezet is biztosított elhelyezést kerületünkben élő családok részére:

- BMSZKI Átmeneti Szálló és Szobabérlők Háza,
- Jó Pásztor Anyaotthon
- BMSZKI Rákosszeg park-i Családok Átmeneti Otthona,
- S.O.S. Krízis Alapítvány,
- Menedék Mamásotthon,
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat.

A gyermekek átmeneti otthona a szülők kérésére azokat a gyerekeket fogadja, akiknek családjában átmeneti nehézségek adódnak, s egy átmeneti időszakra a család nem tudja vállalni a gyerek(ek) ellátását, ennek hiányában ezek a gyerekek felügyelet nélkül maradnának. Ez az ellátási forma a legtöbb esetben a szülők életvezetési problémái, lakhatási nehézségei (elégtelen lakhatási körülmények, hajléktalanná válás) miatt vált szükségessé. A XV. kerületnek együttműködési megállapodása van a IV. kerületben levő „**Aranyhíd**” **Gyermekek Átmeneti Otthonával**, amely így szükség esetén fogadja azokat a

gyerekeket, akiknek ilyen ellátás igénybevételére van szükségük. A 2019-es évben összesen **6 gyereket** tartózkodott hosszabb-rövidebb ideig az „Aranyhíd”-ban.

Gyerekprogramok

A tanév ideje alatt rendezett klubok hétköznap délután, előre megtervezett program szerint 1,5-2 órás időtartamban zajlottak. 2019-ben összesen **86 gyereket** jelent meg és vett részt a programokon. A nyári kószálások során **3** alkalommal **68 gyermeket** vittek kirándulni. A kisebbek édesanyjukkal vagy nagymamájukkal együtt vettek részt a programon. A szeptemberben szervezett **családi hétvégén 6 család 25** tagja utazott el Székesfehérvárra. A változatos programoknak köszönhetően jutott idő szórakozásra, tanulásra és kikapcsolódásra is. A résztvevők között több olyan család is volt, akiknek ez a közös kirándulás jelentette a nyaralást.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának tavalyi „A szülői kompetenciák fejlesztése és erősítése” elnevezésű pályázati projekt folytatásaképpen 2019-ben is tematikus csoportfoglalkozásokat szerveztek a kisgyermeket nevelő szülők és gyermekeik számára. A „Süss fel nap” csoportjának ötletét, majd igényét a családsegítők és esetmenedzserek családokkal végzett esetmunkája és a családokkal folytatott szülő-csecsemő/kisgyermek konzultációk tapasztalatai, valamint a társszakmákkal, jelzőrendszerrel való együttműködés adták. A szakemberek kooperációja során többször felmerült, hogy gyakran találkoznak olyan családokkal, ahol regulációs zavar, vagy a gyermekek látható, definiálható veszélyeztetettsége még nem merül fel, viszont bizonyos szülői kompetenciák hiánya tapasztalható, amely deficit előfeltételezi a későbbi problémák jellegét, s amelyek felderíthetlensége, kezeletlensége olyan veszélyeztető szülői magatartássá válhat, amely már aktív, akár gyermekvédelmi eszközök alkalmazásának szükségességét igényelheti. A 8 alkalmas foglalkozássorozaton 2019-ben 25 fő vett részt.

5.1.3 Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ

A Fióka tevékenységének célja elsődlegesen a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, feladata ennek érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtani. A gyermekvédelmi hatósági eljárásokban közreműködő szakemberek segítséget nyújtanak a kiskorú gyermeket nevelő család tagjainak, mindenkor szem előtt tartva a család autonómiáját, ugyanakkor érvényre juttatva a családban nevelkedő gyermekek minden felett álló érdekét. Kiemelt feladat a védelemben vett, a családból ideiglenes hatállyal kiemelt, vagy nevelésbe vett gyermek családba történő visszahelyezésének elősegítése, valamint átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült gyermek vagy fiatal felnőtt utógondozásának biztosítása, illetve annak elősegítése.

Személyi feltételek alakulása:

Esetmenedzser, tanácsadó, óvodai és iskolai szociális segítő, szociális asszisztens, technikai dolgozó, összesen 21 álláshely.

A Fióka munkájának legjelentősebb eleme 2019-ben a gyermekvédelmi, hatósági eljárásban közreműködő **egyéni esetkezelés** volt. Az év során **484 gyermeket** és családjaikat gondozták. Bár a központ alacsony számban (2019-ben csupán 12 fő esetében) tett javaslatot a gyermekek családból való kiemelésére, a nevelésbe vett gyermekek száma (143) ismét emelkedett.

A Fióka munkatársai 2019-ben **1 131** levelet kaptak és **819** levelet írtak az egyes gyerekek érdekében, illetve ügyében. A gyerekek érdekében az esetmenedzserek rendszeresen jártak óvodákba, iskolákba megbeszélésekre, esetkonzultációkra, a hatóságok által összehívott tárgyalásokra.

A gyerekekkel foglalkozó szakemberekkel, illetve a gyerekek ügyében kompetens döntéshozókkal az ún. „Éves tanácskozáson” áttekintették a kerület gyermekvédelmi helyzetét, majd a lakhatási szegénységről, hosszú távú következményeiről, ezek kezeléséről és a lehetséges megoldásokról gondolkodtak a meghívott szakemberek segítségével. Megállapítható, hogy a XV. kerület nagy hangsúlyt fektet a gyermekek védelmére, és a kisebb zökkenők ellenére hatékony együttműködés valósult meg az érintett szakemberek közreműködésével.

A hatósági intézkedés keretén belül gondozott családokban **325** olyan **gyermeket** gondoztak, akik nincsenek védelembe véve, vagy szakellátásban. Ennek keretében felvilágosítást, tanácsot adtak az igénybe vehető - gyermekekkel kapcsolatos - ellátásokról, támogatásokról, szabadidős programokról. A segítő kapcsolatban terápiás jellegű segítséget kínáltak a nehézségek megoldásában, illetve tanácsot adtak konkrét problémákban. Szükség szerinti rendszerességgel otthonukban látogatták meg a családokat, összesen **802 alkalommal**. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételében. Kirendelt családgondozás keretében, hatósági végzés alapján nyújtottak segítséget azon családok számára, amelyek az önkéntes együttműködés keretében nem tudták, vagy nem akarták a gyermekeiket veszélyeztető gondjaikat megoldani. 2019-ben **védelembe vétel** keretein belül **75 gyermeket** gondoztak. A gyámhivatali eljárások során munkatársaik részt vettek a hatóság által összehívott tárgyalásokon, és a családokkal közösen egyéni gondozási-nevelési tervet készítettek, melynek segítségével konkrét feladatok és határidők kitűzésével tették hatékonyabbá a közös munkát. Folyamatosan együttműködtek a gyermekeket ellátó egészségügyi, oktatási, nevelési intézményekkel. Szüleiktől **kiemelve, szakellátásban** nevelkedő **143 gyermek** ügyében **69** családnak nyújtottak segítséget annak érdekében, hogy a gyermek(ek) visszafogadására alkalmassá és képessé váljanak. Ennek során ún. hazagondozási tervet készítettek, melyben kijelölték az elérni kívánt célokat, az azok elérését segítő feladatokat. Az utógondozás keretén belül 3 családból **4 gyerekeknek** nyújtottak támogatást. Ők családjukba visszakerült gyermekek, akik a visszailleszkedéshez kaptak segítséget.

Speciális szolgáltatások, tanácsadások

- A *készenléti szolgálat* keretében 2019-ben **365 alkalommal** végeztek szakmai tevékenységet, ebből 104 alkalommal volt szükség tanácsadásra.
- A *kapcsolattartási ügyelet* keretében **347** személy vette igénybe a **kapcsolattartási ügyelet** szolgáltatásait, ennek jelentős része felügyelt kapcsolattartást jelentett.
- A *kórházi szociális munka* során **45 gyermek** ügyében dolgoztak együtt **kórházzal**.
- Az *utcai és lakótelepi szociális munka* tekintetében évek óta szabadidős programokat biztosítanak a kallódó gyerekek részére, hogy minél kevesebb időt töltsenek az utcán tartalmatlanul. A tanévhez kötődő délutáni klubokon kívül a nyári hónapokban ugyanezt a célt szolgálják a „nyári kószálások” és játszótéri programok.

A pszichológusok tevékenysége

A pszichológusok tanácsadást, rövid terápiát, konzultációs beszélgetéseket folytatnak gyerekekkel, szüleikkel külön-külön, vagy együtt. A terápiás titok megtartása mellett a pszichológusok folyamatosan konzultálnak az érintett családokkal foglalkozó szociális munkásokkal. 2019-ben **16 gyermek** és családtagja vett igénybe pszichológiai segítséget, őket összesen **281 alkalommal** fogadták a pszichológusok.

A jogász tevékenysége

A jogi tanácsadó egyrészt a szociális munkásokat segíti a kliensek ügyeinek vitelében, valamint a családok tagjai személyesen is konzultálhatnak vele. 2019-ben a jogi tanácsadást **50 alkalommal** vették igénybe a családok.

Fejlesztő pedagógiai tanácsadók tevékenysége

2019-ben **1 278 alkalommal** foglalkoztak **fejlesztésre** szoruló gyermekkel a fejlesztő pedagógiai tanácsadók. A gyerekek a legtöbb segítséget napi tanulási problémáik megoldásához igényelik, de a fejlesztést többnyire az alapoktól kell kezdeni. Az esetek többségében a tanulási alpműveletek (olvasás, helyesírás, számolás) nagyon hiányosak. Tovább nehezíti a haladást a szegényes szókincs. Ezek a halmozott problémák abból adódnak, hogy a gyerekek sokszor már az órákon nem értik a hallottakat és az otthoni információszerzés is nehezített. A fejlesztőpedagógusok munkája sok magántanuló/egyéni tanrenddel tanuló gyermek számára az utolsó esélyt jelenti arra, hogy tanulmányai ne szakadjanak meg.

Óvodai és iskolai szociális segítség

2018 szeptemberétől 8 fővel bővült a Központ álláshelyeinek száma, hogy a XV. kerület mindegyik óvodájában és iskolájában biztosítani tudják a szociális segítő tevékenységet.

Az álláshelyek betöltése nagyon nehéz feladatnak bizonyult, ezért - átmenetileg - az új munkatársak mellett néhány régi, tapasztalt családsegítő is feladatot vállalt a segítő tevékenységben. Az óvodai és iskolai szociális segítő csoportja a Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ Pestújhelyi út 32. szám alatti telephelyén kezdte meg működését. Az egyedi igények felmérését követően **37** nevelési, oktatási intézménnyel és azok fenntartóival kötöttek együttműködési megállapodást. A korábbi évek előkészítő munkájának köszönhetően az új feladatellátás bevezetése zökkenőmentes volt, az oktatási, nevelési intézmények munkatársai már várták a szociális szakembereket.

2019 januárjától élesedett az óvodai iskolai szociális segítő tevékenység biztosítása a kerületi óvodákban és iskolákban. A 4 fő teljes álláshelyen dolgozó óvodai és iskolai szociális segítő mellé részmunkaidőben csatlakozott 4 fő családsegítő, így a csoport a kerület 16 iskolájából 14-et, 22 óvodájából 16 intézményt látott el az első félévben. A második félévben egy félállású családsegítő és hat teljes állású óvodai iskolai szociális segítő folytatta a munkát. A lefedettséget egy újabb iskola és egy óvoda bevonása javította. 2019 folyamán a számított 1122 tevékenység egyéni, csoportos és közösségi szociális munka keretein belül 5826 ellátott személyhez jutást eredményezett. Ez a gyerekek és szülők mellett nagy létszámban szakembereket is jelentett.

Folytatták a 2018-ban megkezdett ismerkedést a szülői értekezleteken, nevelőtestületi értekezleteken, szakmai műhelyeken tartott előadásokkal és konzultációkkal. Részt vettek iskolai közösségi programokon, szerveztek prevenciós foglalkozásokat nagyobb iskolai rendezvények alkalmából, pl. környezetvédelmi programot a Zöldhéten, drogprevenciós alkotóműhelyt egy iskolai Egészségfejlesztő Napon, becsatlakoztak az iskolák által szervezett farsang, kirakodóvásár, színjátzóprogram, meseprogram szervezésébe, de aktívan részt vettek a XV. kerületi GYIÓK által megrendezett Ififeszten is. Az óvodai iskolai szociális segítő tevékenység közösségi feladatait az iskolák Éves munkatervében meghatározott Eseménynaptárhoz igazítják. Felajánlják segítségüket a szervezésben és a lebonyolításban.

Intenzív együttműködést építettek ki a kerületi iskolapszichológusokkal és óvodapszichológusokkal. A közös munka keretében, páros vezetéssel szerveztek az adott intézményekben csoportfoglalkozásokat, közösségfejlesztő foglalkozásokat. A foglalkozások legfőbb célja a beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő gyerekek integrálása a közösségbe, az egyének és a közösség mentalizációs képességének többlépcsős fejlődési

folyamatának fejlesztése, egészségfejlesztés és egészségtudatos magatartás kialakítása. Az együttműködést erősítette és mélyítette a segítők csoportja által szervezett, 7 modulós Békés Iskolák Program és az egészségfejlesztés témakörön belül kétszer kétnapos Szexedukációs Tréning, amely képzésbe bevonták az iskolai védőnőket is.

Szeptembertől a sajátos nevelési igényű óvodások integrációjának elősegítésére a XV. kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal közösen vettek részt az óvodák szülői értekezletein, nevelőtestületi értekezletein. A következő félévben a Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály felkérésére közös óvodai esetmegbeszélések és protokoll készítésén dolgoznak majd együtt az inkluzív nevelés, a befogadás és az esélyegyenlőség mélyítésének érdekében.

A Békés Iskolák Program, a Nyugi Ovi Program előkészületei az óvodai és iskolai erőszak és a cyberbullying megelőzését, kezelését célozzák.

A veszélyeztetett gyerekekkel kapcsolatos jelzőrendszeri feladatok végzése, esetekkel kapcsolatos konzultációk és a családsegítők, esetmenedzserek munkájának támogatása az egyéni munka tevékenységi körében folyamatosan történik.

Az intézményekben biztosított jelenlét további fontos célja az egyéni munka keretén belül a tanulmányi munka támogatása. Mentorálással segítik azokat a gyerekeket, akik számára nehézséget jelent a tanulás, gyakori a hiányzás, és ahol a család jövőkép-motivációja is elégtelen. Szintén az egyéni munkát támogatja a mentálhigiénés teamek kialakítása az egyes iskolákban, illetve az együttműködés a meglévő stábokban a tanárokkal, vezetőikkel, fejlesztőpedagógusokkal, pszichológusokkal.

Nyári szabadidős programjaik közül a nagy kirándulások, rendszeresen szervezett kisebb programok mellett legnagyobb érdeklődést kiváltó eseménye a „Játszóterezés” bevezetése volt, amely alkalmakon kerületi játszóterekre szerveztek mini kézműves foglalkozást, illetve szabadtéri játékokat.

Az óvodai és iskolai szociális segítők csoportja szervezőként és házigazdaként rendszeresen teret ad több település (IV., V., X., XIII., XIV., XVI. kerület és Gárdony) óvodai és iskolai szociális segítő önszervező szakmai közösségének műhelymunkájára, amelyen a közös problémákról, megoldásokról, programokról és innovatív lehetőségekről egyeztetnek.

5.1.4 Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI)

A MUFTI célja a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű, munkanélküli fiatalok munkanélküliséggel kapcsolatos problémáinak megelőzése, feltárása és kezelése.

Személyi feltételek alakulása:

Családsegítő, szociális asszisztens, összesen 4 álláshely.

Az Iroda szolgáltatásai, szakmai munkája:

- Információs és tanácsadó szolgálat
 - a) Álláskeresés segítése, állasközvetítés - Kerületi Állásbörze
 - b) Ifjúsági álláskereső klub
- Segítő beszélgetés, pályaorientációs tanácsadás
- Elhelyezkedési esélynövelő képzések szervezése
- Ifjúsági álláskereső tréning
- Csoportos munkáltatói tájékoztatók
- Középiskolai prevenciós munka – Kerületi Képzési Börze
- MUFTI klub
- Ifjúsági közösségi tér
- Ifjúsági információs munka
- Ifjúsági területen dolgozók szakmai fóruma – Együttgondolkodó Napok
- Részvétel a XV. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és az Ifjúsági Kerekasztal munkájában
- Főiskolások, egyetemisták gyakorlati terepe

Az 2019. év adatai alapján a MUFTI szolgáltatásait **213 fő** igénybe vevő kereste fel, közülük a MUFTI regisztrált ügyfeleinek száma 65 fő volt (közülük nő 19 és 46 ffi), ebből **10 fő** volt az újonnan jelentkező kliens. A szolgáltatásaik éves forgalma 1 251 alkalom volt, a kapcsolatfelvételek száma (a külső helyszíneken végzett tevékenységekkel együtt) 2 280 volt.

A korábbi évekhez hasonlóan, legnagyobb számban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező fiatalokkal dolgoztak. Megemelkedett a nyolc általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők és a felsőfokú végzettségűek száma. Ez egyrészt azzal magyarázható, hogy a szabadidő hasznos eltöltését célzó programoknak köszönhetően egyre több kiskorú gyermek jelent meg a klubfoglalkozásokon, így az ügyfelek között több lett a 14 és 18 év közötti, akik életkoruknál fogva nem végezték még el a 8 osztályt, a felsőfokú végzettségűek pedig többségében 30 év feletti, akik gyerekük szülőjeként vesznek részt a segítő folyamatban.

2019-ben a MUFTI ügyfelei az álláskereséshez kapcsolódó szolgáltatásokat **588 alkalommal** vették igénybe (ebből egyénileg 171 fő, csoportosan 120 fő), és aktívan használták az ingyenesen hozzáférhető technikai eszközöket. A MUFTI álláskereső klub szolgáltatásait igénybe vevő ügyfelek közel 80%-ának sikerült munkát találnia az év során. A munkaerőpiacra való bejutás kudarca vagy az állásvesztés negatív hatással van az egyénre. Különösen nehéz élethelyzetbe kerülnek azok a fiatalok, akik tartósan munkanélküliek, szakképzetlenek, alacsony iskolai végzettségűek. A *szolgáltatást igénybe vevők* körével kapcsolatban elmondható, hogy a korábbi időszakhoz viszonyítva, megnövekedett azoknak a fiataloknak a száma, akik olyan családban élnek, ahol a szülő is munkanélküli, díjhátralékkal küzd, lakhatása bizonytalan. A MUFTI szakembereit az álláskeresők önkéntesen keresik fel a problémáikkal. Az álláskereső klub használata során az állást kereső fiatalok el tudják sajátítani az *álláskeresési technikákat*, illetve a klub segítségével a lehető legrövidebb időn belül meg tudják találni a számukra megfelelő munkahelyet. Az *álláskeresési tanácsadás* segítségével fejleszthető az önismeret, megismerhetők a pályázat- és önéletrajzírás fortélyai, az állásinformációk beszerzésének lehetőségei, az állás megszerzésének és megtartásának módjai. Az álláskereső klub keretein belül a fiatalok célirányosan, az álláskeresés érdekében igénybe vehetik a technikai berendezéseket (telefon, fax, internet, számítógép, fénymásoló) az ott dolgozó munkatársak felügyelete mellett. Továbbá lehetőség van az *egyéni konzultációra, tanácsadásra, segítő beszélgetésre* melyre a tárgyat időszakban **390** alkalommal került sor. Az ügyfélszolgálaton megtalálható a napi sajtó, a hirdetési újságok, amelyek szintén az elhelyezkedési esély növelésére szolgálnak. A *mentálhigiénés és pályaaorientációs tanácsadást* az elmúlt évben összesen **262 alkalommal** vették igénybe a fiatalok. A hozott problémák között szerepelt pályaválasztási nehézség, lakhatási és megélhetési problémák, családi konfliktusok, párkapcsolati problémák, pszichés és mentális problémák, droghasználat.

A MUFTI-ban a klubélet keretében közösségi, szabadidős és sportprogramokat szerveztek az igénybe vevők aktív közreműködésével. A klubfoglalkozások keretében szervezett programok között továbbra is a filmklub, a gasztró-klub, a társasjáték klub és a kézműves foglalkozások a legnépszerűbbek. A foglalkozások célja egyrészt, hogy alternatívát és közösséget kínáljon azon - a különösen a többgenerációs munkanélküli családból származó és tartósan munkanélküli - fiatalok számára, akiknek élethelyzetük miatt kapcsolatrendszerük beszűkült, emiatt támogatásra szorulnak szabadidőjük hasznos eltöltéséhez. A klubfoglalkozásokon összesen **330 fő** jelent meg.

Főbb szakmai események

- 2019. évben négy alkalommal szervezett a MUFTI pályaaorientációs, a munka világára felkészítő foglalkozásokat kerületi közép- és általános iskolások számára. A programokon 262 fő vett részt.
- A MUFTI 2019-ban részt vett a XV. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) és az Ifjúsági Kerekasztal munkájában, közreműködött azok rendezvényein, a területekre vonatkozó helyi stratégiák, cselekvési tervek kidolgozásában,

megvalósításában. Részt vettek a MUFTI munkatársai a GYIÖK által szervezett „Szenvedélyes nap” rendezvényen, ahol 60 fő vett részt, és az Ififeszten, ahol 250 fiatal volt jelen. Részt vettek a Bethlen Gábor Szakgimnázium diákjai számára szervezett rendezvényen, ahol 100 fővel kerültek kapcsolatba.

- 2019-ben a Kontyfa Általános Iskola és Gimnázium aulájában rendezték meg a Diákmunka Börzét. A program keretében öt diákmunka szervezet munkatársai nyújtottak tájékoztatást a munkavállalás lehetőségeiről az érdeklődőknek. Az eseményen 51 diák vett részt. A rendezvényen résztvevő diákmunka közvetítő stúdiók és a MUFTI között folyamatos a munkakapcsolat.
- A nyáron, az óvodai- és iskolai szociális segítő munkatársakkal közösen egy alkalommal vettek részt lakótelepi ifjúsági munka keretében játszótéri programon.
- Két alkalommal vettek részt külső helyszíneken tartott Családi-nap rendezvényeken.
- Az Állásbörze 2019 októberében az Újpalotai Községi Házban került megrendezésre. Az Állásbörze célja, hogy a munkáltatókkal kapcsolatot kiépítve, (munkaerő) igényeiket, az általuk kínált álláslehetőségeket jobban megismerve, közvetlen módon tudják a munkakereső fiatalokat hozzájuk irányítani, növelve ezzel elhelyezkedési esélyeiket. Az eseményen 40 kiállító - munkaadók, munkaerő közvetítő cégek, diákmunka közvetítő szövetkezetek, külföldi munkát ajánló cégek mellett egy megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató szervezet - és 120 fő érdeklődő vett részt.
- Két alkalommal Együttgondolkodó napot szerveztek, melynek keretében a MUFTI és a Család- és Gyermejjóléti Központ munkatársai a Félúton Alapítvány tevékenységével és munkatársaival ismerkedhettek meg. Egy alkalommal szakmai látogatást tettek az MRE KIMM Drogterápiás Otthonában Ráckeresztúron.
- 2019 novemberében a Bethlen Gábor Szakgimnáziumban szervezték meg a Továbbtanulási és Képzési Börzét. A rendezvényen az oktatással, képzéssel és pályaaorientációval foglalkozó intézmények, szervezetek vettek részt „kiállítóként”, összesen 16 intézmény képviselte magát. E mellett a résztvevő középiskolák különböző szakmákat - például a vendéglátás, kereskedelem, idegenforgalom, táncművészet, építőipar, vegyipar, környezetvédelem, informatika, idegen nyelvek tanulása stb. - ismerhettek meg. A rendezvény iránt nagy volt az érdeklődés a kerületi oktatási intézmények részéről, a program 151 fő fiatal részvételével valósult meg.
- Az iskolai szociális segítő tevékenységbe bekapcsolódva, hat alkalommal tartottak közösségfejlesztő foglalkozásokat a Hartyán Általános Iskolában.
- Szociálpedagógus (1 fő) és szociális munkás (3 fő) hallgatókat fogadtak a PPKE és az ELTE Társadalomtudományi tanszékéről.

A 2020. év feladatai a gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatban

2020-ban az **óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység és a jelzőrendszer kordinációjának** további fejlesztése a cél. Az óvodai és iskolai szociális segítség sikerének kulcsa a célcsoporthoz közel vitt, egyszerűen igénybe vehető szolgáltatások, továbbá a változásokra gyorsan, rugalmasan, innovatív módszerekkel reagáló képzett szakemberek (felsőfokú szociális alapképzettséggel rendelkező szakemberek) alkalmazása.

A gyermekvédelmi jelzőrendszeri munka hatékonyabbá válásának elengedhetetlen feltétele a prevenciós tevékenységek kiterjesztése. A már kialakult veszélyeztetettség enyhítése, ill. megszüntetése rendkívül nehéz feladat és széleskörűen összehangolt tevékenységet feltételez. Célszerű a legnagyobb erőfeszítéseket a megelőzésre fordítani. Ennek keretében képzések és tréningek szervezését tervezik, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai minél szélesebb körben képesek legyenek felismerni a családon belüli erőszak és a gyermekekkel szembeni rossz bánásmód tüneteit.

Ütemterv
ÚJPALOTAI CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Családgondozás - egyéni esetkezelés	folyamatos
Jogi tanácsadás	hetente 1 alkalom
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Életvezetési tanácsadás	folyamatos
Mentálhigiénés tanácsadás	folyamatos
Pár- és családkonzultáció	folyamatos
Mediáció	folyamatos
Munkahelyi grafológia	igény szerint
Családi konfliktuskezelő, stresszoldó tréning	évente 1 alkalom/2 nap
„Hozzá tartozói” csoport Alzheimer beteget gondozó személyek számára	havonta 1 alkalom
„Süss fel Nap” csoport kisgyermekes családok számára	igény szerint
Korrepetálás általános és középiskolai tanulóknak	igény szerint
„Kanga Klub”	hetente 1 alkalom
„Napsugár” klub	havonta 1 alkalom
„A Biblia aktualitása a hétköznapokban”	havonta 1 alkalom
Kézműves napok (húsvét, karácsony)	évente 2 alkalom
Számítógépes készségfejlesztés	folyamatos
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom
Szupervízió	megállapodás szerint
Konferenciákon, továbbképzéseken való részvétel	igény szerint
Egyetemisták, főiskolások terepgyakorlatának vezetése	folyamatos
PR, reklámtevékenység, szóróanyagok készítése	folyamatos
Munkavállalást segítő szolgáltatások	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Egyéni konzultáció	folyamatos
Álláskereső tréning	igény szerint
Álláskereső klub	hetente 4 alkalom
XV. kerületi Állásbörze	évente 1 alkalom
Tartós munkanélküliek számára csoportmunka	igény szerint
Megváltozott munkaképességűek reintegrációjára felkészítő konzultáció	igény szerint
Pszichológiai tanácsadás	igény szerint
Háztartási adósságkezelés	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Tanácsadás-szolgáltatások	folyamatos
- szolgáltatókkal történő kapcsolattartás	folyamatos
- információnyújtás	folyamatos
Egyéni esetkezelés	folyamatos
Kapcsolattartás a szolgáltatókkal	folyamatos

Ütemterv FIÓKA GYERMEK- és IFJÚSÁGJÓLÉTI KÖZPONT	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Gyerekes családokkal végzett szociális munka	folyamatos
Óvodai és iskolai szociális segítség	folyamatos
Fejlesztés gyermekeknek	folyamatos
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Jogi tanácsadás	hetente 1 alkalom
Speciális szolgáltatások	folyamatos
Szakmaközi megbeszélés a jelzőrendszer tagjaival	havonta 2 alkalom
Továbbképzések	folyamatosan
Konferenciákon, szakmai eseményeken való részvétel	igény szerint
Éves tanácskozás	2020. február 28-ig meg kell tartani
Szociális és gyermekvédelmi témájú szakmai nap	évente 1 alkalom
Szupervízió	megállapodás szerint
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom

Ütemterv MUNKANÉLKÜLI FIATALOK TANÁCSADÓ IRODÁJA	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Információs és tanácsadó szolgálat - ügyfélszolgálat	folyamatos
Állásközvetítés	folyamatos
Álláskereső klub	hetente 4 alkalom
Képzési Börze	évente 1 alkalom
Diákmunka Börze	évente 1 alkalom
Pályaorientációs tanácsadás, pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Ifjúsági területen dolgozók szakmai fóruma, „Együttgondolkodó Nap”	évente 2 alkalom
Konferenciákon, szakmai eseményeken való részvétel	igény szerint
Főiskolások, egyetemisták gyakorlati terepe	folyamatos
Közösségi szolgálat	folyamatos
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom, 2 nap
MUFTI klub programjai	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Gasztro Filmklub	hetente 1 alkalom
Kamaszklub	hetente 1 alkalom
Kitelepülés, utcai ifjúsági munka	negyedévente 1 alkalom
Társasjáték klub	havonta 1 alkalom
Kézműves foglalkozások	kéthavonta 1 alkalom
Kirándulás	havonta 1 alkalom
Karácsonyi klub	évente 1 alkalom
Ifjúsági fesztiválokon való részvétel	július, augusztus

5.5 Fejlesztő Gondozó Központ (FENO)

A Fejlesztő Gondozó Központ súlyosan, halmozottan sérült gyermekek és fiatal felnőttek, illetve felnőttek nappali ellátását biztosítja, mint szociális alapszolgáltatást. Továbbá a Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola számára telephelyként helyet ad a fejlesztő nevelés-oktatási feladat ellátására. Korcsoportok szerinti bontásban, két tanköteles korúak csoportja és négy felnőtt csoport működik a FENO-ban.

2019-ben 36 férőhelyen 36 fő ellátását végezte az intézmény, 250 munkanapból 245 napon nyújtott szolgáltatást, az éves forgalom 6.133 alkalom volt összesen. Az ellátási évben intézményi jogviszony létesült 1 fővel, intézményi jogviszonya megszűnt 1 főnek. Az ellátottak átlag életkora 28 év. Az ellátási igényüket jelzők alapján összeállított várólista december 31-én 9 fő volt. Fogyatékosok *nappali ellátásában* és fejlesztő nevelés-oktatásban résztvevők (6-23 éves korig) létszáma 9 fő volt. Fogyatékosok nappali ellátásában résztvevők (23 éves kortól) létszáma 27 fő volt.

Oktatási feladatellátás, pedagógiai szakmai tevékenység

Az intézményben két ágazathoz tartozó kollégák dolgoztak együtt (Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola: 3 fő). A tanév során folyamatos volt a gyógypedagógiai asszisztensek hiánya, amit az év második felében helyettesítéssel oldott meg az iskola. A mindennapi munkában jól ment az együttműködés, ami a kollégák hozzáállásának volt köszönhető mind a két oldal tekintetében. Mivel az intézmények kliensköre, elvei, programja, módszertani sajátosságai egybeesnek, a napi munkaszervezést alapvetően meghatározta a két intézmény személyi feltételeinek alakulása, jogszabályi követelményei. Az iskolával zajló együttműködés nem volt zökkenőmentes, de az őszi fenntartói egyeztetést követően úgy a kommunikáció, mint az egyéni mozgásfejlesztéssel kapcsolatos problémák megoldódtak. A kialakult helyzet következtében a munka összehangolása, koordinálása még nagyobb körültekintést és odafigyelést igényelt a mindennapokban.

Váratlan helyzetben azonnali vezetői döntést az oktatási csoportokban is csak a FENO egységvezetője tudott hozni. Ez a munkaszervezési mód elfogadottá vált úgy az oktatási intézmény munkavállalói részéről, mint a szociális terület dolgozói körében.

Nappali ellátás

Alkalmazkodva a kialakult helyzethez, a szakmai program célkitűzéseire és a dolgozói team sajátosságaihoz a szociális csoportok szakember gárdája és szolgáltatást igénybevevők köre a csoportösszetétel tekintetében folyamatosan változott. Az előre átgondolt, jól megszervezett módosítások a szolgáltatást igénybe vevőket nem terhelték meg jelentősen, a szakemberek munkáját segítették, viszont egyre gyakrabban kellett az adott napot a „minimális szolgáltatás” mentén szervezni.

A jelenlegi létszám és az igénybevevők fizikai állapotának romlása mellett a gondozási feladatok nagyobb terhet jelentettek a dolgozóknak. A mindennapi rutinból kitörést azok a szakmai programok, rendezvények jelentették, amik valami pluszt, mást adtak a megszokotthoz képest. A programok szervezésénél a speciális szükségletekre reagáló, biztonságosan megszervezhető és lebonyolítható elvek kerültek előtérbe. A programok és azok szervezése közös döntéssel alapult, a kapacitáshiány nem indokolta program kihagyását. A létszámhiányra logisztikai, szervezési, módszertani újításokkal reagált a dolgozói team. A megbízási szerződéssel dolgozó mozgásfejlesztő kolléga, illetve a Gondoskodás Gyermekeinkért Alapítvány által az intézményben szintén megbízási szerződéssel dolgozó gyógytornász folyamatos jelenléte, személyiségük, elhivatottságuk, közösségszeretetük, szakmai tudásuk hozzájárult a szakmai munka sikerességéhez, illetve a szakemberhiány enyhítéséhez.

Az ellátottak előrehaladott életkorával jelentkező megváltozó képesség, készség struktúrához alkalmazkodó, kipróbált, jól bevált gondozási, nevelési eljárások mellett fókuszban voltak a már előző években bevezetett terápiás eljárások (kutya asszisztált terápia, AAK, soundbeam, hangpancsi, hidromasszázs kád, egyéni és csoportos snoezelen, színes kotta, kert).

Folyamatosan bonyolították szűrővizsgálataikat bőrgyógyász, valamint egy ortopéd és egy fogász szakorvos közreműködésével. A szakorvosok által felírt, javasolt segédeszközök kiválasztásában (kerekeszék), elkészítésében és beszerzésében (mintavétel gipsszel, próbák, ahhoz tartozó korrigálások, és a kész eszköz átvétele) folyamatosan segítséget nyújtottak a szülőknek. Az egyes szakrendelőkbe, ügyintézésre igény szerint kísérték a családokat, szülőket, megbeszélve a kísérés szabályait. Folyamatosan alkalmazkodtak a felmerülő igényekhez, szolgáltatási struktúrájukat a meghatározott kereteken belül mindig rugalmasan alakították az ellátottak igényeinek megfelelően.

A szülői közösséggel a mindennapokban és a pályázati lehetőségek keretében is hatékony és rendszeres volt az együttműködés (Családi nap, Családi karácsony, a Területi Gondozás szolgáltatásait igénybe vevő idősekkel szervezett közös tevékenységek, nyári programok, FENO-kertrendezés, pályázatírás, pályázati programok megvalósítása).

A szülők hatékony, széleskörű támogatása továbbra is a teammunka részét képezte. Folyamatos segítséget nyújtottak az ellátottakkal kapcsolatos jövőkép tervezéséhez, amiben a FENO-nak - mint sok család számára egyetlen segítő kapcsolatnak - részt kell vállalnia.

Eszközparkjuk folyamatosan bővült. Az alapítványi karácsonyi vásár bevételét - a FENO számára - ismét fejlesztő eszközök beszerzésére költötte a Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány.

A csoportok épületen belüli elhelyezése továbbra is komoly kihívást jelentett. A kerekesszékekkel közlekedők arányának megnövekedése miatt körültekintően figyelembe kellett venni az épületen belüli közlekedési és tárolási lehetőségeket is. Egész évben folyamatos, zökkenőmentes volt az intézmény épített és tárgyi környezetének minőségi szinten tartása, az amortizációból fakadó cserék, szerelések bonyolítása. A GMK-val kölcsönösen pozitív volt az együttműködés.

Az igénybevevők és a dolgozók is nagy lelkesedéssel vették birtokba az intézmény szomszédságában létrehozott integrált játszóteret. Az egyenlő esélyű hozzáférés mentén kialakított játszótér lehetőséget ad a biztonságos, szabadlevegőn megvalósítható szabadidős tevékenységekhez. Figyelmet kapott a kert, annak fokozott kihasználtsága, esztétikája és az egyenlő esélyű hozzáférés növelése.

Az évszakokhoz, hagyományokhoz kötődően szervezték meg szabadidős és egyéb programjaikat (pótszilveszteri buli, farsang, nyílt napok, Márc. 15.-i ünnep, FENO 28. születésnapja, Húsvét, Föld napja, Anyák napi ünnepség, Gyermeknap, Májusfaállítás, Élmény nap, tábor Bogácson, szülői értekezlet, szakorvosi vizsgálat (ortopéd), Bowling-bajnokság, szülői értekezlet, Szakorvosi vizsgálatok (fogászati, bőrgyógyászati), Nyílt napok, Halloween, „Fordított nap”, „Mesék napja”, Szakorvosi vizsgálatok (ortopéd), Mikulás ünnepség, Karácsonyi ünnepség).

A csoportokban dolgozó kollégák továbbra is forgórendszerben vettek részt minden csoport munkájában, amire az adott évben már nem kizárólag szakmai szempontból került sor, hanem szükségből is, annak érdekében, hogy a napi szintű, biztonságos ellátást meg lehessen oldani. A gyógypedagógiai asszisztensek plusz feladatvállalása a terápiás munkatársak helyettesítésében továbbra is nélkülözhetetlen segítség volt. A társadalmi integráció erősítését, az egyenlő esélyű hozzáférés elvét elősegítve szerveztek olyan programokat, melyek célja a fogyatékos személyek elfogadtatása, megismertetése, pl. kiscsoportos buszos kirándulások múzeumokba, fotókiállításra, kávézóba, az örbottyáni Juhász Zsófia Református Szeretetotthon Fogyatékosokat Ápoló és Gondozó Intézmény rendezvényeire.

A színvonalas szakmai munka érdekében fontos a munkatársak fizikai, mentális és lelki egészségének megőrzése. A csoportmunka, a motivált munkalétkör megteremtése érdekében a dolgozók számára folyamatosan biztosított volt a továbbképzéseken, szakmai konferenciákon, intézménylátogatásokon való részvétel, belső képzések szervezése. A

tavasszal megszokott szervezetfejlesztés elmaradt, ennek hatása az év második felében volt leginkább érezhető. Hiányzott a szervezetfejlesztéseken mindig megerősíthető „Közös az ügyünk.”, „Egy csónakban evezünk.” érzés megerősítése és ebből való merítés az év hátralévő részében. Az év második felében fizikailag és mentálisan is nagyon elfáradt az intézmény szakember gárdája, a létszámihiány miatt kialakult többletmunka mindenkit megterhelt. A tapasztalatok megosztását, a folyamatos szakmai konzultáció lehetőségét a havi team megbeszélések és a kéthetente megtartott szakmai teamek biztosították.

Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány sikeresen pályázott a nyári tábor támogatására, valamint szülősegítő szolgáltatások támogatására, amelynek keretében egy tematikusan felépített szülősegítő csoportos tréning hatodik részének megvalósítása indulhatott el. A Nemzeti Együttműködési Alap "Civil szervezetek működésének támogatása 2019" c. pályázati programon is nyert az Alapítvány pályázata. Így lehetőség volt havi 32 órában alapítványi gyógytornász alkalmazására, csapatépítő foglalkozások megtartására. Az IKEA - Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány által nyert - pályázati forrás keretében 453.000.Ft eszközbeszerzésre került sor.

Az egyes érdekképviseleti szervezetekkel folyamatos kapcsolatot tartottak fenn, folyamatosan képviseltették magukat az általuk szervezett programokon: Társaság az Emberi Szabadságjogokért, Kézenfogva Alapítvány, Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. (NFSZK), Magyar Gyógytérápiológusok Egyesülete (MAGYE) - súlyosan, halmozottan fogyatékosok szakosztálya, EMMI-SZGYF Fogyatékosok Nappali Ellátása munkacsoport. Az ESZI egységeivel együttműködve, a helyi jelzőrendszer hatékonyan együttműködött az ellátottak érdekében. Folyamatosan tartották a kapcsolatot az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógytérápiológiai Karával, a hallgatók számára folyamatos gyakorlati terepet biztosítottak. Részben összefüggő, részben heti bontásban 9 fő gyógytérápiológus hallgató teljesítette gyakorlatát. Folyamatos volt a kapcsolattartás a Magyarországon élő Vietnámiak Szövetségével, akik támogatják és figyelemmel kísérik a FENO szakmai munkáját.

A 2020. év feladatai a gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatban

A Fejlesztő Gondozó Központ súlyosan, halmozottan fogyatékos (SHF) személyek nappali ellátását biztosítja, mint szociális alapszolgáltatást a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján. Az intézmény tevékenységének legfőbb célja egyéni igényekre reagáló képesség- és készségfejlesztő, gondozási szolgáltatás nyújtása, társas kapcsolatok fejlesztése révén a társadalmi integráció biztosítása, illetve az SHF személyeket gondozó család tehermentesítése.

A 2020-as évben az intézményben továbbra is két ágazat (szociális, köznevelés) szakemberei dolgoznak együtt. A tanulói jogviszonnyal rendelkező igénybevevők számára tankötelezettségük teljesítését a XV. kerületi Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Fejlesztő Nevelés- Oktatást Végző Iskola látja el a FENO épületében fejlesztő nevelés, oktatás keretei között, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményében foglaltak szerint, minden nap 8-12 óráig. A folyamatos kapcsolattartás, egyeztetés és munkaszervezés gördülékenységének biztosításához a két intézmény a közösen kialakított, írásban rögzített megállapodás szerint végzi mindennapi munkáját. A csoportok összetételének folyamatos változása –részben az Iskolához történő alkalmazkodás, részben az életkor előrehaladtával jelentkező kihívásokra való reagálás következtében- évről-évre folyamatos szakmai követést, év közbeni módosításokat igényel. Ez szoros összhangban áll az igénybevevők jövőképeinek tudatos tervezésével, annak beépítésével a csoportok foglalkozásmenetébe.

Ebben az évben, két iskolai csoportban (9 fő) és négy felnőtt csoportban (27 fő) zajlik az intézmény szakmai tevékenységének bonyolítása, hét fős csoportokban, 36 fő engedélyezett létszám mellett. A két ágazat törvényességi kereteit betartva, folyamatos egyeztetés mentén szerveződnek a mindennapi programok, fejlesztő tevékenységek. A köznevelési rendszer

sajátosságai következtében, a szociális ágazat csoportjainak szervezése, szakemberigénye folyamatos változtatást igényel a jövőben, amennyire lehetséges, tudatosan fel kell készülni az ágazatokban jellemző folyamatos szakember hiányra. Ennek érdekében kidolgozásra kerül a még elégséges, biztonságos szolgáltatás megvalósításához szükséges szakember beosztás, az aktuális mindennapi csoportbeosztás. A szakemberek hiánya a programok meglétét nem fogja befolyásolni, de azok szervezését, logisztikáját megváltoztatott szempontrendszer szerint kell megvalósítani, melyet a szülők folyamatos tájékoztatásával, a kollégák számára magasabb számú konzultációs lehetőséggel, illetve a szervezési keretek rugalmasságával, napi szinten történő aktualizálásával fogja az intézmény megoldani. A Fejlesztő Gondozó Központ alaptevékenységét a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szolgáltatási elemei mentén valósítja meg:

Az SHF személy speciális állapotára tekintettel, őt és törvényes képviselőjét, illetve azt a személyt, aki napi szinten a legtöbb időt tölti vele és a legjobban ismeri, egymástól elválaszthatatlan egységként kezelik a szolgáltatási elemek tekintetében.

Tanácsadás

Internet-hozzáférés biztosítása információkhoz való hozzájutás céljából (űrlapok letöltése, böngészés, speciális segédeszközök, gyógyászati segédeszközök keresése, választása, szakrendelés keresése) közvetlenül, illetve közvetett módon, dolgozói segítségnyújtással.

Segítségnyújtás hivatalos ügyek intézésében, főként kíséréssel (gondnoksági eljárás, rehabilitációs eljárás, GYOT, ápolási díj).

Kapcsolattartás, együttműködés érdekképviselői szervezetekkel általános és konkrét ügyekben.

Kapcsolattartás kerületi társintézményekkel (alapszolgáltatást nyújtókkal konkrét esetek tekintetében, jelzőrendszeri tagként, programszervezés témában).

Szülőklub facilitálása: érdekérvényesítés, pszichológiai intervenció (csoportkohézió, jövőkép tervezés, moderált élményfeldolgozás).

Mindennapi életvitelt megkönnyítő praktikus, tapasztalatokon alapuló tanácsok megosztása a családokkal, szervezett keretek között: előadások (fiatalokra vonatkozó étkezési tanácsok, gyógyászati segédeszközös bemutató, jogi tanácsadás, higiénés előadások), mentálhigiénés intervenció, fogadóóra, szülői értekezlet.

Esetkezelés

Információs pult működtetése az előtérben.

Ügyintézés segítése nyomtatással, internetes kapcsolat biztosításával, nyomtatványok beszerzésével.

Segédeszköz kölcsönzés, segédeszköz beszerzésének lebonyolítása.

Telefonos kapcsolattartás, közvetítés az ügyintézőkkel.

Kapcsolati háló feltérképezése, erősítése.

Szülőklubok szervezésével közösségépítés, tapasztalati szakértők bevonása.

Professzionális segítőkkel való összekapcsolás, facilitálás.

Szakosított ellátási forma keresése, ezzel kapcsolatos ügyintézés végig kísérése.

Pedagógiai segítségnyújtás

A fiatalok felkészítése, hogy életközegükben szociális integrálódásuk eredményes legyen. (Situációs gyakorlatok, intézmény fél éves menetrendjének változtatása, annak érdekében, hogy az igénybevevők hozzá tudjanak szokni a folyamatos változásokhoz.)

Védő-integráló segítségnyújtás az emberhez méltó élet megéléséért (Az egyéni szükségletekre reagálás napi szintű megoldása intézményi keretek között.)

Alapvető emberi értékek, viselkedési formák, praktikus ismeretek elsajátításának közvetítése (kölcsonös bizalom, elfogadás, egyéni sajátosságok figyelembevétele, következetesség, követelés).

Személyiségük sokoldalú fejlesztése: séták, közlekedés, tapasztalati tanulás.

Oldott, nyugodt légkör megteremtése, amelyben az ellátott és a segítő egyaránt jól érzi magát.

Általános pedagógiai módszerek alkalmazása: a helyes formák megkövetelése, a helytelen formák gátlása, serkentés (bízgatás, helyeslés, ígéret, jutalom, dicséret), meggyőzés (példa, értelmi meggyőzés bizonyos fokig, cselekedetek összehasonlítása, megbeszélés), gyakorlás, szoktatás (hozzászoktatás, alkalmazkodó szoktatás, átszoktatás, leszoktatás). Támogatott életvitelt segítő készségek megalapozása.

Gondozás

Fejlesztő gondozás folyamatos biztosítása. (Ez a típusú megsegítés kiterjed a mindennapos tevékenységek részterületeire, amelyek magukban foglalják az alapvető biológiai, létfenntartó szükségletek kielégítését és mindamelllett, hogy biztonságérzetet adhatnak, sok tanulási és fejlesztési lehetőséget biztosítanak az SHF emberek számára.)

Valamennyi dolgozó részvétele a gondozási tevékenységekben (terápiás munkatárs, gondozó).

A gondozási szükséglet tartalmi összetételének egyénenkénti meghatározása, egyéni igényekre reagálás az önellátási tevékenységek minden területén (étkezés, testi higiéné, toalett tréning, öltözés-vetkőzés).

A szolgáltatást igénybevevő személy egyéniségének, igényeinek, sajátosságainak folyamatos figyelembevétele a gondozási tevékenységek során.

Speciális segédeszközök alkalmazása a hely- és helyzetváltoztató mozgás eléréséhez, fenntartásához.

A szolgáltatást igénybevevő által használt tér, terek biztonságossá tétele, az esetleges viselkedési kockázatok felmérése, megoldási protokoll egyénenkénti kidolgozása (autoagresszív/agresszív viselkedésnél felügyelet melletti elkülönítés).

A megváltozott életkori sajátosságokhoz való folyamatos alkalmazkodás (egyes életvezetési ismeretek megismertetése és elsajátítása: konyhakerti tapasztalatszerzés).

Étkeztetés

Napi háromszori étkezés biztosítása helyben fogyasztással, az étkezéshez szükséges - speciális igényekből fakadó – eszközök, előkészített ételek biztosítása, az étkezés helyszínének egyénre szabása, az ellátottak igény szerinti megettetése.

Gyógypedagógiai segítségnyújtás

A fogyatékos személyek Egyéni Fejlesztési Tervének elkészítése, amely terv az ellátott személyről készített gyógypedagógiai, egészségi és mentális állapotra vonatkozó jellemzés, mely tartalmazza az egyénre szabott bánásmód leírását és az önellátási képesség fejlesztését.

Az ellátott állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, ennek érdekében a fejlesztési tervek, félévente történő felülvizsgálata.

A fogyatékoság típusának és súlyossági fokának megfelelő differenciált fejlesztőeljárások alkalmazására.

A napi munka konkrét tevékenységeinek szempontjai: cselekvéses tanulás, kommunikációs beágyazottság, kis lépésekben haladás, folyamatos motiváció, optimális mértékű segítségnyújtás (túlgondozás megelőzése), differenciálás (szervezésnél, megvalósításnál), ismétlés, állandóság, megfelelő testhelyzet kialakítása és megfelelő segédeszközök alkalmazása, szakemberek szoros együttműködése, szülőkkel való állandó információcsere.

Felügyelet:

Irányított szabadidős tevékenységek lebonyolítása (bowling, boccia, ping-pong, trambulín, dramatizálás, báb, stb.).

Napirendbe beépített szakszerű felügyelet biztosítása az intézményi tartózkodás egész idejére (SHF személyeknél ennek folyamatosnak kell lennie tekintettel a viselkedési és egészségügyi kockázatokra).

Az ellátott speciális igényeinek megfelelő pozicionálás megteremtése rögzítő hevederekkel, speciális székekkel, babzsákokkal, elektromos emelő használatával.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás:

Segédeszközök felírata, méretvétel, elkészítés folyamatának követése, az eszköz tárolása, karbantartása.

Szakorvosi vizsgálat szervezése az intézményben (ortopéd), és az ezekkel kapcsolatos eszközök beszerzése, beüzemelése.

Szűrővizsgálatok (fogászat, bőrgyógyászat) szervezése helyben az életminőség javítását célozva.

Igény szerinti vagy alkalmi gyógyszerelés bonyolítása.

Az ellátott egészségmegőrzését szolgáló felvilágosítás.

Ruházat rendben tartása, az évszaknak, tevékenységeknek megfelelő ruhák igény szerinti biztosítása.

Készségfejlesztés

Kisbuszos kirándulások (5-6 fő) szervezése a társadalmi integráció és az egyenlő esélyű hozzáférés elvének biztosításával.

Családi kirándulások, családi programok szervezése a Gondoskodás Gyermekéinkért Alapítvánnyal, elszigeteltség csökkentése érdekében, illetve a kapcsolatépítés megkönnyítése céljából.

A tágabb környezet megismerését segítő fejlesztő tevékenységek biztosítása (vásárlás, fagyizás, koncert, tábor, évszakhoz, ünnepekhez kapcsolódó tevékenységek).

Kerületi programokon való részvétel nézőként, fellépőként.

Feladatok

- A családban már kialakított szokások, jelzések, megszerzett képességek, készségek, elsajátított tudásanyag feltérképezése és a nappali intézményi létben való lehetőség szerinti beépítése és fejlesztése.
- Olyan környezet biztosítása, ami az igénybevevők testi, értelmi és szociális képességeit segít kibontakoztatni, megnyugtató és biztonságos.
- A kommunikáció egyénenként változó lehetőségeink feltérképezése, az igénybevevő állandó ösztönzése a számukra lehetséges önkifejezési módok tudatos alkalmazására, gyakorlására. Lehetséges AAK eszközök használata.
- A szociális készségek, társas kapcsolatok, elemi magatartásformák megismertetése, énkép, önismeret kialakulásának elősegítése.
- Szoros kapcsolattartás a szülőkkel az igénybevevők eredményes nevelése, a szülő-gyerekek kapcsolat segítése érdekében, a szülők szakmai segítése, tehermentesítése.
- Az ellátás során leghatékonyabban alkalmazható eljárások, módszerek, terápiák nyomán követése és beépítése a fejlesztő programokba.
- Információs hálózat működtetése.
- Érdekképviselői szervekkel együttműködés, SHF személyek képviselője.
- Segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása.
- A közösségi, a kulturális és a szabadidős programokba való egyenlő esélyű részvétel elősegítése aktív kutatómunkával, szervezéssel, részvétellel.
- A társadalmi integráció elősegítése, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.
- Folyamatos, hatékony együttműködés a tanköteles korú ellátottak érdekében a tankötelességet biztosító iskolával és a szakértői bizottságokkal.
- A szülők folyamatos segítése gyermekeik jövőképevel kapcsolatosan.

A napi szintű ellátás szervezeti keretei:

Egyéni foglalkozások, amelyek alapja a team munkában elkészített, szülőkkal egyeztetett, egyéni fejlesztési terv. Csoportos foglalkozások féléves időintervallumokra elkészített foglalkozás-, illetve tanmenet alapján, a következő fejlesztési területek szerint: csoportos mozgás, relaxáció, játék, ember és környezete, háztartás, kommunikáció, zene, kézműves: manipuláció fejlesztése, anyagok megismerése és felhasználása, érzékelés-észlelés.

Szabadidős programok, rendezvények szervezése, ünnepek: pótszilveszter, farsang, Március 15-i ünnepség, az intézmény születésnapja, tavaszi nagycsoportos kirándulások, Föld napja, Anyák napja, Gyermeknap, Húsvét, Májusfaállítás, intézményen kívüli kiscsoportos szabadidős tevékenységek, séták, bevásárlás, Bowling Vándorkupa Bajnokság, Fordított nap, Mesék napja, Halloween, Mikulás, Karácsonyfa állítás, Karácsony, nyaralás Bogácson.

Terápiák, rendezvények: az igénybevevők állapotához alkalmazkodó, igény szerint felmerülő terápiák, módszerek (kutya asszisztált terápia, színes kotta módszer, Soundbeam-hangterápia, Snoezelen-érezékelés terápia, kert, hidroterápia, Alternatív és Augmentatív Kommunikáció, Hangpancsi terápia) szolgáltatások, rendezvények megszervezése, lebonyolítása (társadalmi integráció elősegítése érdekében kisbuszos kirándulások szervezése, szakemberek számára társintézmények látogatásának biztosítása a szakmai munka fejlesztése érdekében, képzéseken, előadásokon való részvétel biztosítása). A már meglévő terápiák alkalmazása, tapasztalatgyűjtés. Az év közben lehetőségként felmerülő, az intézmény szakmai programjával harmonizáló rendezvények, előadások befogadása. Az egyes rendezvények lebonyolításához az ESZI kisbuszának használata folyamatos.

Az Intézményben alkalmazott terápiás ellátások:

Mozgásos jellegű terápiák: egyéni és csoportos mozgásfejlesztés, melynek során a szenzoros integrációs terápia elemei, a gyógytestnevelés elemei, a hidroterápia elemei kerülnek beépítésre.

Gyógypedagógiai jellegű terápiák: kognitív területek fejlesztése, bazális terápia, beszédfejlesztés, etetés (evés) terápia, kommunikáció, látásfejlesztés, hallásfejlesztés, zeneterápia elemei, dramatizálás egyes elemei.

Egyéb állandó foglalkozások: játék stimuláció, zenés foglalkozások, báb- mese, tömegsport foglalkozások (bowling, boccia), műhelyfoglalkozások (háztartás, főzés, kreatív foglalkozások).

A különböző szakterületek szakemberei (gyógypedagógusok, pedagógusok, konduktor, szakorvosok) munkájukat egymással összehangoltan végzik, így az intézmény szolgáltatásait igénybevevő SHF személyek megsegítése harmonikus, összehangolt, az embert teljes egészében figyelembevevő, komplex módon történik.

Szakmai konferenciákon, találkozókon, konzultációkon való részvétel lehetősége biztosított, az éves képzési terv keretében a kollégák kreditpontos képzéseken fognak részt venni. Az intézményben dolgozók mentális, fizikai, és érzelmi állapotának rekreációját a szervezetfejlesztés keretében külsős szupervízor közreműködésével szerveződik.

Ütemterv 2020	
FEJLESZTŐ GONDOZÓ KÖZPONT	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Pótszilveszter, Közös Team, Szakember team, Gondozottak félévi jellemzésének leadása, II. félévi foglalkozási tervzet leadása.	január
Szakember team, Farsang, Közös Team,	február
Szakember team, 1848.március 15.-i megemlékezés, FENO 29. születésnapjának ünneplése, Közös team,	március

Föld napja, szakember team, Tavaszi kirándulás- Nagycsoport, Tavaszi kirándulás- Kiscsoport, fogászati szűrővizsgálat, Közös team, Húsvét, Nyílt napok	április
Anyák napja, Májusfa állítás, Gyermeknap, szervezetfejlesztés, szakember team,	május
Élménynap, nyári programtervezet és dokumentációk leadása, szakember team, Nyári tábor-nagycsoport, Nyári tábor-kiscsoport, közös team, ortopéd szakorvosi vizsgálat	június
Ügyeleti rend szervezése, ügyeleti programok felelőseinek kijelölése, ügyeleti programok folyamatos lebonyolítása, szülői értekezlet, közös team	július
Az ügyeleti programok folyamatos lebonyolítása	augusztus
Közös team, beszoktatás, szakember team, Bowling Vándorkupa Bajnokság, foglalkozási tervezetek, órarend leadása, egyéni fejlesztési tervek leadása, bőrgyógyászati szűrővizsgálat	szeptember
Szakember team, szülői értekezlet, közös team, fogászati szűrővizsgálat	október
Mesék napja, szakember team, „Fordított nap”, szűrővizsgálat, közös team	november
Mikulás ünnepség, Karácsonyfa állítás, Karácsonyi ünnepség, Ortopéd szakorvosi vizsgálat	december

6. A gyermekek átmeneti gondozása

6.1 „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona

A gyermekek átmeneti gondozása érdekében a XV. kerületi Önkormányzat - a *helyettes szülői ellátás* biztosítására - a XX. kerületi Önkormányzattal kötött ellátási szerződést, míg a *gyermekek átmeneti otthoni ellátására* 2018 júniusában megújítandó szerződéssel rendelkezik Újpest Önkormányzatával **8 férőhelyre**.

A Gyermekek Átmeneti Otthona az 1997. évi XXXI. tv. (Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) szerint olyan családban élő 0 – 18 éves korú gyermekek befogadására teljes körű ellátással, aki nevelése átmenetileg valamilyen ok miatt családon belül nem megoldható, illetve átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradtak vagy veszélyeztetett élethelyzetben vannak.

Az Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthona önkormányzati fenntartású 24 fős bentlakásos intézmény, amely átmenetileg veszélyeztetett helyzetbe került kiskorúaknak nyújt 24 órás szolgáltatást.

A gyermekotthonban 2019. évben ellátottak korosztályi bontása			
	Összesen	Fiú	Lány
3-6 éves:	2	2	-
6-10 éves:	6	5	1
10-14 éves:	11	2	9
14-18 éves:	16	7	9
18 év fölött:	2	-	2
összesen:	37	16	21

A 2019. évben 24 új bekerülést regisztráltak. Az ellátotti létszám a 2019. évében 37 fő volt, (13 gyermek már az előző évben is a Gyermekotthon lakója volt).

A 2019. év első félévében ellátottak közül 6 fő már az azt megelőző években is személyes gondoskodás keretében átmeneti gondozásuk alatt állt, vagyis ezek a gyerekek már második alkalommal kerültek az Otthonban elhelyezésre. Az adatok áttekintéséből kiderül, hogy a kamasz korosztályból kerülnek be a legtöbben. A kamaszkor ellentmondásos jellegéből fakadóan a családban már eleve meglévő problémák, konfliktusok ilyenkor intenzívebbé válnak, fölerősödnek.

A 2019. évben a gondozottak nagy része egyszülős családban élt, csak 4 „teljes” családdal volt kapcsolatuk az év során, de ezekben a családokban is az anyák mellett nem a vérszerinti apák látták el a szülői szerepet. Tapasztalatuk szerint a nevelőapák kompetenciáját a nevelt gyermekek nem kérdőjelezték meg, elfogadják őket az anya társaként, illetve szülőként. Ezeknél a családoknál szerencsére, eltérően az elmúlt évben tapasztaltaktól, nem generált feszültséget az anyák új párkapcsolata.

A 2019-es évet 5 gyermekkel zárta az Átmeneti Otthon. Az esetek túlnyomó részében a bekerülést okozó lakhatási és életviteli problémák megoldódtak. 3 gyermek esetében nagykorúvá válás miatt került sor az ellátás megszüntetésére. 2 gyermek esetében gyámhatósági intézkedést követően a gyermek nevelésbevitelére került sor. A bekerülések okai között kimagasló helyet foglalt el a lakhatási probléma. Több esetben a szülői elhanyagolás és gondoskodás hiányossága állt a háttérben. Illetve előfordult olyan is, hogy a szülő kórházi kezelésre szorult és emiatt kérte gyermeke részére az ellátást.

Aggodalomra ad okot, hogy egyre nagyobb számban kéri a szülők gyermekeik ellátását a családban kialakult konfliktushelyzetek, túlnyomó részt a szülő gyermek közötti konfliktus miatt. A 2019-ben a 37 gondozott gyermekből 2 gyermek szakellátásba került, 28 gyermeket sikeresen hazagondoztak.

A 2019. I. félévében gondozottak közül 8 fő állt védelembe vételi határozat hatálya alatt:

- 3 gyermek már védelembe vételi határozat hatálya alatt állt
- 5 gyermek esetében a gondozási folyamat során tettek javaslatot az esetmenedzserek

Segítő, támogató személyiségkorrekciós tevékenységek

Sokszor maga a szülő is értékvesztett szerepet él meg gyermeke miatt, aki nem képes, vagy nem akar normákat betartani. Ezeknél a serdülőknél már kis eredmények is mérföldkőnek számítanak, mint pl. egy szintvizsga letevése, ált. iskola 8 osztályának abszolválása, egy szakma megszerzésének folyamata, iskolába járás, gyakorlatokon való részvétel. Az otthon minden nap biztosít számukra tanulószobát. Tanulmányi eredményeiket, iskolai magatartásukat, hiányzásukat napi szinten követik, telefonos kapcsolatban állnak az osztályfőnökökkel. Az elmaradt hiányait pótoltatják, a megszakadt iskolalátogatásokat újra kezdeményezik, korrepetálást szerveznek számukra. Céljuk az, hogy a bekerülés után, minél hamarabb megfelelő szokásokat és tevékenységeket rögzítsenek bennük, átláthatóvá és szervezetté tegyék számukra a tanulási folyamatot. Fontos tényező az is, hogy a gyermekek mindennapjairól friss információik vannak, a hozzáállásuk a gyermekek felé nem számon kérő jellegű, inkább motiváló, és megértő attitűddel ötvözött. Arra törekszenek, hogy teljesítményhez, eredményhez, sikerekhez juttassák őket, hogy önmagukkal kapcsolatban új felismerésekhez jussanak.

Általánosságban, megállapítható hogy a serdülő korosztálynál a beilleszkedés könnyebb, nem okoz nagyobb gondot az alkalmazkodás, a csoportban élés (felerősödik a kortárs csoportok jelentősége) Érzelmi odafordulással, a feltétel nélküli elfogadás élményével próbálják elérhetővé tenni a mindennapjaikat. Mindnyájuk számára fontos a fizikai közelség és,

az hogy a gyermekfelügyelők is megértik az igényeiket, szükségleteiket, akik a nap 24 órájában rendelkezésre állnak.

A Gyermekotthon lakói (óvodáskorúak, együttműködő kisiskolások, serdülők) illetve szüleik felé tartoznak azzal, hogy gyermekeik nyugalmát, biztonságát a negatív hatásoktól, mintáktól megóvják. Ez a felelősség esetenként arra kötelezi az Otthon vezetését, hogy a javaslatot tevő családsegítő központ felé jelezzék, az együttműködési megállapodás felbontását a szülővel, ha gyermeke disszociális magatartásával veszélyezteti társait. Gyógypedagógiai-pszichiátriai ellátásuk folyamatos a IV. ker. SZTK rendelésein.

A családi kapcsolatrendszer esetleges visszaépítésének lehetőségei a nevelői munka során

A szülők bár háttérben vannak, mégis sokszor átalakul a kapcsolatuk bekerülés után, átminősül a gyermekek szemében is egy apa, egy anya személye. Van klasszikus úgymond jó példa is, ahol, csak egy átmeneti dac okozta rövid konfliktusról van szó, vagy egy nem jól megélt korlátozásról. A serdülőknél többször megtapasztalták, hogy szüleikhez kötődésük bizonytalan, ambivalens jellegű, egyszer keresik a kapcsolatot, utána pedig elutasítják azt. Többször itt él meg azt a kamaszok, huzamosabb időre elszakadva, bár a családi háttér hiányát enyhítik a kortársak, de mégis visszakíváncsoznak akár a bántalmazó környezetükbe. Ha biztonságot adó kapcsolatok megszűnnek, a testvérek nem telefonálnak, megfosztottság élményét élhetik meg.

Szabadidős tevékenységek

Hetente egy alkalommal képzőművész tanárnő foglalkozik a gyermekekkel délutánonként. A téli időszakban a kültéri programok vannak előnyben. Igénybe szokták venni a Városháza előtti téren felállított jégpályát. Kisebbség és nagyobbak számára mind aktív, tartalmas mozgásos kikapcsolódást biztosít a térítésmentesen igénybe vehető program.

Jó idő esetén a Gyermekotthon közelében felépített, testedzésre is alkalmas játszótér látogatják és az adományba kapott kerékpárokat örömmel használják. 2019 karácsonyára jelentős mennyiségű szabadidős sportfelszerelést kaptak a gyermekek ajándékba. Mint például kosárlabda palánk, súlyzó készletek, különböző labdák. Ezeknek az eszközöknek a birtokában jelentősen tudják növelni a sportolási lehetőségeket a gyermekotthonban.

A Gyermekotthon gondozottjai részt vettek az Újpesti Családi Napon ahol végigkövették a színpadi programokat, koncerteket, és az egyéb meghirdetett programokat is. A nyári szünetben két sikeres pályázatnak köszönhetően két tábor is tudott az otthon szervezni.

Különösen fontos a szakmaközi megbeszéléseken, jelzőrendszeri szakmai konferenciákon történő részvétel ahol be tudják mutatni a gyermekotthont, az ott zajló munkát, ellátást, gondozást, nevelést.

A szociális háló minden érintett tagjával kiváló kapcsolatot tartanak fenn. A jelzőrendszer tagjait segítik a tanácsaikkal, ügyintézésben nyújtott segítő munkával. Kiemelt fontosságú a Család- és Gyermekegészségügyi Központokkal folytatott munka, az általuk szervezett konferenciákon, esetmegbeszéléseken történő részvétel.

A szülői értekezletek lebonyolítása is nagy szerepet játszik a munkájuk során. Ezért igyekeznek negyedévente általános szülői értekezletet tartani, ahol beszámolnak a következő negyedévben tervezett feladatokról, programokról.

Az óvodákkal, iskolákkal szinte napi kapcsolatot tartanak fenn, részt vesznek a gyermekek kísérésében, ha arra szükség van.

A gyermekvédelmi munkát nem lehet hit nélkül végezni. Hinniük kell abban, hogy közreműködésükkel a szülők nem esnek ki végleg szülői szerepükből, és nem szoknak le teljesen a szülői felelősségvállalásról, a gyerek és a szülők visszatalálnak egymáshoz, a köztük lévő érzelmi kötődés felül tudja írni a különböző nehéz élethelyzetekben keletkezett konfliktusokat, feszültségeket, ellenállásokat.

Az alábbi anomáliákat tapasztalták a gondozás során:

- Elhúzódó gondozási idő, a bizonytalan élethelyzet másként ugyan, de mindenképp megterhelő mind a kisebb korosztály, mind a nagyobb korosztály számára: bizonytalanság, szorongások, csalódás a szülő felelősségvállalásában, kompetenciájában, fellazulnak a családi kapcsolatok, esetleg negatív referenciacsoportokhoz tartozás értékelődik fel, megjelennek a devianciák, a szerhasználat.
- A szülői kompetenciák, szülői szerep leépülése, az intézményi elhelyezésbe való belekényelmesedés. Előfordult, hogy saját élethelyzet rendezése, akkor gyorsult föl, mikor az elhelyezés lehetséges időkeret végső határához érkeztek el...
- A speciális nevelési szükségletű gondozottak ellátása: a kollégák nagy része nem fölkészült ennek a populációnak az ellátására (dajka, szociális gondozó végzettség), a disszociális, pszichés zavarokkal, szerhasználattal küzdők megjelenése, ellátása veszélyezteti a gondozott társaik nyugalmát, szocializációját.
- Előfordul, hogy a családok egy része nem, vagy csak esetlegesen veszik igénybe a központok szolgáltatásait, így a kezelés, a segítségnyújtás akadályai sokszor saját maguk. Az általuk nyújtotta szolgáltatás eredményességének határait nagyban bekorlátozzák a szétzilálódott, elmérgesedett családi viszonyok.

Segítség lehet még a hatékonyságban:

- A jelzőrendszer szakemberekkel való megerősítése, az **óvodai és iskolai szociális segítőikkel** kiegészülve, reményeik szerint hatékonyabbá teheti a tünetek észlelését, kezelését, tovább mélyíti az együttműködést a jelzőrendszer és az alapellátás között.
- Az alapellátás nyújtotta szolgáltatások igénybevételének erőteljesebb számonkérése, akár védelembe vételi eljárás útján.
- A mai magyar gyermekvédelmi rendszer nem elég differenciált, és a bekerülő gyermekek egyéni sajátosságait, nevelési szükségleteit jobban figyelembe vevő gondozási helyekre lenne szükség.
- Sok-sok preventív közösségi programra, megtartó közösségi élményekre lenne szükség.
- Az elmúlt évek tendenciái (lakhatási szegénység, piaci bérlések igen nagy költségei, sok szülő ugyan dolgozik, de nincs legalizálva a munkaviszony- családtámogatásokhoz, kölcsönökhöz nem férnek hozzá stb.) alapján az 2022-ere tervezett átmeneti gondozást nyújtó intézmények megszüntetésének tervezetét, javaslatát újra kellene gondolni.

A gyermekek biztonsághoz és állandóságához való joga okán megoldást kell keresni a gyermekorrúak, a családok lakhatási problémáira, az intézményekről intézményekre való vándorlás és várólisták helyett.

Feladatok, tervek:

A XV. kerülettel továbbra is ellátási szerződése van az „Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthona fenntartójának, ennek értelmében természetesen maradéktalanul biztosítani kívánják a XV. kerületből érkezők teljes körű ellátását.

A szakmai programban megjelenített gyermekközpontú, differenciált bánásmód, gondozási-nevelési elvek az elkövetkező évben is prioritást élveznek.

Törekednek arra, hogy az intézmény felszereltségében, funkcionálisan is barátságos, esztétikus legyen, hangulatában és légkörében is megtartsa, kiteljesítse az otthon-élményt nyújtó életminőséget. A családokkal foglalkozó szakemberek az együttműködésen túl, hozzásegítik mind a szülőket, mind a gyermekeket a bekerülést előidéző okok felszámolásához, és a gyermekek vérszerinti családjába való visszahelyezéshez.

XV. kerületi ellátottak száma (fő/nap)

Év	2016	2017	2018	2019
Naptári nap	365	365	365	365
Gondozási nap	538	462	595	804
Férőhely	8	8	8	8
Férőhelyek Kihhasználtsága	1,47	1,26	1,63	2,20
Fő	22	9	10	6

Statistikai adatok a 2019. évben ellátott XV. kerületi gyermekek gondozási napjairól:

Nevek	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Össz:
D.Zs.	9												9
G.P.	31	28	31	30	31	30	31	30					242
A.M.			31	30	31	30	31						153
F.D.	31	28	31	30	30								150
F.L.										30	30	31	91
T-L N.Á.	15	28	31	30	31	24							159
létszám	4	3	4	4	4	3	2	1	0	1	1	1	
napok	86	84	124	120	123	84	62	30	0	30	30	31	804

A XV. kerületből érkezett gyermekek 2019-ben mindösszesen **804** nap volt, hasonlóan az előző évekhez. Az Otthonban töltött legrövidebb idő **9** nap, a leghosszabb idő pedig **242** nap volt. A gyermekek átlag 2-3 hónapot töltenek az átmeneti otthonban. A gyermekek bekerülését egy eset kivételével a Család-és Gyermekjóléti Központ családgondozója kezdeményezte.

Az iskolák, óvodák gyermekvédelmi felelőseivel, osztályfőnökeivel, a XV. kerület Család-és Gyermekjóléti Központjával kapcsolattartásuk megfelelő volt.

Az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona a 2019-es évben is ellátta az ellátási szerződés alapján a XV. kerületi Önkormányzat arra rászoruló gyermekeit. Az átmeneti otthon a gyermekvédelmi törvény szellemében olyan családok gyermekeit fogadta, akik **krízishelyzetbe kerültek, életvezetési problémákkal küzdenek.**

6.2 Családok Átmeneti Otthonai

A családok-, illetve a gyermekek átmeneti gondozását a Szociális és Rehabilitációs Alapítvány által fenntartott Családok Átmeneti Otthonai nevű integrált intézmény látja el a XV. kerületi Önkormányzattal kötött ellátási szerződés szerint. A Családok Átmeneti Otthonaiban összesen 34 család számára nyújtanak ellátást 107 férőhelyen.

Az Aporháza utcai integrált intézményben 2 szakmai egységet működtetnek, amelyekben 21 családos férőhelyen nyújtanak ellátást (a „Szivárvány” Családok Átmeneti Otthonában 11 családot tudnak ellátni, a „Fészek” Családok Átmeneti Otthonában pedig 10 családot tudnak befogadni). A

z intézmény székhelyéhez és telephelyéhez tartozó szolgáltatási helyeken működtetett lakásokban további 13 család átmeneti gondozására van lehetőség.

A szolgáltatási helyek olyan átlagos lakókörnyezetben található intézményi férőhelyek, amelyek önállóbb életkörülményeket biztosítanak a családoknak, ugyanakkor ezen ellátás igénybevételének is alapvető feltétele a megfelelő gondozási együttműködés, illetve ezen férőhelyeken is elérhető a családok számára minden szolgáltatásuk.

Az átmeneti otthonok maximum 12 hónapig tudják befogadni a családokat, amely időtartam indokolt esetben 6 hónappal meghosszabbítható

A szolgáltatásainkat igénybe vevők számának alakulása

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ellátott családok száma	74 család	80 család	70 család	86 család	52 család	71 család	89 család	62 család
ellátottak létszáma	294 fő	311 fő	283 fő	342 fő	199 fő	270 fő	341 fő	229 fő
ebből felnőtt	134 fő	144 fő	125 fő	144 fő	86 fő	118 fő	157 fő	104 fő
gyermek	160 fő	167 fő	158 fő	198 fő	113 fő	152 fő	184 fő	125 fő
ellátást igénylő családok száma összesen	213 család	230 család	228 család	245 család	234 család	221 család	235 család	226 család
ellátást igénylők létszáma	830 fő	874 fő	866 fő	906 fő	842 fő	826 fő	846 fő	813 fő
ebből felnőtt	375 fő	405 fő	400 fő	412 fő	390 fő	364 fő	282 fő	362 fő
gyermek	455 fő	469 fő	466 fő	494 fő	452 fő	462 fő	564 fő	451 fő
védelembe vett gyermekek*	5 fő	9 fő	29 fő	14 fő	0 fő	1 fő	3 fő	6 fő
szakellátásba került gyermekek	1 fő	4 fő	6 fő	1 fő	5 fő	0 fő	0 fő	0 fő

* A védelembe vett gyermekek száma az összes intézményben ellátott gyermekekre vonatkozik, tehát van, akinél már a beköltözés előtt megtörtént a védelembe vétel.

A Családok Átmeneti Otthonainak 34 családos férőhelyére 2019-ben 28 család költözött be és 30 család költözött ki. A fenti táblázatban látható, hogy bár az ellátásukat kérelmező családok száma a korábbi évek átlagához képest nagyságrendileg nem változott², az ellátott családok száma az előző két év létszámadataihoz képest valamelyest csökkent (62 család). Ennek oka az, hogy az elmúlt évben több család vette igénybe az intézményi ellátást a jogszabályok által meghatározott maximális időtartamig, melynek háttérében az áll, hogy az elmúlt évben a hozzájuk forduló életvezetési problémái évről évre egyre összetettebbek, így azok kezeléséhez, megoldásához komplex, sokoldalú szolgáltatást nyújtó szakmai programjaik keretei között is hosszabb időre van szükség.

Az ellátás igénybevételének módja, okai, a megtett gyermekvédelmi intézkedések

A családok többféle módon juthatnak el az intézményhez: vagy saját maguk értesülnek erről az ellátási formáról, vagy valamelyik társintézmény javaslatára keresik fel a Családok Átmeneti Otthonait.

A Családok Átmeneti Otthonaiban az elmúlt évben is a XV. kerület egyéb szociális és gyermekjóléti intézményeivel együttműködve végezték a rászoruló családok segítségét. Rendszeres volt az együttműködésük a főváros XV. kerületének Önkormányzatával és Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatalának Gyámügyi Osztályával. Aktív és rendszeres kapcsolatot tartottak fent az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) tagintézményeivel, különösképpen a FIOKA Család- és Gyermekjóléti Központtal és a Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodájával (MUFTI), valamint, a Védőnői Szolgálattal, illetve a XV. kerület nevelési és oktatási intézményeivel.

Az átmeneti gondozásra szoruló családok életszínvonalának évről évre tapasztalható folyamatos csökkenése sajnos az elmúlt évben is folytatódott. Ezeket a marginalizálódott élethelyzeteket sok esetben súlyosbítja, hogy a szülők hátrányos munkaerő-piaci státusza miatt nehéz fékezni a család további "lecsúszását". Az átmeneti gondozás 12+6 hónapban maximalizált időtartama így sajnos nem minden esetben elegendő arra, hogy a családok kellően stabilizálni tudják életkörülményeiket és felkészüljenek az önálló életvezetésre.

Az intézmény munkatársai az átmeneti gondozás okaként megnevezhető problémák közül a korábbi évekhez hasonlóan az alábbiakat tapasztalták leggyakrabban:

- lakhatási problémák,
- anyagi problémák,
- szülő-gyermek közötti kapcsolati probléma,
- szülők közötti kapcsolati problémák,
- szülők életvezetési problémái.

Az elmúlt év során ellátásban részesült 62 család esetében az alábbi gyermekeket veszélyeztető körülményeket tapasztalták³

- lakhatás elvesztése, elégtelen lakhatási körülmények:	41 család esetében
- szülők életvezetési problémái:	28 család esetében
- családi-, párkapcsolati konfliktus:	12 család esetében
- szülői feladatok hiányos ellátása:	10 család esetében
- a szülők kezeletlen pszichés betegsége, szenvedélybetegség:	5 család esetében
- fizikális bántalmazás:	2 család esetében
- pszichés, érzelmi bántalmazás:	2 család esetében
- az ellátórendszer hiányosságai, kapacitáshiány:	2 család esetében
- elhanyagolás:	1 család esetében

² 1db intézményi férőhelyre átlagosan 3-4 család jelentkezik.

³ A gyermekeket veszélyeztető körülmények halmozott adatként kerültek összesítésre, vagyis lehetséges, hogy egy családnál egyszerre több veszélyeztető körülményt is diagnosztizáltunk.

A fenti esetek kapcsán az alábbi gyermekvédelmi intézkedésre került sor:

- írásos jelzés a „Fióka” Család- és Gyermekjóléti Központ számára: 11 esetben
- esetkonferencia: 6 esetben
- védelembe vétel: 2 család esetében tettek erre javaslatot, melynek következtében az általuk nevelt 6 gyermeket érintően történt védelembe vétel
- gyermeket veszélyeztető családtag ellátotti jogviszonyának megszüntetése: 3 esetben

A többi esetben a diagnosztizált problémákat az intézmény szakemberei (családgondozó, szakgondozó, pszichológus, jogász, fejlesztőpedagógus) saját szakmai kompetenciáik, eszköztáruk, valamint szakmai programjaink szolgáltatásai révén kezelni tudták.

Az elmúlt évben több esetkonferenciát is kezdeményeztek, amelyekre a FIÓKA Család- és Gyermekjóléti Központban került a gyermekjóléti jelzőrendszer egyéb képviselőinek bevonásával. Ezen esetek közül 2 család esetében 6 gyermek ügyében került sor a védelembe vételre. A hatékony jelzőrendszeri együttműködéseknek köszönhetően az elmúlt évben mind a 62 általuk ellátott család esetében kezelni tudták a gyermekjóléti alapellátás keretein belül azokat a problémákat, amelyek miatt a családok intézményi ellátásra szorultak, így egyetlen esetben sem kellett a gyermekvédelmi szakellátás eszközeit alkalmazniuk (pl. a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése, illetve kiemelése a családból).

Lakhatási program

Fontos eredménynek tartják, hogy a XV. kerület Önkormányzatával és az egyéb társintézményekkel közösen megvalósított együttműködések eredményeképpen az elmúlt évek során a családok egy részének lehetősége nyílt az átmeneti otthoni ellátórendszer elhagyására olyan körülmények között is, amikor a szociális bérlakáspolitikai hiánya az ország egészében súlyos problémákat okoz és a lakásszegénység családok tömegeit sújtja.

Az önkormányzattal kidolgozott együttműködési gyakorlatuk szerint az évről-évre elkészülő lakás-támogatotti listán olyan családok számára javasolják a szociális bérlakás kiutalását:

- *akikkel jó együttműködést tudtak kiépíteni,*
- *akik rendezett életvitelt folytatnak,*
- *akik tapasztalataik szerint motiváltak az önálló életvezetésre,*
- *gyermeküket megfelelően nevelik,*
- *betartják a közösségi együttélés szabályait,*
- *rendszeres munkajövedelemmel és lakáscélú megtakarítással rendelkeznek,*
- *képesek vállalni egy szociális bérlakás fenntartását és felújítását*
- *és jövedelmi viszonyaik megfelelnek a szociális alapú lakáspályázat kiírási feltételeinek.*

A támogatotti listán szereplő családokat intézményük munkatársai, illetve szakmai programjuk szolgáltatásai segítik felkészülni a későbbi önálló életvezetésre. Ezen családok számára a szociális bérlakás megoldást jelenthet az ellátórendszer végleges elhagyására, mert a részükre kiutalt lakásokat hosszú távon is fenn tudják tartani.

Az elmúlt évben sajnos nem született döntés azon 5 család ügyében, akik számára a 2019. áprilisában benyújtott lakás-támogatotti listán javasolták a szociális bérlakás kiutalását, így ezen ellátottjaik lakáshelyezete továbbra is rendezetlen.

Az családok lakhatási helyzetének alakulása az ellátást követően

A 2019. ÉVBEN KIKÖLTÖZÖTTEK MEGOSZLÁSA AZ ELLÁTÁS UTÁNI LAKHATÁSI FORMA SZERINT (család)				
<i>az adatfelvétel időintervalluma 2019.01.01.-2019.12.31.</i>	SZIVÁRVÁNY	FÉSZEK	KILÉPETŐ	összesen
utca, közterület	0	0	0	0
másik intézménybe költözött	1	0	0	1
az intézmény másik részlegére költözött	6	2	0	8
rokonok, ismerősök	1	1	2	4
albérlet	5	4	2	11
önkormányzati lakás	2	0	4	6
saját tulajdonú lakás	0	0	0	0
egyéb (pl. külföld)	0	0	0	0
összesen	15	7	8	30

A tavalyi évre tervezett lakáskiutalások elmaradása ellenére az elmúlt évben ellátott 62 családból 6 család (9,7%) mégis önkormányzati bérlakáshoz jutott. Közülük hárman az általuk 2018. évben lakástámogatotti-listán jelölt családok voltak, egy család a Második Esély program révén jutott önkormányzati lakáshoz a XV. kerületben, egy család a javaslatuk, illetve támogatásuk nélkül kapott lakást a kerületben, egy család pedig a főváros másik kerületében kapott szociális bérlakást.

Biztató fejlemény ezzel együtt az is, hogy az elmúlt évben a XV. kerület Önkormányzatának partnerségével folytatódott kerületünkben a Habitat for Humanity Magyarország által működtetett Második Esély program⁴, amelynek révén ellátottjaik közül további 2 család juthat majd szociális bérlakáshoz. Ezek a lakáskiutalások megkezdődtek, azonban az ingatlanok felújítási munkálatai és a közműszolgáltatókkal történő ügyintézésük jelentősen elhúzódtak, így az oda történő beköltözésekre csak az idei évben kerülhet majd sor.

Az elmúlt év során kiköltözött 30 családból 11 család (37%) költözött albérletbe. Ez azt mutatja, hogy az önálló életevezetésre való felkészülést támogató szakmai programjaik - szociális munka, mentálhigiénés támogatás, életvezetési tanácsadás, munkaerő-piaci szolgáltatások- a jelenlegi, magas albérletárak mellett is tudtak olyan adekvát segítséget nyújtani ellátottjaiknak, hogy meg tudják fizetni egy piaci albérlet díját. Ez a lakhatási megoldás azonban hosszú távon sok esetben meglehetősen instabil megoldás, mert egy váratlan, előre nem tervezhető életvezetési nehézség könnyen a lakhatás megszűnését eredményezheti.

⁴ A Második Esély program keretében a Habitat for Humanity Magyarország a főváros XV. kerületének Önkormányzata, a programot támogató szponzor cégek és a SZÉRA együttműködése révén 2016. óta juthatnak önkormányzati bérlakáshoz olyan nehéz helyzetű családok, akiknek lakhatása hosszabb távon egyéb módon nem megoldható. Ez az együttműködés lakhatási programunk egy újabb irányvonalát is jelenti, mert ez esetben a non-profit, az önkormányzati és a for-profit terület összefogása révén tudtuk megoldani az érintett családok lakhatási problémáját, amely egy merőben új modell ezen az ellátási területen.

4 család (a kiköltözők 13%-a) tudta rendezni lakhatását oly módon, hogy valamely családtaghoz, vagy hozzátartozóhoz költözött. Ezekben az esetekben a család egyéb tagjaival fennálló konfliktusok, vagy jogi természetű vitás kérdések rendezése jelentett megoldást. Ehhez Alapítványuk aktív szociális, mentálhigiénés és jogi segítséget is nyújtott számukra.

Fontos még megemlíteni, hogy az intézményükből kiköltözők mindössze 3%-a esetében (1 család) fordult az elő, hogy az ellátás időtartamának lejártáig nem született megoldás arra az életvezetési problémára, amely miatt intézményi segítségre szorultak. Ez a család egy másik átmeneti otthonba költözött tovább.

Összegezve a fentieket a továbbiakban is nagyon fontosnak tartják az ellátottjaik lakhatási problémájának megoldása terén megvalósuló együttműködést a kerület Önkormányzatával az alábbiak miatt:

- Ezen együttműködés révén helyben hatékonyan tudnak komplex szociális problémákat is kezelni, amely jelentős mértékben csökkenti a nehéz helyzetben élő családokban nevelkedő gyermekek veszélyeztetettségét és jelentősen javítja a családok életkilátásait.

- Az intézményük segítségét kérő és onnan kiköltöző családok egy részét fel tudják arra készíteni az átmeneti gondozás időtartama alatt, hogy lakhatásukról önerőből, albérleti úton gondoskodjanak, de úgy gondolják, hogy ezek a családok egy tartós eredményeket felmutató lakhatási program támogatásával eredményesebben kimozdíthatók lennének ebből az élethelyzetből.

- A családok egy részénél a szociális és életvezetési problémák komplexitása miatt még a kölcsönös együttműködési szándék ellenére sem tudták megtalálni az intézményi ellátásból kivezető megoldást.

Egyéb szakmai programjaik

EgyüttÁllás Munkaerő-piaci program

Az elmúlt évben is működtették, illetve fejlesztették az EgyüttÁllás Munkaerő-piaci programot. A szolgáltatás keretei között munkaerő-piaci referensük azon dolgozott, hogy az állásukat elvesztő ellátottjaik mihamarabb ismét munkába tudjanak állni. Munkatársuk az elmúlt év során újabb kapcsolatokat épített ki az intézményeik környezetében elérhető munkáltatókkal, tovább fejlesztette adatbázisukat, így a munkát kereső klienseket konkrét álláscímekkel, vagy amennyiben az szükséges és lehetséges volt, úgy képzések címeivel tudta ellátni. Az EgyüttÁllás Munkaerő-piaci program az álláslehetőségek mellett egyénre szabott álláskeresési tanácsadással, önéletrajz írásban- és internet használatban nyújtott segítséggel és telefonálási lehetőséggel tudja támogatni az álláskeresőket. Ezen szolgáltatásaik körét és színvonalát évről évre fejlesztik és folyamatosan keresik az együttműködő partnereket.

Gyermekek fejlesztése

Az elmúlt év során kiemelt figyelmet kaptak tevékenységükben a gyermekek fejlesztését célzó programok.

Az Aurora Borealis Alapítvány és a Varázsmancsok kutyás terápia projekt szakmai programját megvalósítva egy 12 hetes, 24 alkalomból álló, állat-asszisztált foglalkozássorozat keretében szociális kompetenciafejlesztő foglalkozásokat tartottak az intézményükben lakó gyermekek és felnőttek számára. A program nagy sikernek örvendett a gyermekek körében. Mérhető eredményekkel, valamint önismereti tapasztalatokkal zárult a

képzelt mesevilágban történő közös kalandozás. Az elmúlt év során egy közösségi adományszervezés révén a program költségeire sikerült további anyagi forrásokat gyűjteniük, így tervezik, hogy az idei évben folytatják ezt a tevékenységet is.

Szakgondozó kollégánk "Bábmondó" néven egy olyan dramatikus alapokon nyugvó konstruktív alkotó műhelyt vezettek kicsik, és nagyok számára, ahol a mese szövegein belül, a történettel, és annak szereplőivel való azonosulás által, nem csak a matéria technikai alakításának lehetőségeivel, vagy a bábjáték mozgatásbeli megoldásaival, hanem a csapatban történő együttműködés érési folyamatának örömeivel is találkozhatott az abban részt vevő gyermek, és szülő. A maguk történetében is, de a mese eszközeivel ok-okozati összefüggésekre ébredhettek rá az alatt a fél éves periódus alatt, amelynek végén a végső konklúziót a hősök, és mesehősök maguk vonhatták le, az-az az egy csapatban dolgozó-játszó gyermekek.

Közösségi programok

Önkéntes segítők az elmúlt évben csoportos jóga órákat és fizikális erőnlétet, illetve kondíciót javító személyi edzéseket tartottak lakóik számára.

Az év közben jeles napokra több családi ünnepségekkel emlékeztek. Jelmezversennyel, játékos vetélkedőkkel, tombolával, arcfestéssel, közös sütéssel és ajándékozással ünnepelték a farsangot, az anyák napját, a gyermeknapot és a karácsonyt, az adott alkalomnak megfelelően.

Az intézményekben lakó gyermekek részt vettek a Fióka Család- és Gyermejköltségek Központ által a Nőtincsen található Seholsziget élményparkba szervezett kiránduláson.

A Vintimage – The Social Brand nevű szervezettel közösen nyári tábort szerveztek egy Balatonakalin található ifjúsági táborban, ahol 13 gyermek táboroztatásáról gondoskodtak egy héten át. A tábor költségeit interneten szervezett közösségi adománygyűjtés révén fedezték.

Nyáron a Magyar Vöröskereszt által fejlesztett CSÁO Villa nevű társasjátékra épülő családi társasjáték klubot indítottak el. A társasjáték a családok átmeneti otthonában előforduló különböző élethelyzetekre, nehézségekre reflektálva játékos formában segíti a foglalkozásokon résztvevőket életvezetési problémáik megoldásában, a különféle traumák feldolgozásában, valamint tapasztalatok és a saját élményen alapuló jó gyakorlatok egymás közötti megosztásában. A játéklklub során sok olyan problémáról tudnak nyíltan és eredményesen beszélni a szülőkkel – pl. az intézményben történő együttélés nehézségei, a pénzkezeléssel kapcsolatos nehézségek, családon belüli dinamikák megélése stb. – amelyek egyfajta közösségi szociális munka – módszerként - értékes kiegészítést jelentik a családgondozási folyamatoknak.

A szakmai munka támogatása, szervezetfejlesztés

A segítő munkával járó fokozott lelki terhelés, illetve az ennek kapcsán kialakuló ún. "kiegés" az elmúlt években sajnos a segítő kollégák körében felgyorsuló fluktuációt eredményezett. A munkatársak mentálhigiénés támogatása céljából az elmúlt évben is külsős szakember által vezetett esetmegbeszélő csoporttal segítették kollégáik munkáját.

Az év kiemelkedő közösségépítő és szervezetfejlesztő programjaként a SZÉRA Szárnyai nevű csapatuk 2019-ben hetedik alkalommal is sikerrel teljesítette az Ultrabalaton 220 km-es távját. Az év során más csapatépítő sporteseményt is rendeztek, így munkatársaik ismét megszervezték a már szintén több éves hagyománnyal bíró lüpa-szigeti dunai kajaktúrát.

Szakmai elismerések

Az elmúlt év elején szervezetük a hivatásszerűen végzett szociális munka kategóriában elnyerte a **Jószolgálat-díjat**, amely óriási megtiszteltetést jelent számukra. A díj a pozitív

visszajelzés, illetve megerősítés mellett országos médianyilvánosságot és több olyan további együttműködési lehetőségeket hozott számukra, amelyek azóta is segítik szakmai céljaik megvalósítását. A díjjal együtt kapott pénzügyi támogatásból Alapítványuk honlapjának megújítását és szervezetfejlesztő programok megvalósítását tervezik (web oldaluk újraépítése jelenleg is zajlik). Szervezetük munkáját 2019 februárjában a XV. kerület Önkormányzata is oklevéllel ismerte el.

Együttműködések

Az elmúlt év során a Kockaszív Alapítvánnyal történő együttműködés keretében tovább fejlesztették elektronikus ügyfélnyilvántartó rendszerüket.

December hónapban ismét részt vettek a Magyar Élelmiszerbank Egyesület több napos, országos élelmiszergyűjtő akciójában, amelynek során több tonna tartós élelmiszert sikerült gyűjteniük az intézményeikben lakók támogatására. Az így összegyűlt élelmiszerekből lehetőségük nyílt bőséges karácsonyi ajándécsomagokat készíteni számukra.

Fundraising tevékenységük révén az év során több cég is támogatta tevékenységüket, így a Keskeny Nyomdától és a Sanofi Gyógyszergyártól is kaptak tárgyi és pénzügyi adományokat, amelyek a gyermekprogramjaik és a karácsonyi ünnepségük megvalósítását támogatták.

A kezelésükben lévő ingatlanok állagmegóvása, felújítása

A Mosolyfestők Alapítvány és a Média a Családért Alapítvány támogatása révén az elmúlt évben teljes mértékben felújításra került a „Fészek” Családok Átmeneti Otthonának folyosója.

A Zöldövezet Társulás Környezetvédelmi Egyesület vállalati önkéntes programjától az Aporháza utcai épület kertes udvarrészeinek és játszóudvarának felújításában és rendezésében kaptak segítséget. Az egész napos program során kerti, illetve szabadtéri közösségi bútorokat is készítettek.

Az elmúlt évben segítséget kaptak a XV. kerület Önkormányzatától az intézmény belső és külső tereinek felújításában is. Így az év folyamán megtörtént a lakószobák és a közösségi helyiségek elhasználandó ajtóinak felújítása, újrafestése, valamint elkezdődött az elhasználandó padlójú lakószobák padlóburkolatának cseréje is. Ez utóbbi munkafolyamat jelenleg is tart. Az udvaron végzett felújítási munkálatok során megújult a babakocsi tároló is, így megoldásra került a korábban a zsúfolt belső terekben tárolt babakocsik biztonságos udvari tárolása is.

Saját forrásaikból felújítási munkálatokat végeztek intézményeik közös használatú konyháiban, illetve sor került azok elhasználandó bútorzatának cseréjére is, valamint folyamatosan gondoskodtak a Családok Átmeneti Otthonának székhelyéhez és telephelyéhez tartozó ellátási helyszínek karbantartási és állagmegóvási munkálatairól is.

2020. évi terveik

Az állami normatív támogatás összege a 2019. évben ismét nem emelkedett, az energiaszolgáltatók díjai viszont tovább emelkedtek. Az intézmények fenntartását megnehezíti az a körülmény, hogy az ellátottak egy része nem tud térítési díjat fizetni, sőt azon családok részére teljes körű ellátást kell nyújtaniuk, amelyekben a szülők jövedelem nélkül maradnak. Éppen ezért **az Önkormányzat részéről az ellátáshoz nyújtott támogatás nagy segítséget jelentett az intézmény és a szolgáltatások színvonalának fennmaradásának érdekében.**

Alapítványuk a fentiekén túl az alábbi szakmai célok megvalósítását tűzi ki a 2020-as évre:

- folyamatban van weboldaluk fejlesztése,
- folytatják a fent említett kliensnyilvántartó adatbázis fejlesztését,
- további résztvevők bevonásával fejleszteni kívánják önkéntes programjukat,
- tervezik, hogy lakhatási programjuk fejlesztésébe további partnereket és támogatókat vonnak be,
- további közösségépítő programokat szeretnének beindítani,
- tervezik, hogy fejlesztik a fundraising tevékenységüket.

7. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sport programok

Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának Képviselő-testülete a 413/2019. (X.29.) ök. számú határozatában úgy döntött, hogy **a civil szervezetek programjainak támogatására kiírt 2019. évi civil pályázaton** a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat 2019. évi átmeneti gazdálkodásról szóló 33/2018. (XII.13.) önkormányzati rendelet 3. § c) pontja, és a 377/2019. (IX.10.) ök. számú határozat, valamint a 2019. évi költségvetésről szóló 11/2019. (X.12.) önkormányzati rendelet 5. mellékletében foglalt civil szervezetek pályázati keret terhére, 11 alapítványt részesít támogatásban, melyből 2 alapítvány 2 pályázati támogatást is elnyert.

A támogatás értéke **összesen 4.630.830,-Ft, azaz négymillió-hatszázharmincezer-nyolcszázharminc forint**, amely az alábbiak szerint került felosztásra:

Szervezet	A pályázat szerinti felhasználási cél	Összeg
Hornyák Alapítvány (korábbi nevén: Az Értelmes Életért Alapítvány)	Balatoni fejlesztő, egészségmegőrző nyári táborozás a Hornyák Alapítvány Otthonában élő vak és egyben értelmileg fogyatékos fiatal felnőttei számára.	500.000-Ft
Pestújhelyi Iskoláért Alapítvány	"Állati!" Közösségépítő programsorozat - Kirándulás a Mesék Birodalmába a Magyar Népmese Napja alkalmából (mesével kapcsolatos feladványok, keresztrejtvények, kvíz, TOTÓ, mesehallgatás); "Állati" Pestújhelyi Ősz (mese-és versíró pályázat, plakátkészítés, képzőművészeti verseny, akadályverseny, kézműves foglalkozások, tea, gyümölcs, zöldség kóstoló, öko játékok, színházi előadás).	400.000-Ft
Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány	Súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok csoportos nyaralása speciális, személyre szabott programokkal, mentálhigiénés szakember támogatásával, közösségépítéssel.	404.250-Ft

CORTEX Alapítvány az Agysérültek Rehabilitációjáért	Pozsony – Tata, Komárom – Komárno helyszíneken városnézés kisvonattal, nevezetességek megtekintése, múzeumlátogatás a klubtagok számára.	600.000-Ft
Pro Schola Georgius Dózsa Alapítvány	Színházlátogatás, színházi előadások megtekintése a Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium tanulóival (Vígsház, Nemzeti Színház, Örkeny Színház).	180.000-Ft
Pro Schola Georgius Dózsa Alapítvány	Tánc tábor a táncművészeti képzésben részt vevő Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium diákjai számára, ahol lehetőség lesz az együttműködésre, a közös alkotásra a hazai táncélet kiváló és aktív művészeivel, Közép-Európa táncszínház táncosaival, a Frenák Pál Társulattal. A gyakorlati órák kiegészülnek előadásokkal, ahol a Semmelweis Egyetem I. számú Gyermekklinika szakemberei, dietetikusai és pszichológusai tartanak prezentációkat. A tábor eredményeként egy műsor is összeállításra kerül.	310.000-Ft
Drogprevenciós Alapítvány	2 alkalommal szerveznek együttgondolkodó napot. Témák: gyerekkori traumák feldolgozása, az ártalmak csökkenésének módjai és segítői, életciklusok, kilengések, serdülőkorban való elcsúszás, újrakezdés. Fórum a szociális-, egészségügyi-, oktatási intézmények munkatársaival, rehabilitációs otthonok lakóival, pszichológussal, Dr. Zacher Gáborral, absztinens felépülő szerhasználókkal, hajléktalanszállók munkatársaival, a XV. kerületi GYIÖK-ös fiatalok bevonásával.	400.000-Ft
Keresztyén Gyermekek Evangelizáló és Lelkigondozó Misszió, Kegyelem Alapítvány	"Nézz fel!" témájú baptista nyári tábor. Tahí Baptista Táborba szervezett, 95 gyerek és 21 felnőtt részvételével, ahol szakkörök, kézműves foglalkozások, kirándulások, sportolási lehetőségek biztosítása.	500.000-Ft
Együtt a Gyermekekért, az Egészségért Közhasznú Alapítvány	Az Ökoiskola (Budapest XV. Kerületi Kossuth Lajos Általános Iskola) programjának támogatása, szennyezett talajréteg cseréje a gyógy-és fűszernövénykert létrehozása érdekében a RÉPSZOLG segítségével.	250.000-Ft
Vidám Ovis Évek Alapítvány	Gyerek-szülős közösen eltöltött délelőtt a Minipolisz interaktív családi gyermekvárosban, ahol a gyerekek játszva	253.780-Ft

	ismerkedhetnek a felnőttek dolgokkal, lehet belőlük bolti eladó, postás, darukezelő, bankos, virágáros, manikűrös és világsztár. A gyerekek megtanulják mi a teendő ha tüzet észlelnek, hogyan kell tankolni, miképpen lehet takarékoskodni, szelektíven gyűjteni a hulladékot, hogy kell egyedül vásárolni.	
Vidám Ovis Évek Alapítvány	Őszi Márton napi multság a Pestújhelyi Községi Ház színháztermében.	250.000-Ft
Szülők, Tanítványok a Kolozsvár Úti Iskoláért Alapítvány	A Kolozsvár Utcai Általános Iskola tanulóinak és tanárainak közös karácsonyi hangversenye.	400.000-Ft
"Korona" Művelődési, Kulturális- és Oktatási Alapítvány	A nemzeti önazonosságtudat erősítése érdekében a Szent Korona Általános Iskola 7 - 8. évfolyamaival közösen meglátogatják az Új Köztemető 301-es parcelláját, amely az 1956-os forradalom és szabadságharc mementója. Részt vesznek egy tanórai foglalkozáson, megkoszorúzzák Nagy Imre sírját.	182.800-Ft

A támogatások kifizetése támogatási szerződések megkötésével, a támogatottak bankszámlájára történő egyösszegű átutalással megtörtént.

A támogatást az Alapítványok, a támogatási szerződésben foglaltak szerint 2019. január 1. és 2019. december 31. közötti időszakban használhatták fel, az elszámolásuk határideje 2020. január 15-e volt.

A támogatások elszámolására a hatályos jogszabályok valamint a Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzat által nyújtott pénzbeli támogatásokról szóló 6/2017.(III.1.) önkormányzati rendelettel elfogadott előírásoknak megfelelően került sor.

Az alapítványok a támogatási szerződésük alapján az összeg felhasználására meghatározott időszakban keletkezett és vonatkozó számlákat, illetve azok kiegészítő bizonylatait megfelelően, a támogatási szerződés szerinti véghatáridőre benyújtották.

Szabadidős és sport programok

A XV. kerület **sportéletét** három területre oszthatjuk: **diáksport**, **szabadidősport**, **versenysport**. A **diáksport** az intézményi, tanórán kívüli sporttevékenységet öleli fel. A kerület iskoláiban **2019-ban** is kiegyensúlyozott volt a diáksport működtetése. A tavalyi évben is megvalósították az iskolák a mindennapi testmozgást és a sportfoglalkozásokat.

Több óvodában saját szervezésű sportfoglalkozásokat is szerveztek. Figyelemre méltó, hogy több helyen testtartásjavító, megelőző tornával segítették a kicsik egészséges fejlődését.

Az **általános iskolákban és a középiskolákban** tanuló diákok **mindennapos testedzési** lehetőségét valamennyi köznevelési intézmény biztosította. A sportfoglalkozások egy része délután, a kötelező tanórák után valósult meg a sportcsoport foglalkozások keretében.

Az iskolák diáksport szervezetei a diáksport egyesületek (DSE). A kerület köznevelési intézményeiben **2019-ban 6 DSE működik.** A DSE-k szervezték a tanulók kötelező tanórán kívüli sporttevékenységét, biztosították - az igények felmérése után - a sportcsoportok működését, házi bajnokságokat, kirándulásokat, tábort szerveztek.

A diáksport szervezetek alapvetően tömegsport jellegű foglalkozásokat tartottak a mozogni vágyó fiataloknak és a felnőtt korú tagoknak. Ezen kívül sokszínű, széles sportági választékot kínáltak - az igényekhez igazodva - nemcsak a népszerű sportágakból. Felkészítették a sportolókat a budapesti és országos Diákolimpia versenyekre, megteremtették a versenyzés lehetőségét, feltételeit.

A Diákolimpia versenyrendszerének 2016-ban történt változásai miatt a kerületi versenyek kikerültek a Diákolimpia feljutási rendszeréből, így a kerületi diáksport versenyek XV. kerületi Iskolai Sportverseny néven kerültek megrendezésre. Az átszervezett versenyrendszerből néhány verseny megszervezése és lebonyolítása visszakerült egyes iskolákhoz, amiket az iskolák saját hatáskörben saját forrásból továbbra is sikeresen megrendeznek (Dózsa György gimnázium - Lepsényi futás).

Mivel 2019-ben az Önkormányzat Képviselő-testülete nem fogadta el a költségvetést, ezért a XV. kerületi Iskolai Sportversenyek 2019. tavaszi félévre tervezett versenyei csak részben, a 2019 őszi félévben pedig egyáltalán nem tudtak megvalósulni. A 2019. tavaszi félévben megrendezett versenyeken 921 diák vett részt. (A 2018 tavaszi félévében 1800, az őszi félévben pedig 685 fő indult a mindkét nem számára hat korcsoportban meghirdetett versenyeken.)

XV. Kerületi Gyermekek és Ifjúsági Önkormányzat – GYIÖK

A GYIÖK által a gyermekek, a fiatalok közeletben való aktív részvétele helyi szinten válik valósággá, ahol az érintettek személyesen láthatják munkájuk, elkötelezettségük eredményeit. A fiatalok iskoláink diákönkormányzataiban, városrészeink, helyi szervezeteinek mindennapjaiban való aktív részvétele gyakorlati tapasztalatot ad számukra ahhoz, hogy később akár komolyabb közéleti szerepet vállaljanak.

A GYIÖK mindenkorai képviselői próbálták megőrizni az előző ciklusokban tevékenykedő testületek által képviselt értékeket, valamint a korábban megszokottnál aktívabb munkával igyekeztek katalizáló, koordináló, közvetítő szerepet vállalni a kerületi nevelési-oktatási intézményekben tanuló diákok érdekében. Ennek érdekében a GYIÖK az intézményekben működő diákönkormányzatokkal aktív kapcsolatot tartott fenn. Ahhoz, hogy a GYIÖK hatékonyan tudjon dolgozni, a fiatalok által megfogalmazott igény szerint bővíteni kell a képviselők számát, a közösség nagyságát, fokozottabb jelenlét szükséges az intézményekben. 2019. évben is folyamatosan nőtt a GYIÖK tagsága, jelenleg 30 tagja van a szervezetnek. 2019. évben sajnos nem állt rendelkezésre költségvetési forrás, így kevesebb programot tudtak megvalósítani.

Az önkormányzat **2 x 7 napos nemzetközi ifjúsági tábort** szervezett Bernecebarátiban, ahol a testvérvárosok mellett a kerületi iskolákból is voltak résztvevők. A kézműves foglalkozások mellett teret kaptak a közösségi programok, játékok, sportfoglalkozások is. A GYIÖK tagjai aktívan részt vettek a tábor megvalósításában, a délutáni és az esti programok, játékok szervezése az ő feladatuk volt. Napközben a mindennapi dolgokban segédkeztek, és hogy még hasznosabb legyen a számukra, animátori képzést is kaptak.

2019. szeptember 25-én harmadik alkalommal rendezték meg a Kerületi ifjúsági fesztivált **IFIFESZT** címmel, – a programon részt vettek a kerületben élő, tanuló fiatalok – hozzávetőleg 250 fő. Interaktív projektelemek, óriás játékok, kulturális és sportprogramok, „játék tanárok nélkül” vetélkedő várta a fiatalokat. A játékos szellemi vetélkedőn 18 csapat vett részt. A helyszínt a Hubay Zeneiskola biztosította. A szórakoztató programok mellett közel 20 szervezet/intézmény volt jelen saját információs szakmai standdal, akik szolgáltatásaikkal részt vettek a diákok közötti vetélkedőben is.

A hatékonyság érdekében ebben az évben, a gyűlések számát is megtöbbszörözték, havi két ülést tartottak, új szakmai tevékenységeket indítottak el, erősítették az érdekérvényesítést.

Az érdekérvényesítést képviselve részt vettek:

- Drogprevenció Alapítvány együttgondolkodó napján,
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórumban aktív szereplők,
- Képviselő-testületi üléseken.

A fiatalok aktív szerepet vállalva a kerület civil életében, több alkalommal részt vettek a Környezetvédelmi Közalapítvány rendezvényein, pl. Föld Napja rendezvényen.

A GYIÖK egyik célja, hogy szorosabbá fűzze a kerület ifjúságával a kapcsolatot, ezért 2016-ban létrehozta és azóta rendszeresen működteti a „**KÖR-DÖK**” fórumot. A fórunsorozat évente három alkalommal kerül megrendezésre (ősz, tél, tavasz) tematikus programokkal. Célja, hogy diákönkormányzatokat, a GYIÖK-öt és az azt segítő pedagógusokat közelebb hozza egymáshoz, elinduljon egyfajta kommunikáció közöttük. A programon lehetőség nyílik tapasztalatcserére, szakmai konzultációkra, közös programokra, bemutatkozásokra, tematikus előadásokra. A fórum eredményeképpen új tagokkal is bővül folyamatosan a GYIÖK. A fórum működtetése eredményeképpen a kerületben működő ifjúsággal foglalkozó szervezetek, intézmények is bemutatkozhattak, mert a helyszínt más-más színtérre szervezték (Pl. Koma Bázis, Kikötő Ifjúsági Sziget, MUFTI...).

November végén a teljes ifi csapat megrendezte tisztségviselő választását egy **3 napos képzés** keretében a kerülethez tartozó Budai II. László Stadion épületében. A GYIÖK tisztségviselőit (polgármester, alpolgármesterek, jegyző) aktív tagjaik közül titkos választással egy évre választják meg. Az utolsó napon megtartották a tisztségviselő választást. Sikeresen megválasztottak egy polgármestert, két alpolgármestert, és egy jegyzőt.

2019. évben kiemelt GYIÖK programok:

- Kerületi iskolákban Szenvédélyes nap szervezése a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum szakembereivel. A prevenció rendezvény során a diákok kisebb csoportokban vesznek részt az interaktív programelemekben, melyek témái: függőségek, alkoholfüggőség, dohányzás, drog, konfliktuskezelés, internetezés veszélyei, osztályon belüli bántalmazás, stb.
- Mozaik Múzeumtúra lebonyolításában aktív részvétel az iskolákban szakemberek közreműködésével. Kisebb csoportokban a gyerekek részt vesznek különböző múzeumok foglalkozásain, játékos, interaktív formában megismerik azok tevékenységét.
- Filmvetítés és érzékenyítő, feldolgozó beszélgetés szervezése a Pólus Moziban diákoknak.
- Iskolanapokon részvétel szakmai programmal.

2019. év jelentősebb ifjúsági programjai:

Program	Résztevő gyermekek/ fiatalok száma
Filmvetítés és feldolgozó beszélgetés a Pólus Moziban 3 alkalommal	870 fő
Szenvedélyes Nap a Károly Róbert Általános Iskolában	100 fő
Hartyán Nap	400 fő
Meixner Általános Iskola és AMI iskolanap	30 fő
Mozaik Múzeumtúra – Kossuth Lajos Általános Iskola	223 fő
Mozaik Múzeumtúra – Hartyán Ált. Iskola	400 fő
KÖR – DÖK fórum, 3 alkalommal	130 fő
Nemzetközi Ifjúsági tábor 2 turnusban	70 fő testvérváros, 70 fő Budapest
Ifjúsági Fesztivál	250 fő
Nick Vujicic rendezvényre önkéntes fiatalok részvétele a lebonyolításban	100 fő
3 napos GYIÖK tréning	30 fő
Összesen	2673 fő

A GYIÖK aktívan részt vett a kerületi iskolai, illetve önkormányzati rendezvényeken, melyet az elfogadott munkatervében is rögzített, továbbá a kerületi programokon. Ilyen rendezvények például: Május 1-jei rendezvény, Október 23-i futóverseny, díjátadók, faültetés, Újpalotai Család és Gyermekjóléti Központ gyermekrendezvényei, megemlékezések, civil szervezetek rendezvényei (pl. Nagycsaládosok Újpalotai Egyesületének programjai, farsang, karácsony), KEF ülések.

Aktív, együtt gondolkodó, egymást segítő és építő közösség alakult ki, akik a kerületi rendezvényeken önkéntes segítőként vesznek részt, kiemelt szereplőivé váltak a kerület ifjúságának.

8. A BFKH XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége

2019. december 31-én a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi és Igazságügyi Osztályának nyilvántartásában 120 veszélyeztetett kiskorú szerepelt. A tárgyévben a nyilvántartásban szereplő védelembe vett kiskorúak száma 40 volt.

A leggyakoribb védelembe vételi ok az 50 tanórát meghaladó igazolatlan hiányzás 15 volt. Szülőnek felróható magatartási ok miatt 6, gyermeknek felróható ok miatt 1, gyermekkorú, fiatalkorú által elkövetett bűncselekmény miatt 9, környezeti ok miatt 6, fiatalkorú által elkövetett szabálysértés miatt 1, a védelembe vett gyermek bántalmazása miatt pedig 2 gyermek lett védelembe véve.

A legtöbb gyermek (19) a gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján került védelembe.

A védelembe vétel keretében tárgyévben elrendelt leggyakoribb intézkedés a szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására (15), a konfliktuskezelési szolgáltatáson való megjelenésre kötelezés (12), a gyermek számára magatartási szabályok megállapítása (10), a szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó

szervezetet (9), valamint a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről való intézkedés (6) voltak.

2019-ben 67védelemben vételt szüntettek meg eredményesség, illetékességváltozás, nagykorúság illetve egyéb ok miatt.

A jelzőrendszer különböző tagjaival való kapcsolatuk – az elmúlt évekhez hasonlóan – változatlanul hatékonyan működött. A legtöbb jelzés a gyermekjóléti központtól érkezett, de az iskolák, óvodák, védőnők, házi orvosok, és a rendőrség jelzései is rendszeresek voltak. A kerületben működő családok átmeneti otthonával is megfelelő a munkakapcsolatuk, általuk is több eljárás indult az ott tartózkodó kisgyermekes családok ügyében.

Rendszeresen érkeznek a lakossági bejelentések is, melyek kivizsgálása során fokozottan ügyeltek a bejelentő személy adatainak zártan kezelésére. Az elektronikus úton érkező jelzések, megkeresések száma ugrásszerűen megnőtt.

2019-ben a gyámhivatal által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés 6, a más szerv – rendőrség, idegenrendészeti hatóság, menekültügyi hatóság, ügyészség, bíróság, bv-intézet parancsnoksága – által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés szintén 6 kiskorút érintett. Az ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúak közül a legtöbben gyermekotthonban (6) és harmadik személynél (3) kerültek elhelyezésre. Ezen kívül 2 kiskorú nevelőszülőnél, 1 kiskorú különélő másik szülőnél lett elhelyezve.

A tárgyév december 31-én nyilvántartott nevelésbe vett gyermekek száma 43 volt. 2019-ben 8 gyermeket vettek nevelésbe. A nevelésbe vételekre a családon belüli bántalmazás (3), a szülői elhanyagolás (2), a magatartási, beilleszkedési zavar (1), és a szülői, felügyeleti jogot gyakorló szülő egyéb okból történő hiánya (1) adott okot.

2019-ben 6 esetben rendeltek el utógondozást. A megszűnt utógondozások száma 5 volt. Az év folyamán elrendelt utógondozói ellátásban részesült fiatal felnőttek száma 13 volt. A 13főből 10 gyermekotthonban 2 utógondozói otthonban, 1 nevelőszülőnél részesült ellátásban. A megszűnt utógondozói ellátások száma 8 volt, amelyből 1 a fiatal felnőtt magatartása miatt, 4 pedig a fiatal felnőtt kérelmére került megszüntetésre.

2019. december 31-én 53 olyan gyermeket tartottak nyilván, akik családba fogadással kerültek gyámság alá. A tárgyév folyamán gyámság alá kerülő kiskorúak száma családba fogadó személynél 6, harmadik személynél 1 volt.

Nevelési felügyelet elrendelésére a 2019. év folyamán nem került sor.

A tárgyév folyamán a gyermektartásdíj megelőlegezése iránt indult eljárások száma 4 volt, amelyekből 2 esetben, 3 gyermeket érintően ítélte meg a hivatal a megelőlegezést. A tárgyév folyamán gyermektartásdíj megelőlegezésben részesülők száma 38 fő volt.

2019-ben otthonteremtési jogosultság 1 esetben került véglegessé vált határozattal megállapításra lakás bérleti díjának kifizetésére. A tárgyév folyamán otthonteremtési támogatásban részesülők száma 2 fő volt.

A jelzőrendszer tagjaival, kiemelten a család-és gyermekjóléti központtal rendszeres, és eredményes az együttműködésük. Kiskorúakkal kapcsolatos döntéseikhez, a feltáró munkában fontos szerepük van, mint ahogy később a reszocializációs folyamatokban is. Hasznosnak tartják a többszöri konzultációs lehetőségeket, megbeszéléseket. A jó együttműködés egyébként a jelzőrendszer más tagjaira is vonatkozik.

A felügyeleti szervekkel is változatlanul korrekt a munkakapcsolatuk. Szakmai értekezleteken, megbeszéléseken rendszeresen részt vesznek.

9. Bűncselekmények elkövetése, pártfogói felügyelet, rendőrségi munka

A XV. kerületi állandó lakóhellyel illetve tartózkodási hellyel rendelkező pártfogoltak esetében a pártfogó felügyeletet a 2019. évben is Medveczky Rita pártfogó felügyelő látta el a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya Fiatalkorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya munkatársaként.

A 2019-es évben 88 ügyben látott el pártfogó felügyeletet XV. kerületi lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező fiatalok esetében.

Ebből felfüggesztett büntetés hatálya alatt 10 fő, próbára bocsátott 6 fő, javítóintézetből ideiglenesen elbocsátott 3 fő, feltételes ügyészi felfüggesztés hatálya alatt 10 fő és kábítószer visszaélés miatt feltételes ügyészi felfüggesztés hatálya alatt 56 fő állt.

Megelőző pártfogást 3 esetben rendelt el a gyámügyi osztály, 2 esetben súlyos, többirányú veszélyeztetettség miatt, mindkét esetben nevelésbe vételi javaslat született.

Elrendelő hatóság (rendőrség, bíróság) 54 ügyben kért környezettanulmányt, ügyészség 2 esetben küldött összefoglaló pártfogó felügyelői véleménykérést. A 2018-ban hatályba lépett Be. szerint az ügyész már nem kötelezően rendelkezik a pártfogó felügyelői vélemény elkészítéséről, ennek bekérésétől eltekinthet.

Az előző évekhez hasonlóan továbbra is jellemző, hogy fiatal korban bűncselekményt elkövettek már fiatal felnőttként kerülnek pártfogó felügyelet alá. A pártfogoltak többsége a szülői családdal él együtt.

A bűncselekmények között a vagyon elleni és garázda jellegű cselekmények vezetnek továbbra is. A környezettanulmányi megkeresések között a vagyon elleni szabálysértés, ill. szintén vagyon elleni és kábítószerrel összefüggő bűncselekmények a hangsúlyosak.

A Család- és Gyermekjóléti Központot a jegyzőkönyv felvételét követően tájékoztatják a pártfogó felügyelet kezdetéről. Ezt követően – szükség szerint – egymást tájékoztatva járnak el. A környezettanulmányi megkeresések során tájékozódnak a terhelt gyermekvédelmi előzményeiről, a családgondozás tapasztalatairól az esetleges gyermekvédelmi intézkedésekről. A megelőző pártfogás, ill. a védelembe vétel elrendelésének szükségességét megvitatják, az előírandó magatartási szabályokról is egyeztetnek.

Ezek végrehajtásában a szolgálat által biztosított lehetőségek (korrepetálás, pszichológiai és munkaerő-piaci tanácsadás) valamint a Kikötő Ifjúsági Közösségi Tér és a Koma Bázis programjai jelentenek segítséget.

A 2019-es évben a **BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányság területén** a gyermekkorú személyek sérelmére 15 darab bűncselekményt, fiatalkorú személyek sérelmére 9 darab bűncselekményt követtek el. Ezek a bűncselekmények a következők:

- segítségnyújtás elmulasztása (1 alkalom)
- könnyű testi sértés (2 alkalom)
- súlyos testi sértés (1 alkalom)
- szabadság elleni bűncselekmények (1 alkalom)
- kiskorú veszélyeztetése (6 alkalom)

- egyéb nemi erkölcs elleni bűncselekmény (1 alkalom)
- garázdaság (2 alkalom)
- alkalmi lopás (1 alkalom)
- besurranásos lopás (1 alkalom)
- csalás kisebb értékre (2 alkalom)
- rablás (1 alkalom)
- rongálás (1 alkalom)

Továbbá a fenti tárgyévben **gyermekkorú elkövető nem került rögzítésre**, viszont **fiatalkorú személyek** 15 alkalommal követtek el más személyek sérelmére bűncselekményt.

- hivatalos személy elleni erőszak (1 alkalom)
- lopás (6 alkalom)
- falopás (1 alkalom)
- egyéb lopás (3 alkalom)
- egyéb lopás betöréses módszerrel (1 alkalom)
- rongálás (2 alkalom)
- jármű önkényes elvétele (1 alkalom)

A XV. kerületi Rendőrkapitányság a 2019-es évben is komoly hangsúlyt fektetett a gyermek- és ifjúságvédelemre valamint a bűnmegelőzésre és a közbiztonságra. A tavalyi évben nagy számban voltak jelen a kerületi általános iskolák, középiskolák életében, a DADA program, iskola rendőre program keretein belül. Osztályfőnöki órákon felvilágosító programok és interaktív bemutatók kerültek megtartásra.

A tavalyi évben 1 alkalommal megrendezésre került az első 15. kerületi rendészeti gyereknapi, amin a kerületi iskolák vettek részt. A gyereknapi különböző bemutatók színesítették. A rendezvényen a Honvédség, a Mentőszolgálat, a Katasztrófavédelem munkatársai is jelen voltak.

Jelen voltak a XV. kerületi Önkormányzat által rendezett programokon (pl.: „Szenvedélyes nap”), aktívan részt vettek a KEF munkájában is.

Kiskorú veszélyeztetése, illetve testi sértés miatt jellemzően a kerületi gyámhatóság tesz feljelentést. Több esetben előfordul, hogy a gyermekvédelmi eljárás párhuzamosan folyik a büntetőeljárással, célszerűbb lenne, ha a gyermekvédelmi eljárás során feltárt pontos tényállás alapján a meghallgatások, beszerzett szakvélemények után történe a feljelentés.

A 2019-es évben a 2018-as évhez képest jelentősen csökkent a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény miatti eljárás. Míg 2018-ban 25 esetben, 2019-ben 6 esetben indult eljárás, amiből 5 eset van folyamatban, a többi megszüntetésre került. (alaptalan vagy nincs bizonyíték)

Az észlelő és jelzőrendszer tagjaként jelzéssel éltek a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család-és Gyermekjóléti Központnál (Fióka), hatósági eljárást kezdeményeztek a gyermek bántalmazása, illetve a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása végett. A körzeti megbízottak felvették a kapcsolatot a kerületi óvodai és iskolai szociális segítőkkel.

A 2019-es év és a 2018-as év összehasonlítása során megállapítást nyert, hogy a kerületben csökkent a kiskorú személyek eltűnése miatt kezdeményezett eljárás. 2018-ban 87, míg 2019-ben 57 ilyen eset volt.

10. Az ellenőrzések tapasztalatai

A XV. kerületi Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály feladatköréhez tartozó gyermekvédelmi intézmények ellenőrzésével kapcsolatos tevékenység 2019-ben is megtörtént.

Az éves tevékenységről szóló beszámolót, a szakmai tervet, a munkatervet az Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály által készített szakmai ellenőrzésről, törvényes működésről készült összegzéssel együtt - mindkét érintett önkormányzati intézmény (Egyesített Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék) vonatkozásában az önkormányzat Népjóléti Bizottsága tárgyalta meg és hagyta jóvá a képviselő-testület által átruházott hatáskörében.

A Népjóléti Bizottság az Egyesített Szociális Intézmény és az Egyesített Bölcsődék 2019. évi szakmai programjainak végrehajtását, szakmai munkájának eredményességét kiválónak, gazdálkodását hatékonynak, szabályszerűnek értékelte, működésüket törvényesnek találta.

11. Megállapítások és a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók

A XV. kerületben a gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében folyamatos és szoros együttműködés alakult ki a közoktatási intézmények, a gyermekvédelmi-gyermekjóléti intézmények és az egészségügyi és szociális intézmények között.

A XV. kerületi Önkormányzat a nehezített körülmények ellenére - az önkormányzat költségvetése elfogadásának hiányában - a 2019. évben is biztosította a helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi erőforrásokat. E támogatások egy része a Szociális törvényben, és a Gyermekvédelmi törvényben meghatározott, másik részük pedig úgynevezett *önként vállalt támogatási forma*, amely nagymértékben segítette a kerületi gyerekek, fiatalok életét, szociális helyzetét (például: helyi támogatások, születési-oltási támogatások, iskolakezdési támogatás, ösztöndíj stb.).

A kerületi gyermekekkel, gyermek-és ifjúságvédelemmel foglalkozó szakemberek 2019-ben is több alkalommal találkoztak és beszéltek meg a különböző problémáikat. A minőségi munka, a gyermekek fokozottabb védelme érdekében, a preventív munkában változatlanul sok tennivaló van, ezért fontos néhány területre kiemelt figyelmet fordítani.

A gyermekvédelmi tevékenységről szóló előző évi értékelésekben taglalt feladatok végrehajtását, megvalósulását figyelemmel kísérve továbbra is kiemelt feladatként tartjuk számon:

- Az *önkormányzat* biztosítja a helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi forrásokat 2020-ban is. A járványügyi helyzetből adódóan az aktualitásoknak megfelelően a lehetőségekhez mérten biztosítja a szükséges forrásokat a kerületi gyermekek részére szervezett *közösségi, szabadidős programok szervezéséhez* - a gyermekintézmények bevonásával - az év azon időszakában, amikor a vészhelyzet elhárult.

- A *jelzőrendszer tagjai* közötti – elektronikus úton történő kapcsolattartással – az együttműködési készségek erősítésével, intenzív munkakapcsolat megerősítésének ösztönzésével, *szakmaközi egyeztető tárgyalásokkal* törekszünk az eddigi minőség megőrzésére.
- Az *Egyesített Bölcsődék* szakembereinek célkitűzése, hogy minden gyermeknek, különösen a *sérült* gyermekeknek legyen helye a kerületben a nevelési-oktatási intézményekben. A társintézmények munkatársaival együttműködve segítik a kerületi sérült gyermekek szüleit a megfelelő nevelési-oktatási intézmények elérésében.
- Az Egyesített Szociális Intézmény *Fióka Család- és Gyermekjóléti Központjának* óvodai és iskolai szociális segítői csoportja 2018 szeptemberétől kezdte meg működését. Közös feladatuk az *óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység további fejlesztése*.
- A *Szociális és Rehabilitációs Alapítvány* munkatársai a továbbiakban is nagyon fontosnak tartják a *lakhatási programokban* történő együttműködést a kerület Önkormányzatával a szociális és életvezetési problémák komplexitása miatt.
- Kiemelten fontos feladattá vált az önkormányzat intézményeiben a professzionális feladatellátás a felmerülő életvezetési, szociális problémák megoldásához, a hatékony segítségnyújtás biztosítása érdekében, a *képzett szociális szakemberek elvándorlásának megelőzése, a szakmai elhivatottság, a szociális szakma értékeinek megőrzése*.

Budapest, 2020. április „...”

.....
Cserdiné Németh Angéla
 polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

1. A település demográfiai mutatói	2.
2. Pénzbeli ellátások	3.
3. Természetbeni és egyéb támogatások	4.
4. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai	13.
5. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	35.
6. A gyermekek átmeneti gondozása	54.
7. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sportprogramok	66.
8. A BFKH. XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége	71.
9. Bűncselekmények elkövetése pártfogói felügyelet, rendőrségi munka	73.
10. Az ellenőrzések tapasztalatai	75.
11. Megállapítások és a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók	75.